דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם „השבוע"

יום חמישי, ט' בחשון תשמ"ט, 20 באוקטובר 1988 ● גליון 19548

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר
- רק הליכוד יכול לסלק / עליזה ולך
- כנסת בלי כהנא? / שלמה גינוסר
- הבנת הנשמע בתעמולת הבחירות/יעל פישביין
- מצוקת התעשיינים / טדי פרויס
- היום – ועידת התנועה ליהדות מתקדמת / מיכאל לנגר
- בורסה וכלכלה (עמ' 5־4), עכשיו (10), ספורט (11), בידור (12).

מזג האויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 16־23, רמת־הגולן: 17־24, צפת: 16־22, חיפה: 18־25, טבריה: 21־29, עפולה: 16־27, שומרון: 17־24, תל־אביב: 20־25, לוד: 19־26, יריחו: 19־30, עזה: 20־25, באר־שבע: 25־26, אילת: 20־30.

7 חיילי צה"ל נהרגו ו־10 נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת שהכילה 150 ק"ג חומר נפץ

המכונית, מסוג „טויוטה" התקרבה למפגש שתי שיירות צה"ל, מרחק מטרים אחדים מגבול ישראל סמוך למעבר הגדר הטובה במטולה ● ארגון חזבאללה נטל האחריות ● צה"ל ירענן פקודות

מאת שמעון ויים, פלי ולינגר, אריאלה ראובני ויקיר צור
סופרי „דבר"

צה"ל וצד"ל השילו אתמול עוצר על חלקים נרחבים בדרום לבנון בעקבות התפוצצות מכונית התופת ליד הגדר הטובה. שבעה חיילים נהרגו ו־10 נפצעו, שישה מהם באורח קשה. הנפגעים הם אנשי הכוח המחזיק את הקו הגבול. שישה הפצועים קשה הועברו במסוקים לבית־החולים רמב"ם בחיפה, והנותרים לבית־החולים בצפת. נפצעו גם שתי לבנוניות ועוד שני אזרחים.

אחד הפצועים קשה שהועבר ישר מהמסוק אל חדר הניתוחים ברמב"ם מת בעת הניתוח. חייל נוסף מת אמש מפצעיו. המסוק הראשון הגיע לרמב"ם ב־15.15 עם שלושה פצועים קשה, ורבע שעה לאחר מכן הגיע מסוק שני עם שלושה פצועים, מהם שניים קשה ואחד קל.

מכונית התופת התפוצצה סמוך למעבר הגדר הטובה במטולה, מרחק מטרים ספורים מגבול ישראל. ארגון „חזבאללה" לקח על עצמו אחריות לפיצוץ מכונית ה„טיוטה" הלבנה, שהכילה כ־150 ק"ג חומר נפץ.

המכונית התקרבה לנקודה בה נפגשו שתי שיירות של צה"ל שבאו ממזרח וממערב, על כביש הדרום באיזור הבטחון.

גורמי הבטחון בצפון מעריכים כי קיימות שתי דרכים לחדירת מכונית התופת עד לגדר הטובה ליד מטולה. האחת, שבה מפקפקים גורמי הבטחון, היא שהמכונית הגיעה לדרום לבנון מחוץ לאיזור הבטחון לאחר שעברה את כל המעברים המחסומים הרבים בדרך. השניה היא כי מכונית התופת נבנתה וצויידה בתוך איזור הבטחון על ידי גורמים המשתפים פעולה עם ארגוני החבלה.

עדיין אין סימנים ברורים למוצאה של המכונית, שהתפוצצה ליד שתי שיירות הג'יפים והטראנזיט של צה"ל. להערכת גורמים צבאיים מכונית התופת לא נסעה יחד עם אחת השיירות עד סמוך למעבר אלא המתינה להם באיזור והתקרבה ברגע בו נפגשו שתי השיירות.

„גם אנחנו מחפשים תשובות לשאלות רבות ולצורך זה מקיימים תחקיר רציני ביותר של המקרה" אמר אמש אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד בפגישה עם עתונאים במטולה.

עדיין לא ברור אם מיטען חומר הנפץ, במשקל של כ־150 ק"ג, הופעל על־ידי נהג מתאבד מתוך המכונית או שהנהג יצא ממנה והפעיל את מכונית התופת מרחוק. יצויין כי בדרך נס לא נפגע מפקד הגזרה, קצין בדרגת אל"מ, שהיה בשיירת הג'יפים אך התקדם עם הג'יפ המוביל לכיוון שער הגדר הטובה והפיצוץ היה מאחוריו והוא ניצל.

אלוף פלד אמר כי הפיגוע נעשה ככל הנראה על ידי שיעים. ממקורות לבנונים נמסר כאמור, כי ארגון ה'חזבאללה' נטל על עצמו אחריות לפיגוע. האלוף אמר כי צה"ל יבדוק היטב את הנהלים וההקפדה על ביצועם. „עוד לא קברנו את המתים וכבר מחפשים אשמים?" שאל האלוף פלד. לדבריו מערכת הבדיקות במעברי הגבול בצפון איזור הבטחון מדוקדקת ויסודית, וכוללת מספר מערכות ביקורת.

עוד אמר אלוף הפיקוד: „המכה הקשה היא המחיר הכבד ששילמנו היום. זו מכה קשה לכולנו, אנחנו לא רגילים להיקף כזה של נפגעים, למרות שמכוניות תופת אינה תופעה

(המשך בעמוד 2)

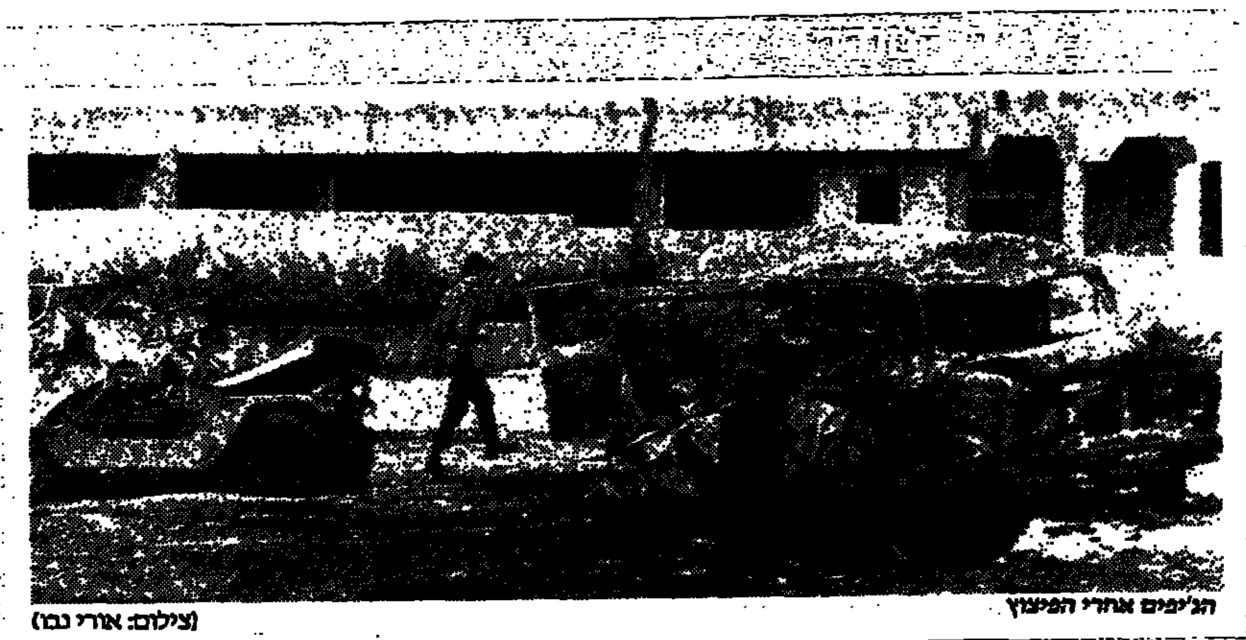

הג'יפים אחרי הפיצוץ (צילום: אורי נבו)

ההרוגים

אילן טל, שלום בן־עמי, יעקב בן־שאנן, אילן בן־חיים, מוריס דהן, רון ורנר, שגיא בלאו

1:35 בצהריים

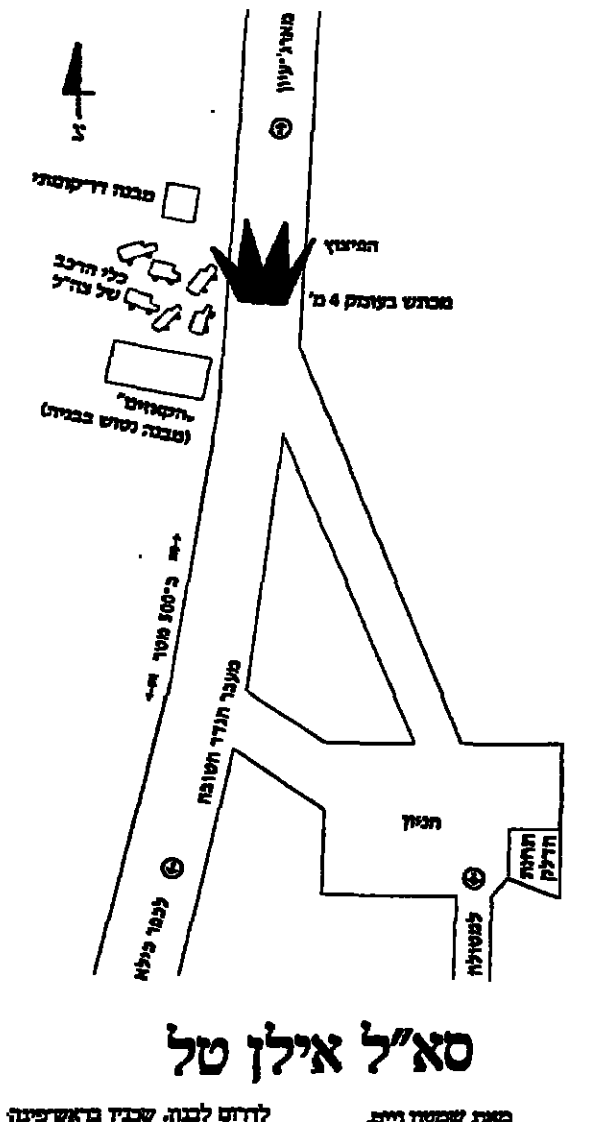

תחת אש חיה ותחמושת מתפוצצת חילצו פגועים קל את חבריהם הפצועים קשה

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

„הדבר הראשון שנגלה לעינינו היה מראה של חיילים שנפגעו קל יחסית בשעה מחלצים את חבריהם מתוך כלי הרכב למרות כל פיצוצי התחמושת שהיתה מסביב. זה היה דבר מדהים ולא יאמן לראות איך הם מחלצים את החברים שלהם ממש תחת אש חיה ותחמושת מתפוצצת. אני לא מאמין שאפשר לראות דבר כזה בעוד צבא בעולם. כשהגעתי ראשון למקום, כלי הרכב עמדו ובערו והכל צעקו מכאבים".

כך סיפר אתמול רכז הבטחון של מטולה אברי אשכני, שהיה ראשון האזרחים שהגיעו למקום התפוצצות מכונית התופת ליד מעבר הגדר הטובה סמוך למטולה.

הפיצוץ אירע בשעה 1.35 בצהריים ונשמע היטב במטולה הסמוכה. רבים מהתושבים למודי הניסיון סברו כי מדובר בטיל קטיושה שנחת בלב המושבה ולפיכך מיהרו להיכנס לחדרי הבטחון ולמקלטים. דקות ספורות לאחר מכן, משהתברר להם כי זוהי מכונית תופת, יצאו מהמקלטים ועמדו בפתח בתיהם מביטים באמבולנסים ובכלי הרכב הממהרים לחלץ את הנפגעים.

מיכאל לוים, חקלאי ממטולה, היה באותה שעה במטע התפוחים שלו סמוך לגדר. „ראינו עשן עולה מכיוון השער, רצנו מיד למקום וראינו מכוניות פגועות וחיילים שוכבים פצועים על האדמה שותתים דם. הכל היה מלא עשן, רכבים עולים באש ופצועים זועקים", סיפר לוים.

גם נמרוד הורוביץ מכפר גלעדי, סייר המועצה האזורית גליל עליון, שמע במכשיר הקשר על הפיגוע ומיהר למקום. „מה שראיתי זה הרבה פצועים שוכבים. הכל היה אפוף עשן ופצועים מסביב", סיפר הורוביץ.

קצין צה"ל שהיה בתצפית סמוך למקום הפיגוע הורקע מעוצמת הפיצוץ וכשהתאושש מעט נגלה לעיניו המחזה המחריד. בתוך שניות ספורות הגיע למקום אמבולנס של מטולה ובו האחות הותיקה נושא סגרלר, שהחלה לטפל בנפגעים. תוך דקות הגיעו צוותי ההצלה והחילוץ הרפואיים של צה"ל ועימם צוותים רפואיים של מד"א מקרית־שמונה וישובי האיזור. במקום שררו המולה ובהלה גדולים. הכל נעשה בשטח קטן, סמוך לסככת הביקורת במעבר הגבול, כאשר מסביב הג'יפים החרוכים העולים באש.

מרבית הנפגעים סבלו מפגיעות בראשיהם, בגפיים ומכוויות, ומצבם הוגדר כקשה ביותר. הרופאים, בסיוע הצוותים הרפואיים, עמלו ללא לאות להצלת הנפגעים.

סיפר לוי אבטבול, מנהל סניף מד"א בקרית־שמונה: „מיד כשקיבלנו את הידיעה גייסנו את כל אנשינו ושלחנו ניידות טיפול נמרץ ואמבולנסים למקום, וביחד עם הצוותים הצבאיים הקמנו תאג"ד ליד מקום האירוע ממנו טיפלנו ופינינו את הנפגעים. כשהגענו עדיין בערו המכוניות ונשמעו הדי התפוצצויות של כדורים ורימונים אבל לא נרתענו, המשכנו לטפל גם בשריפה וגם בפצועים".

רק כעבור כשעתיים הסתיימה מלאכת פינוי הנפגעים ואז הגיעו אנשי הרבנות הצבאית לפינוי הגופות.

כל שעות הטיפול בנפגעים התקבצו מאות פועלים לבנונים שביקשו לשוב לבתיהם בדרום לבנון לאחר יום עבודה בשטח ישראל, ואולם הפיגוע הקטלני וחסימת הגדר הטובה וכביש הדרום הלבנוני אילצו אותם להישאר בשטח ישראל. הם הובאו למטולה, שם המתינו עד שעות אחר הצהריים כאשר פנה השטח והם שבו לבתיהם. במהלך ההמתנה מורטת העצבים חששו רבים מהפועלים כי בני משפחותיהם נפגעו בפיגוע, ונרגעו רק לאחר שנודע להם שמדובר בחיילי צה"ל. מראה פניהם הקודרים של רבים מהפועלים הלבנונים העיד כי לדידם אין הבדל גדול.

שעות ארוכות לאחר הפיגוע עוד נותרו שרידי הג'יפים והטרנזיט הצבאי החרוכים במקום, עדות נוראה לאשר התרחש במקום הסמוך לגדר שהוקמה לפני כתריסר שנים, כסמל לדו־קיום בין ישראל ודרום לבנון.

סא"ל אילן טל

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

סגן אלוף אילן טל, בן 34, שנהרג אתמול בפיגוע בגדר הטובה, הותיר אחריו אשה, ענת, ובן בן שנה. הוא יליד חולון שהגיע לצפון בעקבות שירותו הצבאי.

לפני כעשר שנים הגיע לראש פינה עם אשתו הראשונה מירי, שלה הותיר בן בן 11.

סא"ל טל שירת כקצין קשר בפיקוד צפון ועמד להתמנות לקצין קשר של יחידת הקישור לדרום לבנון. שכניו בראש־פינה הכירו אותו כבחור טוב, שאהב לעזור לאחרים, אבל בעיקר היה מסור לשירותו הצבאי. הוא השקיע את כל כולו בצבא אולי אפילו יותר מדי, כלשון ידידיו במושבה. את ביקורו האחרון בביתו בראש־פינה עשה בשבת ותיכנן יחד עם שכניו לערוך בסוף השבוע הקרוב ברבקיו גדול לרגל קידומו הצבאי.

עם אשתו השניה ענת התחתן לפני כשנתיים. הותיר גם אם ואב המתגוררים בחולון.

הלווייתו תיערך היום בחולון.

יעקב בן־שאנן

מאת עמרם גבאי, סופר „דבר"

הלווייתו של יעקב בן־שאנן, תושב חולון בן 48 שנהרג אתמול מפיצוץ מכונית התופת סמוך למטולה, תתקיים היום בשעה 3 אחר־הצהריים בחלקה הצבאית בבית העלמין בחולון.

יעקב בן־שאנן עלה עם משפחתו בשנות ה־50 ממארוקו, וכאשר הגיע זמנו להתגייס, הוא העדיף לשרת בחיל הצנחנים, יחידה שבה עשה את שרות המילואים עד אתמול.

יעקב, שנקרא לשרות המילואים האחרון אך לפני שבוע, היה נשוי ואב לארבעה ילדים: רונן, בן 21 המשרת שרות סדיר, דיזה, אשר עומדת להתגייס היום לצה"ל, ואתי ושירלי, תלמידות בית־ספר.

אמש עד שעה מאוחרת המתה השכונה המון אדם, אשר סרבו להאמין, כי יעקב נהרג. שכנים ידעו לספר, כי הוא היה אדם טוב לב, אשר עזר לכל השכונה כל אימת שהם נזקקו לו.

יעקב היה מנהל בחברת החשמל באיזור הדרום והיה דמות ידועה בקרב אנשי השכונה השקטה בה התגורר בעשר השנים האחרונות.

אתמול בהתקבל הידיעה בבית הוזעק בנו רונן מיחידתו הצבאית, וכאשר הוא הגיע, הוא צעק 'הלוואי שאבא היה נשאר נכה מהפיגוע, והעיקר שהיה חוזר הביתה'. דיזה, שעשתה את ההכנות האחרונות לקראת גיוסה היום, היתה המומה למשמע הידיעה שאביה שוב אינו אתה.

חולון שיכלה אמש שניים מיקיריה. הקרבן השני שנספה היה סא"ל טל יליד חולון, שהעתיק את מגוריו לראש פינה בעקבות שרותו הצבאי.

ראש עיריית חולון עו"ד חיים שרון וחברי מועצת העיר שלחו תנחומים למשפחה האבלה.

שלום בן־עמי

מאת יוסי לוביביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„אמא, אני רוצה שתביאי לי בקבוק עראק מהבאבא סאלי", אמר סמ"ר שלום בן־עמי, בן 23, לפני יומיים. היתה זו הפעם האחרונה שאמו לונה, בת 50, ואביו שמעון, בן 53, ראוהו.

אתמול בשעה 6 בערב חזרו בני המשפחה מביקור אצל הבאבא סאלי בנתיבות, כשבאמתחתם בקבוק העראק עבור בנם. וחצי שעה מאוחר יותר, מיד עם היכנסם לביתם, הודיע להם קצין העיר עכו את הבשורה המרה.

שלום, שכבאי קשר בחיל הקשר, עמד להשתחרר בעוד שלושה חודשים מהצבא. חברתו מהבסיס, ג'ולייט ביטון, השתחררה הבוקר מצה"ל. אתמול היא ישבה על גרם המדרגות של המשפחה ברחוב גיבורי סיני בעכו ומררה בבכי: „רק הבוקר דיברתי אתו, הוא לקח את החיים שלי אתו".

לשלום עוד שתי אחיות: סימה, בת 25, ואתי, בת 18. לפני שבועיים חגגו בחיק המשפחה את יום הולדתו ה־23. רק לפני חודשיים ניצלו שלום וחברתו בנס מתאונת דרכים, לאחר שנהג שהסיעם נכנס בעמוד תאורה בצומת הצ'קפוסט. הם יצאו ללא פגע.

אחותו סימה סיפרה אתמול, כי שלום היה בחור [illegible]. „כל בני המשפחה שלנו הם שומרי מסורת, אבל שלום היה משהו מיוחד. הכיפה לא ירדה מראשו ואת בית הכנסת פקד לעיתים פעמיים ביום. הוא היה נשמה טובה. למי לא עזר?"

בגלל ששלום עבר קורס לאלקטרוניקה הוא נאלץ לחתום לשנת קבע. בצבא ביקשו ממנו לחתום עוד. שלום סירב. הוא חלם להקים עסק בתל־אביב. לעיתים קרובות נאלץ שלום להיכנס לדרום לבנון בתוקף תפקידו, אבל להוריו לא סיפר על כך דבר. „הוא לא רצה להדאיג אותם. שלום ידע שאבא חולני ואמא נכה לאחר שרות במשמר הגבול".

מוריס דהאן

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר" בחיפה

מוריס דהאן, שנהרג אתמול בפיגוע החבלני ליד הגדר הטובה, הוא רב־סמל בן 32, רווק, יליד עכו. אביו אריבר דהאן נפטר לפני זמן רב ואמו תרז מתגוררת ברחוב ספירא בחיפה.

מוריס למד בעכו ובאחרונה התגורר בכרמיאל.

הלווייתו תצא היום בשעה 14.00 מבית אמו ברחוב ספירא וב־14.30 מבית־החולים רמב"ם לבית־העלמין הצבאי בחיפה.

השביתה באוניב' עשויה להימשך עד אחרי הבחירות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך ויקיר צור

השביתה באוניברסיטאות תימשך כנראה עד לאחר הבחירות.

סכסוך השכר עם העובדים, בגללו פרצה השביתה, נקלע למבוי סתום. כל הצדדים מבוצרים בעמדותיהם ואינם מוכנים לעשות לפתרון המשבר: בגלל הבחירות המתקרבות אין הממשלה מסוגלת לקבל החלטה על הרמת הסכום של 10 מיליון דולר הנחוץ לחתימת הסכם שכר עם העובדים, ראשי האוניברסיטאות אינם מוכנים לחתום על הסכם עם העובדים ללא קבלת התחייבות מהממשלה על כיסוי מלא של עלות ההסכם ואילו העובדים אינם מוכנים לשוב לעבודה ללא הסכם שכר חתום.

ראש הממשלה יצחק שמיר נפגש אתמול עם נציגי ועד ראשי האוניברסיטאות והבהיר כי 10 ימים לפני הבחירות לא תוכל הממשלה לקבל התחייבות על הרמת כספי לסקטור שהם מייצגים. פרופ' יהודה בן־שאול, ראש ועד ראשי האוניברסיטאות, דחה את הצעת שמיר לחתום על הסכם שכר עם העובדים ולאפשר פתיחת האוניברסיטאות. „מבחינתנו זו תהיה חתימה על צ'ק ללא כיסוי" טען בן שאול. שמיר מצדו דחה הצעתו של מנכ"ל אוניברסיטת תל אביב לפיה לא תיערך הרמה מיידית של 10 מיליון דולר, אולם הממשלה תתחייב להקצות סכום זה לאוניברסיטאות בשנת התקציב הבאה.

העובדים המינהליים הודיעו כי יחריפו את עיצומיהם ויצאו להפגין בירושלים בזמן ישיבת הממשלה ביום א'.

הסטודנטים הודיעו כי הם שוקלים הצטרפות להפגנת המינהליים. „אף אחד לא שם על זה

(המשך בעמוד 2)

הסדר לביטול בקשת הפירוק נגד „כור" מסתמן במגעים בניו־יורק

מאת אבי שוכרט, סופר הכלכלי של „דבר"

הסדר עם הבנקים בחו"ל בעלי החובות לטווח הקצר, שעבורם יקבלו בטוחונות וזאת כדי למחזרם – עומד במרכז המגעים החשאיים של נציגי „כור" עם נציגי „בנקרס טראסט" בניו־יורק. הסדר ברוח זו יביא לביטול הבקשה לפירוק שהוגשה על־ידי הבנק האמריקאי ולהפסקת המגעים שהתנהלו בימים האחרונים בין נציגי הבנקים לגיבוש הסדר נושים.

מקור המקורב לבנק האמריקאי מסר אמש, כי אתמול נערכו רק שתי שיחות טלפון בין ראשי הבנק האמריקאי ונציגי „כור" בניו־יורק. מהנהלת הבנק האמריקאי בניו־יורק נמסר, כי ראשי הבנק האמריקאי מעדיפים להגיע להסדר, שיביא להצבת בטוחונות כנגד ההלוואות שניתנו. עוד נמסר, כי ראשי הבנק מעדיפים הסדר מחוץ לכתלי בית המשפט.

עוד נודע, כי נבחנת אפשרות לפיה ישועבדו תמורות היצוא של מפעלי הקונצרן לבנקים זרים. תמורות אלה, שברובן אינן משועבדות, ישמשו כבטוחונות לנושים בחו"ל. כמו כן נשקל שיעבוד חלק מ־50 האחוז מנכסי „כור" במאזן המאוחד שאינם משועבדים. רובם של נכסים אלה משתייכים לחברות־הבנות שבקשת הפירוק לא תלויה נגדם, והבודקים מסויימות ניתן לשעבדם.

לפי ההסדר המתגבש, יועמדו בטוחונות לבנקים הזרים כנגד ההלוואות לטווח הקצר, כדי שאלה יאפשרו את מיחזורן. הסדר מעין זה יבטיח את המשך פעילותו של הקונצרן ויביא לביטול בקשת הפירוק ואף לביטול המגעים למען הסדר נושים.

אנשי האוצר והבנקים הישראליים דורשים עם זאת מראשי קונצרן „כור" את הכנתה של תכנית הבראה ברורה ומפורטת, שתוצג בפניהם ותקבל את אישורם. קונסורציום הבנקים הישראליים יפקח על יישום תכנית ההבראה ויתכן שאליו יצטרפו אנשים נוספים, בכללם אנשי משרד האוצר.

לדברי חוגים בבנקאים, במהלך הדיונים בין צמרת האוצר, ראשי בנק ישראל, מנהלי הבנקים וראשי קונצרן „כור" דנו בתכנית כוללת למציאת פתרון למשבר, שנוצר עקב הגשת בקשת הפירוק נגד „כור" על־ידי ה„בנקרס טראסט". בדיונים הועלו כל הצדדים את צורך השעה למציאת הסדרים שיבטיחו המשך פעילות הקונצרן גם לטווח הרחוק.

במסגרת הדיונים הועלתה בקשת ראשי הקונצרן להרמה מיידית של 20 מיליון דולר ממשרד האוצר לצרכי התפעול השוטף. במשרד האוצר ממשיכים לשקול את הדרכים והאפשרויות להרמת הסכום הדרוש, ואת אמצעי הפיקוח שידרשו ראשי האוצר לליישם תמורת הרמה זו.

ארה"ב צופה ירידה ניכרת בפעילות הכלכלית בישראל

מאת כתב „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד לדבר). – מחלקת המדינה של ארה"ב מעריכה, כי בשנת הכספים 1988 ישתנה התוצר הלאומי הגלמי של ישראל לשיעור שבין אפס לאחוז אחד, והגרעון במאזן התשלומים יעמוד על מיליארד דולאר ויותר. גורם מרכזי לכך, לפי האמריקאים, הוא האינתיפאדה. האינתיפאדה גם קוראת לממשלת ישראל להמשיך את „המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית האחראית" שלה.

התחזיות האלה נכללו במכתב מסגן עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח התיכון, פול הייר, אל יושב ראש ועדת המשנה של בית הנבחרים לענייני המזרח התיכון, לי האמילטון. המכתב נשלח ב־4 באוקטובר, לבקשת האמילטון.

על־פי המכתב, בסוף מארס 1989 ייפלו נתוני הכלכלה של ישראל במידה ניכרת מן התחזיות. התוצר הפנימי הגלמי, לפי התחזיות, היה צריך לעמוד על 3.2 אחוזים. על־פי ההערכה האמריקאית הנעשה יתכן שלא תירשם שום עליה. התוצר הפנימי הגלמי הוא הערך הכספי של כל הסחורות והשירותים המיוצרים במהלך שנה אחת, למעט את השקעות הזרות.

סגן עוזר מזכיר המדינה אומר, כי אמנם האטה בפעילות הכלכלית בישראל התחילה כבר באמצע 1987, אבל היא „מחומרת עוד יותר על־ידי ההתקוממות". המכתב מזכיר את העליה בהוצאות הבטחון, את הירידה הניכרת בתיירות, ואת השפעת האינתיפאדה על שוק העבודה הישראלי ועל הבניה. הוא אומר, כי עד ההתקוממות היו הגדה המערבית ורצועת עזה „השוק השלישי בגודלו ליצוא הישראלי, אחרי מערב אירופה וארה"ב", ומאז ההתקוממות פחת היצוא הזה ב־40 אחוז.

„הצירוף של ירידה בהכנסות בגלל האטת הפעילות הכלכלית, והדרישות התקציביות המתרבות, עשוי להגדיל את הגרעון במאזן התשלומים עד מיליארד דולאר ויותר בשנת הכספים 1988", אומרת מחלקת המדינה. גרעון 1987 עמד על 700 מיליון דולאר.

את הירידה בתוצר הפנימי הגלמי מייחס סגן עוזר מזכיר המדינה לארבעה גורמים: צמצום התיירות יעלה לתוצר הפנימי באחוז אחד; התמעטות היצוא לשטחים תעלה באחוז אחד נוסף; הירידה בהתחלות הבניה תעלה בשמונה עשיריות האחוז; והוצאות הבטחון המאמירות יוסיפו לתוצר שלוש עד ארבע עשיריות האחוז.

את המצב הכלכלי בשטחים עצמם מתאר המכתב בצבעים קודרים: ירידה של 25 אחוז בתוצר הפנימי הגלמי.

מחלקת המדינה מזהירה, כי ישראל תצטרך להוסיף ולנקוט „מדיניות אחראית". היא אומרת, כי בקיה על הוצאות הממשלה, על הגרעון ועל השכר היא „מפתח לריסון האינפלאציה, וליצירת אקלים לצמיחה כלכלית ארוכת טווח בישראל".

המכתב גם משבח את ממשלת ישראל, אשר מחוץ לענייני בטחון, „אינה נכנעת לדרישות להגדיל את התקציב", חרף „לחצים של ערב בחירות".

על האינפלאציה אומר המכתב, כי ההאטה בפעילות הכלכלית „עשויה לסייע לממשלה להוריד עוד יותר" את שיעורה. אבל הגידול בשכר מהיר יותר מן הגידול בתפוקה, והוא „מוסיף להיות איום" אינפלאציוני.

פעילי האינתיפאדה שפכו שמן על הכביש ושניים נהרגו בתאונה

11 נפצעו בתקריות, בן 10 משכם נפצע קשה ● שביתה כללית בגדה וברצועה ● תחקיר צה"ל על הריגת הילד בן החמש משלשום: מותו נגרם מכדור תועה

מאת דני רובינשטיין, דני צדקוני, יורם לוי ופלי ולינגר, סופרי „דבר"

אתמול התקיימה בשטחים שביתה כללית ובצמתים מרכזיים שפכו פעילי ההתקוממות שמן על הכבישים והסמטאות, כדי למנוע יציאת פועלים לעבודה בישראל. כתוצאה מפעילות זאת, נהרגו ליד צומת „בית עומר" בכביש בית־לחם־חברון, שני תושבים מקומיים, עובדי מחלקת הירוק בממשל, ונפצעו שניים נוספים. במקום היו אתמול חמש תאונות דרכים.

כוחות צה"ל פשטו על עשרות כפרים כדי להסיר מחסומים, להוריד דגלים פלשתינים ולמחוק סיסמאות לאומניות. בהתנגשויות עם כוחות הבטחון נמסר על חמישה פצועים.

העיר שכם הוכרזה שטח צבאי סגור מאז התקריות שלשום ובאיזור היו מספר יחסית מצומצם של התנגשויות. התקרית החמורה ביותר בשכם היתה כאשר כוח צבאי נכנס לבתי התושבים ודרש מהם להסיר דגלים שנתלו על חוטי החשמל. בעקבות סרובם של חלק מן התושבים התפתחו מהומות.

הילד בן החמש משכם, דיאה ג'יהאד מחמד אליזואג', שנהרג שלשום מירי, נפגע מכדור תועה. כך נקבע בתחקיר שנערך אתמול בפיקודו של אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע. אתמול ביקר מפקד כוחות צה"ל באיזור את המשפחה האבלה והביע צער עמוק על התקרית. מן הבדיקה שנערכה אתמול עולה כי הילד שיחק לתומו בחצר ביתו, באיזור שלא פעלו בו כוחות הבטחון כלל. עוד התברר כי מעמדת תצפית של צה"ל, המרוחקת כמה מאות מטרים משם, נורו מספר יריות. ככל הנראה נפגע הילד מן הכדורים האלה וכעת נבדקת סיבת הירי.

לבית החולים בשכם הובא אתמול קבהא, ילד בן 10 מהכפר ברטעה, פצוע מירי בבטנו. הכפר נמצא משני צדי הקו הירוק. בצד המזרחי היו אתמול הפגנות והילד נפגע כנראה בעת פיזורן.

עוד נמסר אתמול על שלושה פצועים בג'נין ועל פצוע בטול־כרם. ליד קלקיליה עקר צה"ל כמה שורות של פרדס שמתוכו נזרקו אבנים לעבר רכב ישראלי. כן נמסר על תקריות ללא נפגעים במחנות הפליטים ג'ילזון, קלנדיה ואל־אמערי, ליד רמאללה ובחברון.

ברצועת עזה היתה אתמול שביתה כללית, במחאה על שיתוף הפעולה בין המתנחלים והצבא בפגיעות בתושבים. הצבא הטיל עוצר מנע על כל מחנות הפליטים פרט לאחד מהם, מועזי, ועל השכונות עלי מונטאר, שיח' רדואן וסג'איה. הפרות סדר היו ברחובות הראשיים של עזה ורפיח. בפיגוען נפצע צעיר בן 16 משכונת סופאח מכדור.

כוחות הבטחון בעזה נערכים לקראת תחילת נובמבר, בהנחה שיום הבחירות בישראל, יום הצהרת בלפור שלמחרתו, יום הבחירות בארה"ב וכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית, יהוו מועדים להפרות סדר. ההנחיות לחיילים הם להימנע כמעט בכל מקרה מחיכוך מיותר.

هكذا من الأصل

חריש דוחה פניית גולדברג למשפט חוזר למשה עזריה

מאת גאולה ציגלר, סופרת "דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש החליט לדחות את פניית עזרא גולדברג, קצין המשטרה בדימוס, ליזום הליכי משפט חוזר בעניינו של האסיר משה עזריה, שהורשע ברצח הילד ישראל גולמן.

מאידך, הודיע אתמול לגאולה כי אם יפנה עו"ד־דין, היועץ המשפטי לממשלה יהיה מוכן לשקול בקשה מפורטת להעביר לו ממצאי חקירה חוזרת ואת הראיות שנאספו על־ידי צוות משרד המשפטים שבדק את הדין. במקרה כזה יוכל לפנות עורך הדין לנשיא בית המשפט העליון, כדי שזה יחליט אם יש טעם לנהל משפט חוזר. החלטת היועץ המשפטי מאמצת במלואה את המלצת הצוות שהוקם בראשות פרקליט המדינה יונה בלטמן, שכלל את הפרקליטים ... וגולדברג.

הצוות בדק את הטענות שהעלה עזרא גולדברג על הרצח. החקירה, המשפט ואשר מסקנתה הנחרצת היא שמשה עזריה הוא מפשע וכי רוצחו של ישראל גולמן מסתובב חופשי.

תוצאות בדיקתו המעמיקה של הצוות הן, כי בפני גולדברג לא היה כל החומר אשר העלתה החקירה בזמנו, וכמו־כן כי בנושאים רבים קבע גולדברג ממצאים חסרי יסוד או מוטעים גם לגבי חומר שהיה בידו. "מסקנתו של הצוות היא כי אין יסוד לטענותיו של מר גולדברג והאשמותיו נגד אנשי המשטרה והפרקליטים שטיפלו בעניין. כמו־כן אין בחומר הקיים יסוד לטענה כי לא היו לו למשה עזריה הליכים מתוקנים במשפטו".

צוות הבדיקה במשרד המשפטים מראה בין השאר כי גולדברג בנה פרופיל של עזריה מבלי שכלל נפגש עמו. בעוד שגולדברג טען כי צוות החקירה המשטרתי שחקר את עזריה לא נהג יושר בחקירה — הוגש היומן אתמול לפני העיתונאים.

"איוונינג סטאנדארד":

ישראלים מעורבים בעסקת מטוסים תמורת חטופים — עם צ'ילה ואיראן

מאת דליה שחורי, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). סוחרי נשק ישראלים, בריטים וארגנטינאים מעורבים בנסיון ליזום עיסקה למכירת מטוסים ב־170 מיליון דולאר לאיראן תמורת החטופים האמריקאים בביירות, תוך עקיפת ממשל ארה"ב — טוען ה"איוונינג סטאנדארד" הלונדוני.

אתמול הודיעה איראן, שבמסגרת הצעה של סוחרי נשק בינלאומיים, דובר המשרד צ'ארלס רדמאן אמר לעיתונאים בתגובה לכתבה בנושא זה שהמדרה בטלוויזיה האמריקאית, כי איראן הייתה מעורבת בנסיון חדש להשיג נשק תמורת בני הערובה. "תשובתנו היתה ברורה", אמר. "אין עיסקה".

המגעים הסודיים החלו בצ'ילה, שחיל האוויר שלה הציע למכור לאיראן 16 מטוסי איי־5 אמריקאיים, בעקבות הצעה של איראן לשחרר ארבעה מתוך תשעת האמריקאים המוחזקים כבני ערובה בביירות, בתנאי שוואשינגטון תשתף פעולה.

התכנית הראשונית היתה לשלוח את המטוסים בחלקים בדרך הים לאיראן דרך תאילנד. תכנית זו לא הייתה ידועה לממשל ארה"ב. איראן הייתה בטוחה שהעיסקה אכן תצא אל הפועל ושלחה שישה קציני חיל אוויר כדי לבדוק את המטוסים, אלא שממשלת צ'ילה שינתה את דעתה וסירבה להמשיך בעיסקה ללא קבלת הסכמה רשמית מוואשינגטון.

סוחרי הנשק ניסו להשיג הסכמה באמצעות ריימונד מלינה, סוחר נשק קובאני־אמריקאי בעל קשרים ב"סי.אי.איי". משרד החוץ האמריקאי כלל לשכנע שישראל שב מעורבת בעסקת מכירת נשק לאיראן. מאלינה סיפר לאנשי הקשר שלו ב"סי.איי.אי", כי אם ארה"ב תסכים לעיסקה תספק איראן תמונות של כל תשעה החטופים האמריקאים כהוכחה לכך שהם עדיין בחיים. "סי.איי.אי" לא דחה את הרעיון, אבל משרד החוץ האמריקאי הטיל עליו וטו. בכל זאת גאמצי סוחרי הנשק עדיין נמשכים. חוזה מונרינו סוחר הנשק הארגנטינאי, פנה לשגרירות ארה"ב בבואנוס איירס, ונאמר לו לפנות ישירות אל הבית הלבן, אך הבית הלבן לא הגיב על פנייתו.

מחיר המטוסים הוא, כאמור, 170 מיליון דולאר, מחיר זה כולל 20 מיליון דולאר תשלום לאחד מבכירי הגנראלים בצ'ילה.

לונדון (א.פ.) — צ'ילה וישראל קרובות להתיישבות חוזה למכירת 20 מטוסי קרב הפבצה מדגם "כפיר" — נכתב בשבועון הבריטי לענייני בטחון "ג'יינס".

לדברי העתון, בתום שנה של משא ומתן בין התעשיה האווירית של ישראל לבין ממשלת צ'ילה נותר עתה רק ללבן את שאלת תנאי האשראי לפני החתימה על החוזה.

השביתה

(המשך מעמוד 1)

70,000 סטודנטים עלולים להפסיד חודש לימודים, כולם עסוקים בבחירות" טען אביר חייק מאוניברסיטת תל אביב.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר אתמול בכינוס מתנבים לשלום המתקיים בי המשבר באוניברסיטאות הוא "אסון לאומי", הוסיף כי אף הוא אינו רואה מוצא למשבר עד אחרי הבחירות.

פרושו של דבר

"מתנה לאינתיפאדה" — הודיע חזבאללה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

"חזבאללה" פירסם אתמול הודעה בביירות, שבה נטל על עצמו את האחריות לפיגוע שארע אתמול ליד מטולה. בהודעה נאמר שאחד מלוחמי הארגון פוצץ מכונית־תופת מתוך שיירת של כלי רכב של צה"ל בתחום הגבול ליד מטולה לא הרחק מכפר קילא שבאיזור הבטחון.

עוד נאמר בהודעה שבתוצאה מהפיגוע נהרגו שלושה חיילי צה"ל ונפצעו 11, שלושה מהם קשה, כן הושמדו נגמ"ש, ג'יפ ורכב ששימש קציני מודיעין של צה"ל. הפיגוע בוצע לרגל חג הנביא מוחמד שחל בשבת ו"כמתנה לאינתיפאדה בשטחים", נאמר בהודעה.

"יצויין שב־19 באוגוסט נטל על עצמו ה'חזבאללה' את האחריות לפיצוץ מכונית תופת באיזור הבטחון שלמה, לדברי הארגון, לפציעת שלושה חיילי צה"ל. ככלל פתח בשנה האחרונה ניסיונות ה'חזבאללה' לבצע פיגועי־התאבדות נגד יעדים של צה"ל בדרום לבנון. לאחר שרוב הניסיונות הקודמים להחדיר לאיזור הבטחון מכוניות מפולצות והומר נפץ הוכשלו על־ידי חיילי צה"ל וצד"ל.

ה'חזבאללה' מנסה להתגיין יכולת לחימה נגד חיילי צה"ל באיזור הבטחון כדי להעלות את קרנו כגורם המוביל בביצוע "פיגועי איכות", לאחר שמעמדו באיזור הדרום נחלש בעקבות המכה שספגו לוחמיו מידי אנשי "אמל" בחודשים אפריל־מאי, מאז המפלה, שבעקבותיה סולקו אנשי חזבאללה מאיזור הדרום. מהדיר הארגון מחדש לוחמים לאיזור ומגביר מאמציו לבצע פיגועים נגד חיילי צה"ל כדי לחזק את מעמדו בעיני שאר גורמי הזרם הלבנתיים ובעיקר בעיני אנשי "אמל".

הטופרת המבאית של "דבר" טלי וליגנר מוסרת:

הצלחתו של איזור הבטחון בסיכול ובבלימת נסיונות הפגיעה של הקואליציות למיניה, אינה מוטלת בספק. יחד עם זאת, יתכן כי השקט היחסי הנשמר יצר תחושה שאננות מסויימת, אולי אפילו רק בהשוואה למתח בשטחים, דווקא בשל החשש מפעולות משלימות לאינתיפאדה בגבול והנטייה הטבעית להודות מתח בזכות רגיעה יחסית, עשה פיקוד הצפון ימים כלילות כדי לעמוד על משמר הקצה האחר של המאבק הפלשתיני, ורב הזמן בהצלחה. אמנם כמו זה שקרה אתמול יכול לקרות גם בנסיבות של דריכות מלאה. תיקונים, שינויים, הקפדה־יתר לעולם לא תהיה מיותרת או לא רלוונטית אחרי אסון כזה, והאתגר צפוי לשורה של לקחים ומסקנות. המסקנה העיקרית שאפשר להסיק כבר, טרם הסתיימו התחקירים, היא שלבנון היא עדיין לבנון, קו ברעות חדש מזימות רעות והוכחות שצה"ל שם היא מחוייבת מציאות, אך גם מחוייבת הרבה הירות.

7 חיילי צה"ל

(המשך מעמוד 1)

הרשה. האלוף אלך הרגיש עם זאת כי יוסקו מסקנות ולקחים מהארוע. הוא הזכיר כי איזור הבטחון אינו שקט כפי שנדמה, רק לפני כחודש וחצי התפוצצה שם מכונית תופת.

המטכ"ל רב־אלוף דן שומרון הגיע למקום שעה קלה לאחר הפיצוץ. הוא שמע דיווחים על שהתרחש ואמר "זה פיגוע קשה מאד, מכה כואבת, אבל צה"ל ימשיך לשמור על הגבול ולהילחם בטרור".

גם מפקד צד"ל, גנראל אנטואן לחאד, אמר כי הורה לחייליו להגביר נוכחותם באיזור הבטחון, בעיקר במעברים. בדיון עם קציני יחידת הקישור של צה"ל כרך לחד אפשרויות לשינוי המדיניות במעברים בצפון איזור הבטחון בעקבות הפיגוע.

גם שר הבטחון יצחק רבין הגיע למקום הארוע, ושמע על סקירות הדיווחים.

מעמדים בדיקים

מומחים צבאיים עסקו כל אחר הצהריים הגיל אתמול בבדיקת סוג וכמות חומר הנפץ ושיטת הפעלתו, תוך שבבדיקה אפשרות כי נהג המכונית מת, נטל במכונית ה"פיוטור" הלבנונית מבלי לדעת מה בתוכה והמטען הופעל מרחוק. אפשרות שניה שנבחנת היא פעולת התאבדות של נהג המכונית. עד שעת לילה מאוחרת אמש לא הוסקו מסקנות מהן אפשר היה ללמוד על שעיות בשיקול דעת. עם זאת, התערכה היא כי ידועות פקודות הבדיקה והנוהל עצירת במניית השיירות. זה זמן חשדים בצה"ל כי אנשי ניסיון מיגוע מטען זה באיזור זה. גורמים צבאיים בכירים ביקשו אמש להבהיר כי לא סביר שאפשר יהיה למנוע להחליש סוג כזה של פיגועים.

פרס: הנזיק

במלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, הביע אתמול זעזוע עמוק מהפיגוע בגבול הצפון. פרס אמר כי כמו בעבר, תגיע יד של ישראל אל המרצחים ושולחיהם ותשיב להם כגמולם.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול, בתגובה לפיגוע באמת כי "יד הנקמה המדינית של ישראל תשיג את הרוצחים".

פרוצה נחנקה למוות בירושלים

מאת יהודה לוי, סופר "דבר" בירושלים

פרוצה ירושלמית נחנקה למוות וגופתה הושלכה מכביש העולה להר הצופים.

אמש, סמוך לשעה 22.15 גילו שני צעירים את הגופה, כשהיא מוטלת על הכביש העולה להר הצופים. מכנסיה של הפרוצה היו מופשלים, ולהערכת המשטרה היא הושלכה מתוך מכונית של לקוח עמו נסעה.

חוקרי משטרה קבעו, כי היא נחנקה, וכי מדובר ברצח. הרקע למעשה עדיין לא ברור. הפרוצה בגבת 30, ושמה טרם נמסר לפירסום. זהו מקרה חמישי של רצח פרוצות בירושלים בחמש השנים האחרונות. שום מקרה עוד לא פוענח. במקרים קודמים בוצע הרצח בדקירות סכין. כל המקרים ארעו באיזור הקו הירוק של ירושלים.

3 אנשי "אמפא" נעצרו בחשד לעבירות מכס

מאת אריה אורן, סופר "דבר"

אחד מבעלי "אמפא", עופר גמזו בתגרה ויבואן מצלמות חשמל ואלקטרוניקה נעצרו אתמול בעקבות חקירה שערכו קציני מחקרי המכס במשרדי החברה והיבואן בירושלים ובחברות העצורים ובבסמוכותיהם, בחשד של עבירות מקודת המכס. מעצרו של היבואן שלום יחזקאל הוארך אמש בימ"ז ימים, עצורים מעצרים נוספים.

מדובר בחקירה מסועפת ומסובכת, שבמסגרתה נחקר גם איש עסקים יפואי. מנכ"ל אמפא עודד גורוביצקי, גם הוא מבעלי החברה, שוהה בפירנצה עם בעל מניות גדול אחר, דני אלמן, ואמש לא היה אפשר להשיג את תגובתו.

הדיון בהארכת מעצרו של היבואן התנהל אתמול בבית־משפט השלום בירושלים.

פרקליטו התרעם, על שהמכס עשר דמות מישנית, ולא את הדמויות העיקריות בפרשה. הוא טען, כי היבואן נמצא בקשרי עסקים עם אמפא ומייבא לה מכשירי אלקטרוניקה וחשמל וגם יועץ לחברה בנושאים אלה. נציג המכס הגיש לבית־המשפט חומר חסוי, אך סירב לגלות כל פרטים נוספים בפומבי. לבסוף האריך בית־המשפט את מעצרו של החשוד ב־12 יום.

אמפא היא חברה הנסחרת בבורסה ומשווקת בלעדית את מוצרי אמקור, ומיבאת מתוצרת ג'י.אי.סי.

69% מהבנקאיות נפרו; מהם 81% מוחזרו

מאת אמנון אגרו, מהדור הכלכלי של "דבר" בירושלים

לפי הערכות ראשוניות הגלית במשרד האוצר למוחר מ־81 אחוז ממשפי מניות הבנקים שיוסרו בסוף החודש.

מנתונים שריכז סגן של האוצר, עדי אמוראי, עולה כי מכלל 3.6 מיליארד הדולר שיגיעו לפדיון, ביקש הציבור לפדות מניות בהיקף של 2.5 מיליארד דולר, שהם כ־69 אחוז מסך הפדיון. פדיונם כספי המניות יבוצע לפי הפדיון הבא.

1.1 מיליארד דולר לא נפדו והועברו לתוכניות המשך של האוצר. 830 מיליון דולר שהוחזקו ע"י הבנקים עצמם ייפדו, והכספים ישמשו פדיון מתוכניות המשת הכללי באוצר.

מיליארד דולר נוספים גייס האוצר במהלך השנה האחרונה מעבר לתיכנון התקציבי. כספים אלה שגוייסו בהורבה לפדיון המניות בדרך של הנפקת אג"ח ממשלתיות ואג"ח צמודות למדד. מרבית הכספי גוייס מקופות גמל ומהבנקים שדאגו לכיסוי מוקדם לתוכניות החיסכון שהן מגיעות עתה לפדיון המניות.

אמש בתשדירים

ערב של תמהונים

מאת שלמה גיחור

עצירא רגע, כל משדרי הפירסום ואמני הפסלרדרתיקהם האלקטרוני וכל הקופירייטרים התסריטאים. בואו תסתכלו כאן בשורה בעצמה ובשקט, אם אפשר. תסתכלו עד פעם בתשדיר של חריש שעודד אמש. ראיתם אני לא מזכיר גדול של תשדירי בחירות, אבל אם יש מזור לעיני הזה ערב־ערב, הרי זה כאשר מודגן לפתע תשדיר אחר שהוא גם הכא. גם רציני ... המות הלב. כמה היה התשדיר של חריש אמש. נכון והרי גם מהפכ כבר שהגיש אותו. כמה היו גם השקפות תשדיר לשורה. האל השאלו "כמה סנסים יביא התשדיר הזה להר"ש" כי אם את השאלה, הרי כל התשדירים מיותרים.

שתי הגדולות, הליכוד והמערך, עינו אתמול את הצופר במעט להוסיף לשונה הרשימות הקטנות והקיקיוניות. שלא אספינו תמהונים ויקבינו הומק. בידוד לא נוראלי, כל מיני אנו־מגיאקים עם זמרים פראש. בין פרי־זרוע אחר לפשבחי ישפתי בפנים התאומות הדיגשתי כמו "סיינל". מה הם שופכים עלי את כל שגעונות הגדולות שלהם? מה עשיתי להם? אני הבאתי את הדמוקרטיה שלי להיענש בכח?

מישה אשרוב, האם חזיתי נכון את קולך בתשדיר של הגימלאים שנב פעם בשארת בתוסף. האם זה אתה? מה הסיפור הזה, אדי. ואבו אחיו ויעקב הסראי לא נתנו לדבר על חופות כאלה כאן, למשל, מה לעשות עם השטחים, לרעתי, האלטרנה שבה אבנוו נוסעים מסובכרת ואי אפשר להוליס לאיזה כיוון לנסוע לפני שמתקנים את הנצבי. איזה מצבי? מה מצבי? הרי יורים, אתה לא שומע ואש משתוללת. ונסטיב, ואתה עושר לתקן מבצ'יה עם רפול, לפחות, אפשר להתווכח אף על פי שהוא לא מבין למה זורקים אבנים על חיילי צה"ל בשטחים. "זורקים אבנים, איפה נשמע דבר כזה?" הוא שואל. שאלה.

הליכוד, לשיטתו, ממשיך להלום במערך על רפיסותו כלפי אש"ף. המערך מרדה אחרי תשדירי הליכוד. מגיעה למערך כוליה של פה על שיא השיעמום בקטע על הנשים. אני מבין שבליכוד מתכבים ידייהם בהנאה: המערך ממשיך להיגרר אחרי תשדירי הליכוד, מגיב במקום לתקוף. אתמול אף הפריחו את פרס בעצמו ע"י להגיב על תשדיר הפיתוי משלשום, שבו הליכוד השתיל את קלטתו של פרס בפגישתם של טובי, זיאד ומיעארי. פרס צריך לענות על תשדיר כזה? פרסם מה זה, מלחמה פרטית? התייגע השכל לכל התחקירנים והתסריטאים הבמאים? נפילה קשה להשדירי המערך שנקלעו פתאום למצב של מיגנה.

סניפי "דיסקונט" סגורים היום ומחר; סניפי בל"ל ייסגרו אחה"צ

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

150 סניפי בנק "דיסקונט" יהיו סגורים היום — ויהיו שבו מחר — בגלל שביתת עובדים 6,000 הפקידים, המנהלים ומורשי החתימה של הבנק.

גם 230 סניפי בנק לאומי יסגרו היום אחה"צ, בגלל העדרות מאורגנת של העובדים. מחר בבוקר יפתחו סניפי הבנק מחדש.

השיפוטים שנוקטים עובדי "דיסקונט" הבנק לאומי נובעים מקשיים שהתגלעו במשא ומתן בין הנהלות הבנקים לבין ועדי העובדים על חתימת הסכם שכר לשנת 88'. גם עובדי בנק המזרחי ... לשבש את העבודה בשבוע הבא.

יצויין, שהשיפוטים שנוקטים עובדי "דיסקונט" הביאו לאחר ... באפשרות להתקשר ... הבנקים.

הנהלת בנק "דיסקונט" פנתה לכל הבנקים כי יכבדו שיקים של לקוחות "דיסקונט" עד לסכום של 1,000 ש"ח ליום.

גורם בהנהלת בל"ל טען אמש כי השביתה שיזם ועד העובדים להיום בשעות אחה"צ קשורה לבחירות הפנימיות שייערכו לראשות הוועד בקרוב. עוד אמר כי הוועדה של עובדי "דיסקונט" לצאת לשביתה, הקפיצה את עבודתו של ועד העובדים בבל"ל.

עובדי המדינה ופקידי הציבור שוקלים שיבושים

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

ההסתדרות של הסתדרות הפקידים וההסתדרות עובדי המדינה יתבטאו בשיבוש הקיבולים כדי להחליט אם ליזום צעדים לפני הבחירות שיבושים בשירות הציבורי הממשלתי, שיקיפו כ־200,000 עובדים.

אם יוחלט על שיבושים, הם יקיפו את משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות והמוסדות הלאומיים.

מזכיר הסתדרות הפקידים משה בית־דגן ויו"ר הסתדרות עובדי המדינה ראובן בדעמי, מסרו כי ימליצו להתריע את המאבק במעסיקים, בתגובה על הימנעות האוצר מלקיים משא־ומתן על אופן חלוקת העלות של הסכם השכר בשירות הציבורי, המסתכמת ב־5 אחוזים לשנת 88'.

סופר "דבר" מציין, שבהסכם השכר בשירות הציבורי מיום 15 באוגוסט, שהבטיח תוספת שכר בעלות של 5 אחוזים לשנת 88' ועוד 6 אחוזים לשנת 89', נקבע שנציגי האוצר והאיגודים המקצועיים יכנסו לפו"מ על אופן חלוקת התוספת בין קבוצות העובדים השונות.

הרצוג ביקר בחוף בנורמאנדי בו נחת כחייל לפני 44 שנה

מאת ברוכה קיל, סופר "דבר" בצרפת

קא, נורמאנדי (מיוחד ל"דבר"). — נשיא המדינה חיים הרצוג ביקר אתמול באתרי ההנצחה לנחיתת בעלות הברית במלחמת העולם השניה בחופי נורמאנדי. את ביקורו פתח בחוף אנק, שבו נחת בזמנו כחייל בצבא הבריטי בקיץ 44. הוא הניח זר פרחים על המצבה לזכר חיילי הגדוד הבריטי הראשון שנחת במקום ביולי 44 ושוחח עם שנים מראשי כוח זה, שהגיעו במיוחד מבריטניה, כדי לפגוש אותו.

מבית ספר מקומי באו להקביל את פניו כשהם מנופפים בדגלי ישראל ושרו "הבה נגילה".

הרצוג גילה סוף קטן ושגר, כי הוא ברך הקיא בעת הנחיתה. "אני זוכר את המעבר של תעלת להמאנש בים סוער, והעלבות של ראגה אישית וגם הרגשת, שהנה אני עובר את אחד הרגעים הגדולים של ההיסטוריה העולמית, ואני פה בין הנציגים הבודדים של ארץ ישראל דאז.

"יום הנחיתה היה קשה מאד, לא נפגעתי, עלמר, "חיכינו באנגליה בנחתת כ־24 שעות לא יכולנו להפליג, לא היה מקום לשבת — ופתאום אני באירופה ומתחיל לחשוב על המשפחה בפולין, ...

מיג'ור־ג'נראל סוני ריצ'רדסון ופיג'רלד ב... הישישים, הותיקים וכרונות בראשים עם הנשיא.

עיריית תל אביב־יפו

מכרז פומבי

בהתאם לסעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים), תשל"ט — 1979, מכריזה בזה עיריית תל־אביב־יפו על משרה פנויה כמינהל כלוי התשתית.

מכרז מס' 143/88

תואר המשרה: מנהל/ת מינהל כלוי התשתית

דרגת המשרה ותואר: הסקלה לפי כישורי המועמד.

תיאור התפקיד:

1. אחריות על מנהלי האגפים הבאים: מים, עבודות ציבוריות, תנועה, מבני ציבור.

2. אחריות על התכנון, הקמה, הפעלה ואחזקה של מערכות התשתית העירוניות מבני הציבור ומערכות התנועה בעיר.

3. ייזום, תיאום, הרחבה ושיפור מערכות התשתית, מבני הציבור ומערכות התנועה העירוניות.

4. אחריות על הפעלה הקינה והתואמת של כל האגפים במינהל.

5. ניהול, תאום, פקוח ומעקב על ביצוע מדיניות מינהל הבנוי והתשתית וכן ע"י עובדיה ...

6. הכנת תקציבית עבודה שנתיות ורב שנתיות לעבודת המינהל.

7. מתן ייעוץ מקצועי בנושאים שבתחום אחריותו.

8. תאום עם מוסדות וגורמים חיצוניים בכל ענייני מינהל הבינוי, גורמים ... מסחריים, מוסדות ...

דרישות התפקיד:

1. השכלה אקדמאית בהנדסה אזרחית ורישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים.

2. תואר אקדמי שני בתחום ... מכללת המינהל.

3. ניסיון של 12 שנים לפחות ...

4. ניסיון בניהול פרוייקטים גדולים ...

5. ...

6. ...

7. כושר ...

8. ...

בקשות להגשת ... 438463 ,438599

... 30 באוקטובר 1988.

איר שחט

מנהל העירייה

דבר

DAVAR

מייסד: ברל כצנלסון

העורכת: חנה זמר

משנה לעורך: דוד פרחנוור

מזכיר המערכת: דר' ...

המו"ל — "דבר" בע"מ

נדפס בדפוס "דבר" בע"מ

המערכת המנהלה תל־אביב

רח' שינקין 45, ת.ד. 199

מיקוד 61001

טלפון 286141 (6 קוים)

מחלקת המודעות

טלפונים ישירים

286156, 281860, 298032

סניפים:

ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45

טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:

המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16

בית מאזיה קומה ה'

טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27

טלפונים 3־642111־2, ת.ד. 33104

קרא מחר ב"ידיעות אחרונות"

פרסום עולמי ראשון מתוך הביוגרפיה החדשה רעשת הגילויים על מאיר שרון, העומדת לצאת לאור בקרוב בלונדון

אסד: מכפר נחשל לארמון הנשיאות

מאת פטריק סיל

"ידיעות אחרונות" רכש את הזכויות הבלעדיות לפירסום פרקים נבחרים מהספר בעברית

החל מיום ו' במוסף לשבת

מצנה

בשיתוף המרכז לתרבות ולחינוך בהסתדרות הכללית

כך נפסלה "כך"

תנועת מעני"ה נאבקה שנתיים לחקיקת חוק נגד הסתה לגזענות.

התרענו והזהרנו ש"כך" היא סכנה לדמוקרטיה בישראל.

בג"צ בפסיקתו קיבל עמדתנו זו.

פסילת "כך" הוא ניצחון לדמוקרטיה.

לא נרפה משמירה על תוסנה הדמוקרטי של מדינת ישראל.

מדינת ישראל מציעה:

שגיא גליל

השקעה צמודה נושאת ריבית ניתנת למימוש בכל עת

ביום חמישי, 20 באוקטובר 1988, יוצעו במכרז האגרות הבאות:

(החיוב הכספי יעשה רק ב־21.10.1988)

אגרות חוב צמודות למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקר 5)

סדרה	סכום מוצע (מיליוני שקלים חדשים)	מחיר מינימום	פדיון
"שגיא" 4230 ה'	70	94%	בתום 4 שנים
"גליל" 5203 ב'	40	86%	בתום 14 שנים

הסדרות צמודות למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש אוקטובר 1988 והמדינה ביום העסקים האחרון של חודש אוקטובר.

אגרות החוב ישאו ריבית 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש אוקטובר בכל שנה החל מחודש אוקטובר 1989. המדד הבסיס (בעיקר 5) על הריבית והקרן יעבור כמוצג הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית והדרכי ... הקרן בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "שגיא" ו"גליל").

הסדרות תרשמנה למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש אוקטובר 1988.

ההזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום 20.10.88 במחירים שלא יפחתו ממחירי המינימום הנ"ל. מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד. כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

התנאים המחייבים של הנפקה אלו נקבעו בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "גליל" ו"שגיא") ובתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

שגיא • גליל • ניירות הערך של המדינה

הודעה לבעלי היחידות של

"אלמוג" — קרן צמודה בנאמנות לתשלומים שוטפים

"צבר" — קרן להשקעות משותפות בנאמנות

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס־הכנסה לחודש אוקטובר 1988 כדלקמן:

ב"אלמוג" — 7.1% מהערך הנקוב

ב"צבר" — 5.7% מהערך הנקוב

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים בע"מ החל מיום 30.10.88 בגין יחידות שהיינה במחזור ביום 20.10.88.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם יבוצע התשלום כדלקמן:

ב"אלמוג" = בתמורה ולאחר הפקדת תלוש מס' 147

ב"צבר" = בתמורה ולאחר הפקדת תעודותיהם.

תלושים ותעודות למוכ"ז ניתן להפקיד באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

המרת הדיבידנד ביחידות חדשות — ללא שיעור הוספה

בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע 30.10.88.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים והתעודות ברשותם תבוצע המרת הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום ההפקדה.

מנהל הקרן: פועלים — קרנות נאמנות בע"מ.

הנאמנים: בנק הפועלים בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

פועלים־קרנות נאמנות

הבכירים יקבלו תוספת 82 ש"ח בלבד ● ועדה תבדוק עדכון השכר

ח"כ גרוסמן דרשה להחריף את ניסוח ההגדרה של תפקידי הוועדה והיתה היחידה שלא הצביעה בעד ההחלטה ● קיסר מברך ומשבח התחושה המוסרית של חברי ועדת הכנסת

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בכנסת

ועדת הכנסת החליטה אתמול לוותר על העלאת־השכר המופלגת שבה זכו חברי הכנסת וכל הבכירים במשק. במקום תוספת של כ־500 ש"ח, יקבלו הח"כים תוספת של 82 ש"ח בלבד.

החלטתה של ועדת הכנסת, שנתקבלה ללא התנגדות אולם לא בתמיכת כל חבריה, מורכבת מארבעה סעיפים:

• שכר הח"כים יעודכן בעיתוי וברמה זהים לאלה של שאר השכירים במשק.

• יו"ר הכנסת יבצע החלטה זו לאלתר.

• תקום ועדה משותפת לוועדת הכנסת ולוועדת הכספים, שתבדוק את שיטת עדכון־השכר שהיתה נהוגה עד כה, במגמה לתקנה.

• לצורך החלטתה של ועדה זאת על אופן התיקון, הוועדה תזמין חוות־דעת של מומחים.

נוסח הצעת ההחלטה הובא על־ידי ח"כ שבח וייס, רכז סיעת המערך בוועדת הכנסת. אולם ח"כ חייקה גרוסמן, נציגת מפ"ם, תבעה להחריף את נוסח ההחלטה כך, שהיא תכלול הגדרה מדוייקת יותר של תפקידי הוועדה המשותפת. ויכוח נוסף התעורר בוועדת הכנסת סביב השאלה, האם לצרף לנוסח ההחלטה גם סעיף ברור לגבי השכר החודשי של הח"כים, או להשאיר בידי הוועדה המשותפת שתקום את ההתייחסות לנושא זה. בתום הדיון הסתבר, שח"כ חייקה גרוסמן היתה היחידה שלא הצביעה בעד החלטת ועדת הכנסת, לא משום שהתנגדה לעקרון של ההחלטה, אלא דווקא משום שתבעה להחריף את הניסוח.

בין היועצים המקצועיים של ועדת הכנסת שררה אי־בהירות מסויימת לגבי המועד שבו תקבל החלטה זאת תוקף. בנוסח ההחלטה לא מצויין תאריך שחל ממנו מוותרים הח"כים על התוספת המופלגת בשכרם. אולם ח"כ שבח וייס הבהיר אתמול, כי המלה „לאלתר", הכלולה בנוסח ההחלטה, פירושה שתוקפי ההחלטה הוא מיידי.

תוצאה מעניינת אחרת של החלטת ועדת הכנסת מאתמול היא, שהכנסת ניתקה את עצמה מוועדת נבנצאל, שהיתה זו אשר קבעה את הקריטריונים בנושא שכר הח"כים. הכדור חזר לידי הח"כים עצמם והם, באמצעות הוועדה המשותפת לוועדת הכנסת ולוועדת הכספים, יקבעו את הטכניקה של קביעת העיתוי והרמה של העלאת־שכרם בהתאם לעקרון השוויון עם שאר השכירים במשק.

קיסר מברך על ההחלטה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הביע אתמול קורת־רוח על החלטת ועדת הכנסת לערוך את שכרם של נושאי משרה שלטונית (שרים, ח"כים, מנכ"לים וכיו"ב) בהתאם לשיעור תוספת היוקר שיקבלו ב־1 בנובמבר כל העובדים השכירים במשק, ההיינו 4.5 אחוזים.

המזכ"ל ציין, כי זה מכבר התריע על קריטריון העדכון של שכר נושאי המשרה השלטונית ואף יזם הצעת חוק לתיקון בנדון, בעצה אחת עם שר האוצר, שלא עברה בזמנו בוועדת הכנסת, כשל התנגדות כבה מחברי הוועדה.

קיסר ברך על ההחלטה שנתקבלה ושיבח את התבונה והתחושה הציבורית־מוסרית שהדריכו את חברי ועדת הכנסת בקבלם החלטה צודקת ובמועד המתאים.

נובל לפיסיקה ל־3 אמריקאים נובל לכימיה ל־3 גרמנים

שטוקהולם (עיר ע"צ). — האקדמיה המלכותית השוודית למדעים הודיעה אתמול, כי החליטה על הענקת שני פרסי נובל נוספים, האחד לפיסיקה והאחר לכימיה, לשנת 1988.

פרס נובל לפיסיקה יוענק לשלושה אמריקאים — ליאון לדרמן, מלווין שוורץ וג'ק שטיינברגר. פרס נובל לכימיה יוענק לשלושה גרמנים — יוהאן דייזנהופר, רוברט הובר והארטמוט מישל.

הפרסים הם בסך 400,000 דולאר כל אחד. שלושת האמריקאים זכו בפרס על מחקריהם בתחום „שיטת קרן נייטרינו והצגת המבנה הכפול של הלפטונים על־ידי גילוי נייטרינו מיואוני", נאמר בהודעת האקדמיה שפורסמה בשטוקהולם.

בהודעה נאמר, כי עבודות אלה הובילו לגילויים, שפתחו אפיקים חדשים למחקר דינמיקת החומר. „שני מכשולים חשובים על דרך התקדמות מחקר הכוח החלש, אחד מארבעת כוחות הטבע הבסיסיים, סולקו מן הדרך", נאמר בהודעה.

שלושת הכימאים הגרמנים קיבלו את הפרס „על קביעת המבנה התלת־מימדי של מרכז התגובה הפוטוסינתטית". בהודעה נאמר, כי השלושה היו הראשונים לחשוף בעיות מפתח בתהליך הפוטוסינתזה, שבו הופכים קרני השמש לאנרגיה כימית בתאי צמחים ובעלי חיים. „זוהי התגובה הכימית החשובה ביותר בעולם", נאמר בנימוקי האקדמיה למתן הפרס.

הדו"ח השנתי של הוועד להגנת עתונאים, שפורסם בניו־יורק:

„התקנות הישראליות נגד עתונות פלשתינית הן מעבר למטרתן — מניעת האיום הבטחוני"

מאת מרים פוקס, סופרת "דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר").— „התקנות הישראליות נגד העתונות הפלשתינית בשטחים מכבידות מעבר למטרתן האמיתית — למנוע איום על הבטחון הלאומי והפרעות לסדר הציבורי", נאמר בדו"ח השנתי של הוועד להגנת עתונאים, אשר פורסם אמש בניו־יורק.

הוועד להגנת עתונאים שמרכזיו בניו־יורק ובלונדון, מוחה בפני ממשלת ישראל על כך, שמאז תחילת האינתיפאדה נעצרו לפחות 39 עתונאים פלשתינים, רובם ללא כתבי־אישום. הוועד שלח מכתב לשר הבטחון יצחק רבין, בו הוא מתבקש לשחרר 19 עתונאים, הנמצאים עתה במעצר, בלא שהוגשו נגדם כתבי־אישום.

הדו"ח, בן 230 עמודים, מתרכז במדיניות ישראל כלפי עתונים ופרסומים אחרים במזרח־ירושלים, בגדה המערבית וברצועת עזה. בדו"ח מפורטות שיטות, הנוהגות על־ידי שלטונות ישראל, על־מנת לפקח על העתונות.

העתונות הפלשתינית, לדברי דו"ח הוועד להגנת עתונאים, מגוייסת למאבק להגדרה עצמית פלשתינית, ורוב פרסומיה תומכים באש"ף. שלטונות ישראל רואים בפרסומים אלה גופים שיש להפסיק את השפעתם. לפיכך, הם נוקטים בשיטה רב־שלבית, על־מנת לפקח על העתונות הפלשתינית. מדיניות הפיקוח מבוססת על תקנות לשעת חירום, שהן מעבר לביקורת משפטית: על פיקוח באמצעות הנפקת רשיונות הגבלה למי מותר לפרסם או אסור לפרסם דעותיו; על־ידי צנזורה המגבילה מה יפורסם, ועל־ידי איסור הפצה, בו משתמשים השלטונות לפיקוח.

הדו"ח קורא לישראל להישמע לסטנדרטים הבין־לאומיים של הזכויות להבעה עצמית.

חוקרים דליפת 'סודה קאוסטיק' ממשאית בי"ם

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

המשטרה והאגף לאיכות הסביבה בעיריית ירושלים פתחו בחקירה נגד נהג משאית, שממשאיתו נשפך שלשום חומר כימי חריף באיזור התעשייה הר־חוצבים וגרם נזקים למכוניות ולכביש.

המשאית הובילה חומר כימי חריף, סודה קאוסטיק, למפעל של חברת 'צפא', חברת־בת של 'טבע'. במהלך פריקת החומר גלש כשעה קוב ממנו והחומר החריף הציף את הכביש, המקיף את איזור התעשייה הר־חוצבים.

בעקבות תלונות של מפעלים באיזור הוזעקו כוחות של משטרת ירושלים, מכבי האש ואנשי האגף לאיכות הסביבה בעיריית ירושלים. מומחים זיהו את החומר כבעל יכולת איכול גבוהה במיוחד. כתוצאה מכך, נגרמו נזקים לכביש ומכוניות נפגעו. החומר הכימי גרם להמסת הצבע שלהם.

אנשי האגף לאיכות הסביבה דיללו את החומר, ובסיוע מכבי־האש שטפו אותו במים וכיסו את האיזור הפגוע בחול, כדי למנוע את המשך הפגיעה.

ארגונים יהודיים מכחישים כוונה להקים שדולה חדשה בוואשינגטון

מאת מרים פוקס, סופרת "דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). — שלושה ארגונים יהודיים מרכזיים מכחישים הקמת שדולה יהודית חדשה בוואשינגטון, אשר תתחרה באייפ"ק, נמסר בהצהרה משותפת לשלושת הארגונים, הוועד היהודי האמריקאי, הקונגרס היהודי האמריקאי והליגה נגד השמצה של בני־ברית.

שלשום התפרסם ב'ניו־יורק טיימס' שמנהיגי שלושת הארגונים היהודיים החשובים ביותר בארה"ב, מאשימים את איפ"ק — "השדולה היהודית בוואשינגטון — בכך שאינו מייצג „את הקונסנזוס של הקהילה היהודית המאורגנת בכמה נושאים הנוגעים למזרח התיכון".

לידי 'הניו־יורק טיימס' הגיע מכתב שנשלח לנשיא איפ"ק החתום על־ידי מנהיגי שלושת הארגונים. המכתב מגלה ששלושת הארגונים מקיימים ועד פוליטי משותף למען ישראל אשר מושבו יהיה בוואשינגטון. עוד מגלה המכתב ששלושת הארגונים לא הסכימו עם עמדת ופעולת אייפ"ק בשלושה נושאים שעמדו על הפרק בזמן האחרון: בנושא עיסקת מכירת נשק לכווית לא התנגדה איפ"ק. בנושא מניעת משרדי משקיפי אש"ף באו"ם בניו־יורק בו תמכה איפ"ק, והמעמד של איפ"ק למנוע מיאסר ערפאת לקבל ויזה לארה"ב, אם ירצה להופיע בפני עצרת האו"ם.

בהצהרה משותפת, אשר פורסמה על־ידי שלושת הארגונים נאמר שהארגונים מכחישים הקמת שדולה יהודית מתחרה בוואשינגטון. „מטרת ההתארגנות החדשה שהתקבלה בוואשינגטון", נאמר בהצהרה, „היא לשפר את שיתוף הפעולה בין הארגונים שלנו לבין השדולה היהודית במטרה לתכנן מדיניות משותפת ושישום המדיניות של איפ"ק יהיה עקבי עם הקונצנזוס של הקהילה היהודית המאורגנת בארה"ב". ההצהרה מוסיפה שמטרת ההתארגנות החדשה היא להגדיל את היעילות של איפ"ק ולא לשמש לו כתחליף.

קיסר: נמנע 'חוק הפנסיה' שיפגע בזכויות הגמלאים

מאת סופר "דבר"

„המערך יעשה לסיכול קבלת חוק הפנסיה הממלכתית בנוסח המוצע על־ידי שר העבודה והרווחה, שכן חוק בזה יפגע קשות בזכויות הפנסיוניות של הגמלאים" — אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בעצרת של גמלאים במוזח ירושלים.

לדבריו, בתקופת שלטון הליכוד במשרד העבודה והרווחה „בוצעו נסיונות לקצץ בזכויות הגמלאים באמצעות מיסוי, או מניעת פיצויים מתאים. או שחיקת הכנסתם של מקבלי הקצבות". קיסר הטעים, שההסתדרות יחד עם הסתדרות הגמלאים ושדולת חברי הכנסת, בראשות ח"כ נאווה ארד, מנעו מהשר קצב לפגוע בזכויות הגמלאים.

מזכ"ל ההסתדרות הטעים, שאחד הצעדים שמתכנן שר העבודה הוא הקטנת זכות הצבירה של המבוטח בקרן פנסיה משני אחוזים לשנת עבודה ל־1.75 אחוז. כתוצאה מכך, יוכל עובד להגיע לפנסיה המרבית של 70 אחוז משכרו האחרון רק לאחר 40 שנות עבודה, ולא 35 שנה כנהוג היום.

רייף מזהיר מגפן

יו"ר הסתדרות הגמלאים, אליהו רייף, קרא אתמול לציבור הגמלאים שלא להצביע בבחירות הקרובות עבור הרשימה העצמאית של הגמלאים בראשות ד"ר אבא גפן, אותה כינה „פלגנית".

לדבריו, הסתדרות הגמלאים מנהלת משא ומתן עם קופת־חולים, כדי שגמלאים יזכו לטיפול מועדף לעומת אחרים, במקרים של מחלות הנובעות מהגיל.

רייף, שדיבר במסיבת עתונאים, ציין שהסתדרות הגמלאים הקימה 36 מכללות, בהן לומדים 4,000 גמלאים.

מקורות במשרד החוץ הסובייטי:

שווארנדזה יבקר כנראה גם בישראל בנובמבר

כווית (ע"מ). — מקורות במשרד החוץ הסובייטי מסרו, כי שר החוץ אדוארד שוואנאדזה יבקר בכמה מדינות במזרח־התיכון בנובמבר, וכנראה יבקר גם בישראל.

כך נכתב בעיתון „אלראי אלעאם" היוצא לאור בכווית.

העתון מוסיף, כי לדברי מקורותיו, מנסים ראשי הקרמלין לשפר את היחסים עם ישראל ולחדש הקשרים הדיפלומאטיים עמה.

עוד נאמר בידיעה, כי ברה"מ מתכננת מאמצים מדיניים נרחבים לקידום תהליך השלום, והיא תפתח ביוזמה בכיוון זה לאחר הבחירות בישראל ובארה"ב.

...ושר הסחר הרומני יגיע בשבוע הבא

מאת אבי שומרון

שר הסחר והתאום הכלכלי של רומניה איוואן אונגור יגיע לביקור בישראל בשבוע הבא, כאורחו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, בביקור גומלין לביקורו של השר שרון ברומניה ביולי השנה.

במהלך הביקור יידונו נושאים כלכליים ומסחריים בין שתי המדינות.

בפגישה, שהתקיימה אתמול בין השר אריאל שרון ושגריר רומניה בישראל יוליאן ביטולינו ציין שרון, כי ישראל תהיה מוכנה להרחיב את יחסי הסחר עם רומניה, יחסים שיתבססו על הדדיות.

18 מיליון דולאר ממדינות ערב לשטחים

מאת מרים פוקס, סופרת "דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). — ארצות ערב תרמו 18 מיליון דולר לתכנית תרום של סוכנויות הסעד של האו"ם שמטרתה לעזור לערביי הגדה המערבית ורצועת עזה.

כמה ארצות ערביות אשר בשנים האחרונות לא תרמו לסוכנויות הסעד והעבודה של האו"ם נענו לקריאה של ראשי הסוכנויות ותרמו הפעם ביד רחבה, מסרו אמש מקורות באו"ם.

קאטר תרמה 2 מיליון דולאר למזון, עיראק תרמה מזון בערך של 3.2 מיליון דולאר ולוב תרמה 2.75 מיליון דולאר בכסף מזומן לקניית מזון.

סך הכל 32 מיליון דולאר נתרמו לסוכנויות הסעד והעבודה כדי להגביר את פעולותיהן בשטחים. רוב הכסף נתרם על ידי ארצות המערב כמו אוסטרליה, צרפת וקנדה. 90 אחוז מהכסף משמש לאספקת מזון ותרופות ולאחזקת צוותי הסוכנויות בשטחים.

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי: עוזר הארץ מירוכן לאשר תוכנית שינויים ל־2 בניינים ברחוב א.צ. גרינברג מס' 10 בגוש 214 בגוש 10790 חלקה. הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר
2. בליטה מינימית של 20 ס"מ למרווח צדדי מותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
יום ב' 08:00 — 12:00
יום ד' 08:00 — 12:00
15:00 — 17:00
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינובייץ
מהנדס העיר

בחירות 88 ◯ בחירות 88 ◯ בחירות 88 ◯ בחירות 88

הליכוד דחה הצעת המערך לבטל את התשדירים אמש בגלל הפיגוע

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

הליכוד דחה אתמול הצעת של המערך לבטל את שידורם של תשדירי הבחירות אמש, עקב התחושה הכבדה, שעורר הפיגוע החבלני ברצועת הבטחון בלבנון.

כשעות אחר־הצהריים פנה יו"ר מטה ההסברה של המערך, נסים זווילי, אל יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליעזר גולדברג, בהצעה לבטל את התשדירים שיועדו ללילה אמש. יו"ר הוועדה השיב לזווילי, כי אין הדבר נתון בידיו, וכי הוא מפקפק בהצלחתו להוציאה אל פועל, שכן עליו לבקש את הסכמתם של נציגי כל הסיעות להצעה.

לפיכך, הציע זווילי שהוא יפנה אל הליכוד בהצעה. רוני מילוא, יו"ר אגף ההסברה של הליכוד, לא נענה לפניית זווילי, הציע לבטל את שידור התשדירים היום. על כך השיב זווילי, כי עליו להיוועץ בעמיתיו למטה, ואמש שודרו התשדירים כמתוכנן.

סיור דרומי

סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון סייר אתמול במרכז המסחרי בדימונה ושוחח עם התושבים. (צילום: אילן אוסטרייכר/ישראל סאן)

נבון: „עדיף פחות שטח ויותר יהודים"

(עשית). — „בוויכוח הפוליטי המתלהט בארץ על עתיד השטחים נדמה לי, כי רבים שוכחים ששם ספרו של חוזה מדינת ישראל, בנימין זאב הרצל, הוא 'מדינת היהודים' ולא 'מדינה דו־לאומית'.

כך ראה סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון את ההבדלים בתפישות שבין המערך והליכוד.

בחוג־בית שקיים בקטמונים בירושלים, הגדיר השר נבון, את מערכת הבחירות הנוכחית כ'מאבק מכריע על אופיה היהודי של מדינת ישראל'. בהסבירו את התנגדותו לסיפוח השטחים עם מיליון וחצי תושבים ערביים אמר נבון, כי הוא מעדיף מדינה עם פחות שטח ויותר יהודים.

צו מניעה גם נגד 'זוז־מוביל' של המערך

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

צו־מניעה, האוסר על המערך להפעיל את כלי הרכב המכונים 'זוז־מוביל', ניתן אתמול על־ידי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליעזר גולדברג, לבקשת נציג הליכוד בוועדה, ח"כ דן מרידור.

הצו שהוצא אוסר על המערך להשתמש בכלי הרכב הנושאים שלטי תעמולה ורמקולים, בניגוד לחוק דרכי התעמולה.

יצויין, כי צו־מניעה דומה כבר הוצא בעבר נגד 'הליכודיות', שהופעלו על־ידי הליכוד.

נאמן: נתנה השתתפותנו בממשלה בהקמת 53 ישובים

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

'התחייה' תתנה את השתתפותה בממשלה לאומית בהוצאתה לפועל, במלואה, של תוכנית ההתיישבות להקמת 53 ישובים ביהודה ושומרון.

כך אמר אתמול יו"ר תנועת 'התחייה', פרופ' יובל נאמן, לראשי המתיישבים ביש"ע. פרופ' נאמן נפגש אתמול עם הרב לווינגר ועם מזכ"ל יש"ע, אורי אריאל, וקיבל מהם את הצעת תוכנית ההתיישבות לשלוש השנים הבאות.

12 יום לבחירות

נאמן, שכיהן בעבר כיו"ר ועדת השרים לענייני התיישבות, אמר כי הקמתם של 19 ישובים מבין ה־53, כבר אושרה בעבר על־ידי ועדת השרים, אולם הקמתם הוקפאה, בגלל ההסכם הקואליציוני של ממשלת האחדות. תנועת 'התחייה' תדרוש לאחר הבחירות את הקמתם המיידית של 11 ישובים, שלהם יש כבר גרעינים.

איתן בן־אליהו — קצין הכנסת החדש

מאת סופר "דבר" בכנסת

ועדת הכנסת בחרה אתמול באיתן בן־אליהו לתפקיד קצין הכנסת, במקומו של יצחק בגלל הפורש ב־1 בנובמבר.

בן אליהו מכהן עתה בתפקיד מפקד משמר הכנסת. על־פי החוק מתמנה קצין הכנסת על־ידי יו"ר הכנסת בהתייעצות עם הסגנים ובאישורה של ועדת הכנסת. קצין הכנסת ממונה על בטחון משכן הכנסת הרחבה ועל קיום הסדר בה. החוק מעניק לקצין הכנסת סמכויות של מפקד־מחוז במשטרה ודרגתו מקבילה לדרגת ניצב.

מרימים לווין

„מי ירים את חלוון הבא", שאלו נציגי תא הסטודנטים של מפ"ם בהפגנה, שקיימו בשערי אוניברסיטת ת"א אתמול.

כהנא: שמיר עושה לי היום את מה שעשה בן־גוריון לבגין לפני 40 שנה

„אני לא פראייר", הכריז בפני אוהדים ברמלה והבטיח להמשיך ולקיים עצרות

(ע).— ח"כ מאיר כהנא בא אתמול אחרי הצהריים לרמלה, ובבואו בפני כמה מאות מאוהדיו, אמר: „אני בא להזכיר לשמיר שעושים לי היום מה שבן־גוריון עשה לבגין לפני 40 שנה" (רמז למדיניותו של בן־גוריון: 'בלי חירות ובלי מק"י').

„אני לא פראייר", אמר כהנא והבטיח לאוהדיו, שקיבלו את דבריו במחיאות־כפיים, שהוא ימשיך בהופעות ובעצרות.

„אני יודע מדוע פסלו אותי. הם ידעו שאני אקבל לפחות 10 מנדאטים...".

העצרת אובטחה על־ידי משמר שוטרים מוגבר. לא היו הפרעות.

רשת תקשורת מחשבים לבחירות

(ע).— כ־150,000 דולאר הושקעו בהקמת רשת תקשורת מחשבים ארצית ליום הבחירות לכנסת הי"ב, שתספק מידע מעובד על תוצאות ההצבעה ברחבי הארץ לוועדת הבחירות המרכזית במשכן הכנסת וגם לכלי התקשורת.

כך מסר יהודה זיסאפל, מנכ"ל 'בינת תקשורת מחשבים', שתפעיל את מערך התקשורת ביום הבחירות מטעם המל"מ.

'בארץ ההשפעות' — תוכנית חדשה ללימודי בחירות

(ע). — משרד החינוך והתרבות פרסם לאחרונה תוכנית לימודים חדשה על הבחירות ששמה 'בארץ ההשפעות'.

התוכנית נועדה ליצור בקרב התלמידים מודעות למרכיבים השונים המשפיעים על הבוחר, לבחון את המשקל היחסי של כל מרכיב ולעמת בין השפעות שמקורן רציונאלי, להשפעות שמקורן אמוציונאלי.

בתוכנית מופיעים תוצאות סקר, שנערך בארץ, המראים, כי רוב הבוחרים בישראל מצביעים 'הצבעה שבטית', המושפעת מהצבעת בני המשפחה והחברים.

גולדברג הורה למערך לבטל ההנחיה לצמצם הצבעת יריבים

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליעזר גולדברג, הורה למערך לבטל את ההנחיה למפעיליו „לעשות לאל־ידם ועל־פי החוק לצמצם את הצבעתם של יריבי המפלגה", שהופיעה בחוברת ההנחיות למפעילי המפלגה ליום הבחירות.

השופט גולדברג הורה כך בעקבות פנייתו של נציג הליכוד, ח"כ דן מרידור.

ראש מטה יום הבחירות במפלגת העבודה, צבי אלדרוטי, אמר כי כוונת ההוראה היא, שבניגוד לשנים עברו, לא יבצעו פעילי המערך הסעת לקלפי ללא כל הכוונה, אלא יקפידו להסיע רק את הבוחרים המוכרים כתומכי המפלגה ובאוהדיה.

נשיקה לדוד דוד

סגן ראש הממשלה ושר הבינוי דוד לוי התקבל אתמול בנשיקות בשכונות השיקום של תל־אביב. (צילום: אסף שילה/ישראל סאן)

בבנבנישתי וחייט ערכו:

אטלס חדש על השטחים מפריך הנתונים הדמוגרפיים המקובלים

ערביי ישראל והשטחים מהווים 41% מתושבי הארץ

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

למימשל בשטחים ולמשרדי הממשלה בישראל אין כמעט נתונים על הנעשה בכל תחומי החיים בגדה המערבית ובעזה. כך אומרים שלושה בירושלים ד"ר מירון בנבנישתי והארכיטקט שלמה חיים, שהכינו אטלס מפורט עם נתונים על השטחים.

מסתבר שאין, למשל, מידע רשמי על גודל האוכלוסיה בשטחים. לפי נתוני משרד הפנים יש בגדה המערבית 1,250,000 נפש, ולפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה 860,000 בלבד, הבדל של כ־400,000 נפש. בשטחים לא נערך מאז 1967 מפקד אוכלוסיה וברור ששני נתונים אלה רחוקים מהמציאות. בדיקות שעשה ד"ר בנבנישתי מצביעות על כך שהאוכלוסיה בגדה מונה קצת יותר ממיליון נפש ויחד עם ערביי עזה, ערביי מזרח ירושלים והערבים אזרחי ישראל מהווים הערבים בארץ כ־41 אחוז. נתון זה חמור אף יותר מהנתונים המובאים בשידורי תעמולת הבחירות של המערך המדגישים את הסכנה הדמוגרפית.

באטלס שיצא לאור על־ידי מכון המחקר של בנבנישתי והעתון „ג'רוזלם־פוסט" יש מפות ונתונים על מערכות המים בשטחים, על הכבישים והתחבורה, שימושי הקרקע, ועוד. בולט באטלס הנתון על תהליך עיור איטי המתרחש בגדה המערבית, כאשר עיקר הגידול הוא באזורים שבקרבת ה„קו־הירוק".

עורכי האטלס הדגישו כי הנתונים נאספו על ידם ממקורות שונים ומבדיקות שהם עצמם עשו, מפני שמערכת השלטון הישראלי לא מקדישה כמעט שום מאמץ לבדוק נתונים אלה.

סוחמי נאות להיחקר על־ידי מינטקביץ בארה"ב על 'אלסינט'

מאת אלי גולדברג, סופר הכלכלי של "דבר"

יו"ר הרשות לניירות־ערך, עו"ד מינטקביץ, יצא לארה"ב במהלך חודש נובמבר, על־מנת לחקור את ד"ר סוחמי, המנכ"ל לשעבר של חברת 'אלסינט'. הדבר נקבע, לאחר שד"ר סוחמי הסכים להיפגש עם מינטקביץ ולמסור את גרסתו בקשר לנושאים שונים, הקשורים בחברת 'אלסינט'.

הרשות לניירות־ערך חוקרת, כבר יותר משנתיים, בקשר לעבירות לכאורה, שבוצעו על־ידי חברת 'אלסינט' ומנהליה על חוק ניירות־ערך. לפי החשדות לא שיקפו הדו"חות הכספיים, שצורפו להנפקת אגרות חוב מסוג מחקר ופיתוח, את המצב האמיתי של החברה.

חקירתה של הרשות לניירות־ערך מתעכבת כבר שנתיים, בגלל סירובו של סוחמי לבוא לחקירה בארץ בנושא זה. לאחר משא ומתן ארוך הודיע ד"ר סוחמי, באמצעות פרקליטו, עו"ד אמנון עברון, על הסכמתו להיפגש עם יו"ר הרשות לניירות־ערך, ולמסור את גרסתו בנושאים הנחקרים.

מחריף מאבק השליטה ב„ישרס"

ביהמ"ש ידון מחר בבקשות לביטול ההקצאה הפרטית ב„ישרס"

מאת אלי גולדברג

בית המשפט המחוזי בתל־אביב ידון מחר בבקשות הבורסה וקבוצת איזנברג לביטול ההקצאה הפרטית של 5 אחוזים ממניות „ישרס" ליהושע פורר. הדיון נדחה מתחילת השבוע לבקשת איזנברג ושותפיו, אשר בקשו לאחד את הדיון בבקשתם ובבקשת הבורסה שכן שתיהן דנות באותו נושא.

כזכור הודיעה לפני כחודשיים חברת „ישרס" לבורסה על הקצאה פרטית של 5 אחוזים ממניות החברה לחבר הדירקטוריון שלה, יהושע פורר. הבורסה טענה שההקצאה אינה תקפה, שכן לא קיבלה את אישור הדירקטוריון שלה, והגישה בקשה לבית המשפט לביטולה.

ההקצאה הפרטית נועדה לטרפד את נסיונם של מנהל התיקים שלמה איזנברג ושני משקיעים שוויציים, אברהם גוזנהיים ורודולף שניצר, להשתלט על „ישרס". איזנברג ושותפיו רכשו במהלך החודשים האחרונים כ־20 אחוז ממניות „ישרס" על־ידי קניות בבורסה ומחוצה לה. לאחר מכן רכשו את חברת „עדר" מידי רסקו ובכך שמו יד על 20 אחוז נוספים במניות „ישרס".

המשקיע הדרום־אפריקאי, נייטי קירש, המחזיק רק כ־38 אחוז במניות „ישרס", חשש לאובדן השליטה בחברה. ההקצאה הפרטית לפורר נועדה ליצור מצב שבו יוכל לרכז בידיו כ־43 אחוז ממניות החברה ולטרפד את נסיון ההשתלטות. זו הסיבה שאיזנברג ושותפיו ביקשו מבית המשפט לבטל את ההקצאה הפרטית. כאמור החליט בית המשפט לאחד את הדיון בבקשות איזנברג והבורסה וקבע למחר את הדיון המאוחד.

בינתיים חלה התפתחות חדשה בפרשת מאבק השליטה. „ישרס" הגישה לבית המשפט תביעה נגד „רסקו" ונגד שלמה איזנברג ושותפיו. היא ביקשה מבית המשפט לעצור מיד את השלמת מכירת „עדר".

לטענת „ישרס" שעבדה בעבר „רסקו" את מניות „ישרס" שהחזיקה „עדר" להבטחת חובותיה של „רסקו" ל„ישרס". עוד טוענת „ישרס" שמכירת „עדר" עלולה לרוקן את השעבוד מתוכנו וליצור מצב של ניגוד אינטרסים בין בעלי השליטה ב„עדר" ובין „ישרס".

השבוע שמע בית המשפט את טענות שני הצדדים בנושא זה. הצדדים הטיחו זה בזה האשמות חריפות על הטעיית בית המשפט. איזנברג טוען שעסקת מכירת „עדר" כבר הושלמה והתמורה הכספית הועברה. „ישרס" טוענת לעומת זאת שהעסקה לא יצאה לפועל שכן נושי „רסקו", בעיקר בנק לאומי ובנק המזרחי, מתנגדים לה.

החלטתו הסופית של השופט בענין זה תינתן כנראה בזמן הקרוב. יצויין רק שאם תיענה תביעתה של „ישרס", ומכירת „עדר" תבוטל, ישארו בידי קבוצת איזנברג רק כ־20 אחוז ממניות „ישרס" ובכך יכשל נסיון ההשתלטות.

ביום א' הקרוב תתכנס, לבקשת איזנברג ושותפיו, אסיפה שלא מן המנין של בעלי המניות ב„ישרס". על סדר היום החלפת הנהלת החברה. אם יחליט מחר השופט על ביטול ההקצאה הפרטית לפורר, יהיה בידי קבוצת איזנברג רוב להחלפת ההנהלה. במקרה זה תהיה בידי נייטי קירש האפשרות לדחות את האסיפה כדי להרוויח זמן ולנסות ולבטל את רוע הגזרה.

עוד קומה לכל בו המשביר באשדוד

בית הכל בו של „המשביר לצרכן", באשדוד הגדיל שטחו בכ־300 מ"ר.

תוספת זו היא תוצאה של העברת הסופרמרקט אשר בבעלות קראוס למבנה חדש ופינוי קומה שלימה בה יתווספו ויורחבו מחלקות חדשות.

עיקר ההרחבה במחלקות „מרקס אנד ספנסר", תמרוקים, כלי בית, ספורט וקמפינג. כן יוספו קונטרקטורים (זכיינים) בנושאי האופטיקה, אביזרי רכב, צילום, תכשיטים ועוד.

כל בו אשדוד, החוגג 20 שנה להיווסדו, הוא מבתי הכל בו הפעילים של רשת המשביר לצרכן ושטח המסחרי היום כ־1000 מ"ר.

לראשונה כאן: אירוע ספורט ממוחשב

מאת ניסן פרידמן

לראשונה בספורט הישראלי מוחשב אירוע ספורט באמצעות מערכת מחשב, שפיתחו דן גנור ותיר עצמון מ„מ.א.ג מחשבים" ותיפעלה החברה מתל אביב.

המערכת פותחה באמצעות מודול ישומים על גבי מחשב POWER 5/32 תחת מע"פ UNIX, שהועמד לרשות מרכז „הפועל" במשחקי הספורטיאדה ה־8 באילת, בהם השתתפו כ־5000 ספורטאים מכל הארץ.

מערכת המחשוב כללה רישום המפעלים, הקבוצות והשחקנים, הנפקת תעודות שחקן, רישום המשחקים והתחרויות, רישום התוצאות, חישוב טבלאות וקביעת העולות לשלב הבא, שיבוץ השופטים למשחקים, מעקב אחרי אכלוס המשתתפים, פרסום ושידור התוצאות והטבלאות וכן הודעות לעתונות ולמשתתפים.

לראשונה בארץ חוברו 12 בתי מלון למחשב המרכזי באמצעות קווי גל"נ וכל עדכון שודר למסופי המידע בלובי של כל מלון. שידור תוצאות מקוונות מהווה פריצת דרך באירועי הספורט בארץ, והיא תחליף את שיטת הרצים השליחים.

אב הטיפוס פותח תוך 30 יום. כלבר נוסה קודם בטבריה במשחקי המכביאדה. באילת הופעלה המערכת על גבי מחשב CCI POWER 6/32 שתמך ב־25 טרמינלים ומדפסות.

הנפקת „כלל תעשיות" בקרוב

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הוועד הפועל של הבורסה אישר בישיבתו שלשום את הנפקת האג"ח של חברת „כלל תעשיות".

החברה תנפיק אגרות חוב צמודות־מדד בכ־27 מליון ש"ח. 9 מיליון ש"ח מהיקף ההנפקה מיועדים לרכישת מניות „המרכזית" הנסחרות בבורסה, באמצעות הצעת רכש/החלפה לפי שער של 12350.

זו פעם שניה שחברת „כלל תעשיות" מודיעה על כוונתה לצאת בהנפקה. טיוטת התשקיף הראשונה פורסמה כבר ביוני השנה. ההנפקה המקורית היתה צריכה לכלול שני סוגי אג"ח צמודות־מדד, הניתנים להמרה במניות „כלל תעשיות" ו„כלל תעשיות אלקטרוניקה". כמו כן נכללו בהנפקה המקורית אופציות בהונם של שתי חברות אלה.

טיוטת התשקיף אושרה עוד ביולי על ידי הוועד הפועל של הבורסה. למרות זאת התעוררו קשיים באישור הרשות לניירות ערך עקב מבנה ההנפקה המסובך. בגלל קשיים אלה לא הספיקה ההנפקה לצאת לפועל עד סוף אוגוסט. עקב כך נגרמה דחיה של כשלושה חודשים, שנבעה בהצורך לחכות לפרסום הדו"חות הכספיים החצי־שנתיים של „כלל תעשיות".

לפני כחודש הודיעה החברה על כוונתה להוציא את ההנפקה לפועל במתכונת חדשה, פשוטה יותר. ההנפקה תכלול הפעם רק אג"ח צמודות־מדד של „כלל תעשיות". הן ייצאו בשער של 90 נקודות בדרך של מכרז על הריבית שתשולם עליהן.

יש לציין שעיתוי ההנפקה הנוכחי נוח ביותר לחברה. הדבר נובע מכך ששוק אג"ח נמצא היום בגיאות, אשר בגללה הן נסחרות בתשואה נמוכה מאד. לכן יש לצפות לביקושים גדולים להנפקה, לפי ריבית נמוכה. הדבר משמעותי ביותר ל„כלל תעשיות", שכן כל אחוז פחות שבו ייסגר המכרז, משמעותו הקטנה של 10 אחוזים בהתחייבויות החברה בעוד 10 שנים, כלומר חיסכון של כשלושה מיליון ש"ח.

כאמור, אושרה ההנפקה שלשום על־ידי הוועד הפועל של הבורסה. ההערכה היא שההנפקה תצא לפועל זמן קצר לאחר אישור התשקיף על־ידי הרשות לניירות ערך.

פולין מציעה לישראל להשקיע בתעשיה חקלאית במלונאות ובתיירות

ממשלת פולין מעוניינת בהשקעות ישראליות בה ותפעל לעידודן, מסר אתמול השר לסחר חוץ הפולני, ינוש קצ'ורבה בפגישה שקיים בוורשה עם נשיא איגוד לשכת המסחר בישראל, דן גילרמן, העושה בפולין בביקור רשמי.

קצ'ורבה מסר כי ממשלת פולין הפעילה באחרונה שורה של הסכמים במגמה לעודד השקעות זרות, ביניהן פטור ממכסים על השקעות ליצוא ומתן אפשרות של בעלות מלאה למשקיע הזר.

הוא הציע למשקיעים ישראליים להשתלב בבנגה זו, במיוחד בנושאים אגרו־תעשייתיים, במלונאות ובתיירות.

לדברי קצ'ורבה מבקשת ממשלת פולין לחתום עם ישראל על הסכם לערבות ממשלתית הדדית על השקעות אזרחי המדינה האחרת וכן הסכם למניעת כפל מס.

בתחום התיירות מסר כי ממשלת וארשה צופה גידול רב בתיירות מישראל בעקבות הקלות בקבלת ויזות לישראלים והפעלת קו תעופה ישיר בין שתי המדינות בקרוב. לדבריו יוזמת ממשלתו תוכנית שתעודד יהודים אמריקאים יוצאי פולין לבוא לביקור משולב בישראל ובפולין.

גילרמן מבקר בפולין על־פי הזמנה של לשכת המסחר הפולנית ובמהלך ביקורו נפגש עם נגיד הבנק המרכזי הפולני ועם נשיא בנק ...

ת.פ.א.

רגיעה בבורסה עקב פסק הזמן בפרשת כור

מגמה מעורבת נרשמה אתמול במסחר כאשר מירב העניין התרכז במניות איכות כפרוטרום ופטרוכימיים. ● פעילות ערה נמשכת באג"ח הצמודות למדד עקב החששות להאצה אינפלאציונית, רגיעה באפיקים הדולריים, ירידה לדולר היציג 1.6150 ● בשוק השחור נרגעו הרוחות, דולר שחור 1.87 – עד 1.89 ● חברת „אל יפ" מקונצרן דיסקונט דיווחה על רכישת מניות אי.די.בי ● מו"מ למכירת מניות השליטה ברשף מחשבים לכלל פיתוח ● מאבק השליטה בישרס יוכרע בימים הקרובים, פעילות ערה במניה ● הסדרים חדשים לבנקאיות שבהסדר לשנת 1991.

מאת שמואל רוזנבלום

מגמה מעורבת במסחר רגוע שררה אתמול בבורסה לאחר יומיים של עליות. דחיית הפיתרון במשבר כור הוסיפה אתמול תחושת ביטחון לפעילי הבורסה. מומחי קונצרן כלכלי גדול העריכו אתמול כי רכישת מניות איכות עשויה להניב תשואה ריאלית נאה בפרק הזמן הקרוב. בשל הערכות אלה ונוספות המשיכו מקורבי השוק לרכוש מניות כפטרוכימיים, אגן פרוטרום ונוספות. למרות האוירה הקשה במשק קיימת בבורסה הערכה כי החברות הנ"ל עשויות להציג שיפור במאזניהם לסוף 1988. במסחר במניות המשתנים בלטו עליות בפטרוכימיים 2.5%+, שופרסל 0.5%+, הכשרת הישוב והכללית 0.25%+. ירידות נרשמו בים המלח 1%−, פ.ב.י. 1.25%−, נייר חדרה 1.5%− וכלל תעשיות 1.25%−. התמורה הכספית במניות המשתנים הסתכמה בכ־1.9 מליון שקל ירידה לעומת ימים קודמים. במספר כתבי אופציות נרשמה אתמול תנודת שערים תלולה, גל 47.3%−, מגור 32.4%−, ליפשיץ 20.5%− ונוספות. ירידות שערים הופיעו בליבנת 9.9%− עקב החששות למניות החברה, דטה 7.6%− וניקוב 8.8%− כנראה עקב רגיעה במאבקי השליטה חסרי ההגיון, קנסורטיום 10.1%− ונוספות. עליות שערים נרשמו בכלל פיתוח 10.1%+, בזק 10.1%+ לאחר ירידה זהה שלשום, ישרס 8.4%+ עקב התקרבות מאבק השליטה לקיצו, ויטלגו 8.3%+ וגיבור 10%+ בעקבות התעוררות בימים האחרונים. שער הדולר היציג ירד אתמול ל־1.6150 ובדולר השחור נרשמה רגיעה. הריבית השיקלית למפקידים נעה בין 13% ועד 14% בחישוב שנתי. אתמול קבעה הבורסה הסדרים חדשים למסחר בבנקאיות לשנת 1991.

התשואות השנתיות בבנקאיות שבהסדר – פדיון 1988

אי.די.בי. רגילות	24.61%	פועלים מבוכרות	11.88
אי.די.בי. ב'	25.26	פועלים ע"ש	24.81
אי.די.בי. א'	23.87	פועלים מכר'	24.37
אגוד	20.15	כללי	16.92
דיסקונט ב'	20.80	בל"ל סטוק	24.80
דיסקונט א'	25.40	מימון וסחר 1	25.53
המזרחי ע"ש	23.37	מימון וסחר 5	21.53
המזרחי מכר'	21.58		

המניות הישראליות בארה"ב

אמפרטק	4½	קיטס	2¼
אי.אי.פ.	5⅝	סאייטקס	6
אינטרפרם	3⅜	עץ לבנד	4
אלסינט	1¼	ראדא	1⅛
אלרון	3¼	אירית	1½
אלקטרוניקה לישראל	3⅝	תדר	1
תעשיות לייזר	3½	כרמל	4½
מת"ח	1⅞	סכע	6⅞
ניר חדרה	14⅞	אלביט	5¼

בשיעור מרהים של כ־80% לערך. מתחילת ספטמבר עד לתחילת אוקטובר עלו מניות החברה בשיעור מרהים של כ־120% לערך תוך רישום שערי קונים בלבד פעמים רבות. יתכן שהמגעים בנושא מכירת החברה הגיעו לידי גורמים שונים ואלה החליטו לנצל את המצב ולפתוח בהמצצה כבדה שלוותה בעליות שערים. בתחילת השבוע נרשמו מניות רשף מוכרים בלבד (−5%) פעמיים ברציפות. ביום שלישי בו הותרה ירידת שער הזה הופיעה הפסקת המסחר במניה והודעה על המו"מ למכירת החברה. ללא ספק שרשרת ארועים מעניינת ברשף בתוך חודש וחצי בלבד.

מן – תנופה מהירה

מניות חברת מן לשימורי דגים מסרבות לרדת מהכותרות בבורסה. להזכירנו, מן פירסמה מאזן שהצביע על גידול בהכנסה תוך איחור ניכר בפירסום המאזן. מייד לאחר המאזן התמוטטו מניות מן בכ־50% ביום אחד. ההתמוטטות גרמה למרבה הפלא להתאוששות מפתיעה במן, שערי המניות הוזלו נוסקים תוך רישום שערי קונים בלבד ועליות של עשרות אחוזים תוך יום בודד. איש בבורסה לא השכיל להבין מדוע מניות מן זוכות לעדנה מפתיעה בהתחשב בידיעה הברורה שמצב החברה עגום. בעלי השליטה במן קבוצת לנדוי המחזיקה גם בשליטה בעסיס נקלעו למצב עסקי קשה מה שלא מנע כמובן פרוספריטי במניות מן. ראוי לציין שגם מניות אחרות שהתמוטטו בעבר הקרוב בנוסח מן (גולדפרוסט, שמן) זכו לאחר התמוטטות לעדנה מהירה. ללא ספק תופעה הראויה לבדיקה.

דרוקר – הנסיקה לא ברורה

מניות דרוקר לא נסחרות בבורסה מזה חודשים ארוכים עקב מצבה העיסקי הבלתי ברור של החברה. כזכור העבירה השליטה בדרוקר מכלל בונה לקבוצת משקיעים יהודים מארה"ב בראשות, זכריה דרוקר בעל העניין ומייסד החברה הראשון. לפני ימים ספורים הודיעה החברה כי בכוונתה לגייס הון באמצעות הנפקת אג"ח להמרה בהיקף של כ־4 מליון דולר לערך. כאשר המסחר במניות דרוקר אינו מתקיים לא ברור בדיוק איך מנפיקים אג"ח להמרה במניות כאשר המניות אינם נסחרות? אולי מתכוונים לחדש את המסחר בדרוקר? מהראוי שתמונת המצב בנושא הנפקת דרוקר ומצב החברה תהיה יותר ברורה.

הון תורשתון – עליות חדות באופן כמעט

מניות הון תורשתון חזרו לתקופת היוזם ההתרסאויות שלהם, עליות חדות בתנודה כמעט שיאות לאמת. כלל והדדע מרכזת קבוצת מנהלי תיקים ואנשי עסקים את מרכזת מניות הון תורשתון והתעשיות בשוק ומעת לעת הם דואגים להקפיצם כלפי מעלה בעודפי ביקוש קטנים. איש ממקורבי הבורסה אינו פועל במניות אלה מחשש להתנפץ בין גורמים שיש להם ענין במניות מעבר למסחר השוטף.

כתבי אופציות – תנודות חדות

מספר כתבי אופציות מתנודדות באחרונה בתנודות רשף, גל אופציה יורדת 50% ביום אחד, בשלשום עולה 48%. וביום השלישי יורדת 47% ואיש בבורסה אינו מסוגל לעקוב אחרי התנודות המטורפות של גל אופציה. גם יתור מגור וביתבי אופציה נוספים מתנודדים בנוף פתוף שריים ואסר הגיון. כדאי למשקיעים בכתבי המכתבים להנזהר [illegible]

מו"מ למכירת רשף מחשבים

שלשום הודיעה חברת רשף מחשבים על מו"מ עם כלל פיתוח בנוגע למכירת השליטה ברשף (51%) לקונצרן כלל. העיסקה בנויה על רכישת הפעילות העיסקית של מאגרי איכות בסך 1.5 מליון דולר על ידי רשף ולאחריה תעבור השליטה לכלל פיתוח. מניות רשף [illegible]

שערי מטבע חוץ ביום 19.10.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.58	1.65	1.58	1.65	1.58	1.65	1.6050	1.6250	1.6050	1.6250	1.6050	1.6252	1.6150
1 מארק גרמני	0.87	0.91	0.87	0.91	0.87	0.91	0.8875	0.8985	0.8880	0.8990	0.8886	0.8998	0.8933
1 ליש"ט	2.76	2.88	2.76	2.89	2.76	2.89	2.8112	2.8462	2.8116	2.8467	2.8119	2.8473	2.8267
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2599	0.2632	0.2597	0.2630	0.2602	0.2634	0.2618
100 ינים יפאניים	1.24	1.30	1.24	1.30	1.24	1.30	1.2643	1.2800	1.2608	1.2765	1.2632	1.2791	1.2711
1 גולדן הולנדי	0.78	0.81	0.77	0.81	0.77	0.81	0.7875	0.7974	0.7879	0.7977	0.7872	0.7971	0.7923
1 פרנק שוויצרי	1.03	1.08	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0504	1.0635	1.0515	1.0646	1.0517	1.0649	1.0574
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2580	0.2612	0.2580	0.2612	0.2579	0.2611	0.2594
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2402	0.2432	0.2405	0.2435	0.2402	0.2432	0.2417
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2302	0.2330	0.2302	0.2330	0.2303	0.2332	0.2317
1 מארק פיני	0.37	0.39	0.37	0.39	0.36	0.39	0.3753	0.3799	0.3746	0.3792	0.3749	0.3797	0.3774
1 דולר קנדי	1.32	1.38	1.31	1.38	1.31	1.37	1.3375	1.3542	1.3367	1.3533	1.3341	1.3509	1.3450
1 דולר אוסטרלי	1.25	1.38	1.26	1.36	1.27	1.36	1.3105	1.3268	1.3107	1.3271	1.3096	1.3261	1.3187
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.39	0.55	0.42	0.58	0.6572	0.6654	0.6572	0.6654	0.6577	0.6660	0.6614
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4194	0.4246	0.4240	0.4293	0.4237	0.4290	0.4263
10 שילינגים אוסטריים	1.24	1.30	1.24	1.30	1.24	1.31	1.2625	1.2782	1.2623	1.2780	1.2627	1.2786	1.2709
1000 לירטות איטלקיות	1.17	1.23	1.17	1.24	1.17	1.26	1.1929	1.2077	1.1927	1.2075	1.1932	1.2083	1.1994
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8401	1.8631	1.8401	1.8631	—	—	1.8523
1 דינר ירדני	3.32	3.53	3.11	3.31	—	—	—	—	—	—	—	—	3.8760
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	—	0.0367
1 לירה מצרית	0.68	0.72	0.61	0.65	0.66	0.72	—	—	—	—	—	—	0.6783

שערי מניות

שם החברה | השער | המחזור | השינוי | השינוי בנקודות | השינוי ב־% | ביקוש

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

[illegible]

בהסדר הצמדה ל־88

[illegible]

בהסדר הצמדה ל־89

[illegible]

בנקים למשכנתאות

[illegible]

מוסדות מימון

[illegible]

ביטוח

[illegible]

מסחר ושרותים

מסחר

[illegible]

שרותים

[illegible]

מלונות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשבים ושרותי מחשב

[illegible]

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

תעשייה

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

כימיה, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעות תעשייה

[illegible]

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

[illegible]

נסחרות במט"ח

[illegible]

דלק ונפט

[illegible]

רשימה מקבילה

שרותים

[illegible]

מלונאות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשוב ושרותי מחשוב

[illegible]

נדל"ן בינוי ופתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעה בתעשייה

[illegible]

חברות השקעה

[illegible]

חיפושי נפט

[illegible]

מעותנים

[illegible]

ארה"ב אינה מצליחה להקטין את גרעונה

חוגים כלכליים פרטיים מתריעים על המצב; הבית הלבן: לא נורא

מאת גיל מסר

נתוני המסחר האחרונים של ארה"ב לא הסבו נחת לא לארה"ב לא לחברותיה המסחריות. הגרעון באוגוסט עלה ל־12.2 מיליארד דולר – עליה של 38 אחוז לעומת יולי.

נתוני המסחר של ארה"ב לאוגוסט הם האחרונים שפורסמו שכן בנתונים סטטיסטיים מטריים מפגרים האמריקאים ומפרסמים אותם באיחור רב יחסית.

עליה זו בגרעון הדליקה אור אדום במקומות רבים בעולם. בארה"ב, הנמצאת לפני הבחירות לנשיאות, התקבלו הנתונים בצורה קשה. דוברי האופוזיציה הגנה, המועמד לתפקיד סגן נשיא ארה"ב, לויד בנטסן, אמר שהנתונים האחרונים מוכיחים כי לארה"ב אין מדיניות מסחרית, אחרת לא היו תנודות כה חדות בהם. בחוגים בנקאיים הובעה דאגה שהעליה בגרעון המסחרי תביא בסופו של דבר לירידה גדולה בשער הדולר ולערעור היציבות הכלכלית של ארה"ב.

אך היו גם כאלה שניסו להמעיט בנתוני המסחר. שר המסחר ויליאם ורייטי אמר שהנתונים אינם צריכים להדאיג שכן ניתוח מעמיק של המספרים מוכיח שאין סיבה לדאגה.

הגרעון המסחרי אומנם עלה, אך זאת למרות עליה גדולה ביצוא של מיליארד דולר לעומת החודש הקודם. היצוא האמריקאי החודשי הגיע לשיא חדש של 27,500 מיליארד דולר. היבוא לעומת זאת עלה ל־39.700 מיליארד דולר – עליה של שלושה מיליארד דולר לעומת יולי.

הנתונים הללו מעידים על עליה גדולה ביבוא ועליה מתונה ביצוא. אך הגורמים הממשלתיים סבורים שהעליה ביבוא רק ממחישה את הצמיחה הכלכלית הבריאה של ארה"ב. קלייטון יוטר, הנציג המסחרי הבכיר של ארה"ב, מעין שגריר מסחרי נודד, אמר כי היבוא עלה מפני שהמפעלים האמריקאים רוכשים ציוד השקעה רב בעולם. ציוד זה יגדיל את היצוא תוך פרק זמן לא קטן גם את היבוא כך שהעליה ביבוא היא רק ירידה לצורך עליה.

כל מי שרוצה להאמין שמצוקה המסחרי של ארה"ב משתפר יכול לשוב במספרים ולראות שבאמת יש שיפור.

בינואר־אוגוסט השנה הסתכם הגרעון המסחרי של ארה"ב ב־138.5 מיליארד דולר בלבד, כלומר ירידה של 31.8 מיליארד דולר לעומת התקופה המקבילה אשתקד. באותו פרק זמן עלה היקף היצוא ב־29 אחוז בעוד שהיבוא עלה ב־9.5 אחוזים בלבד.

אלה המספרים הגשים. אך מה אומרים הפרשנים? הם סבורים כי נתוני המסחר של ארה"ב בחודשים האחרונים מעידים על שיפור מה במצב. עם זאת הנתונים של אוגוסט מראים אותם, יש תנודות חריפות במגמות ויש פחד שהעליה בצמיחה הכלכלית תסבוג יבוא צרכני רב.

ומה אומרים במדינות האחרות לארה"ב מדינות כמו שוויץ, גרמניה ויפאן עם עודפים מסחריים גדולים ויציבות לעומת, אך אין זה כך.

לגרמניה היה באוגוסט עודף מסחרי גדול של כחמישה מיליארד דולר. העודף המסחרי של יפאן הגיע ל־7.4 מיליארד דולר. המדינות הללו שמחות למכור לכל דורש. הן יוצר מקומות עבודה, מגדיל את הרווחות, אך הן חוששות. בארה"ב יש אורידה קשה. יש בחוות רבים הרוצים לבלום את עליית היצוא בצעדים אדמיניסטרטיביים וזה מפחיד רבים.

העליה בגרעון המסחרי של ארה"ב עלולה לעורר תסיסה פרוטקציוניסטית בציבור האמריקאי ולחייב את הממשל לפעול בכיוון זה. הגבלת הסחר, חומות מכס והרחמה הם הדרישה הפשוטה ביותר לפיתרון בלי קולפי.

הגידול בגרעון השנה יחייב הכבדת נטל המיסים בשנה הבאה

מאת אמנון אמיר

באוצר חוששים כי הגידול הצפוי השנה בגרעון המקומי של הממשלה, יחייב את האוצר להכביד את נטל המיסים בשנת התקציב הבאה.

לפי תחזיות האוצר יגדל השנה הגרעון הממשלתי בכ־750 מיליון ש"ח מעבר לתחזית המקורית של מיליארד ו־350 מיליון ש"ח. גידול זה בגרעון נובע מעליה לא מתוכננת בהיקף של כ־600 מיליון ש"ח בהוצאות הממשלה ובפער בהכנסות, ומדידה של כ־450 מיליון ש"ח בהכנסות ממיסים, בעיקר מיסים עקיפים.

גם לאחר קיצוץ הסובסידיות שבוצע בתחילת החודש וגם אם תאשר הממשלה את ההצעה לקצץ 190 מיליון ש"ח בתקציבי המשרדים, עתיד להישאר פער של 450 מיליון ש"ח בין הגרעון המתוכנן לבין זה שבפועל.

באוצר מסבירים כי הצעה לקצץ פחות מהתחזית כי התוספת לגרעון נובעת מההאטה הכלכלית במשק ומהחשש שקיצוץ גדול יותר היה מדרדר את המשק למיתון חריף.

בשל מגבלות חוק התקציב החדש חייבת השנה הממשלה לממן את הגרעון בתקציבה ממקורות־הה־א ולא על ידי הלוואות מבנק ישראל. לשם כך עומדות לפני הממשלה שתי אפשרויות: הגברת גיוס הכספים בשוק ההון וגידול בגביית המיסים.

לשתי אפשרויות אלה עתידות להיות השלכות שליליות על המשק. הגברת מעורבות הממשלה בשוק ההון תביא לעליה בשער הריבית וכתוצאה מכך יגדל החוב הפנימי ויגדל הגרעון התקציבי בשנים הבאות. הכבדת נטל המיסים תשפיע על סיכויי הצמיחה של המשק ועל רמת המחירים בו.

ההערכה היא כי האוצר יתקשה להכביד את נטל מס ההכנסה כשל העובדה שעצר מעין זה עומד בסתירה לרפורמה במיסים שהוצעה בתחילת השנה. הצורך בהגדלת ההכנסות יחייב לפיכך את הממשלה להגדיל את שיעור המיסים העקיפים, שהעיקרי שבהם הוא מס ערך מוסף.

„הפועלים" צופה השנה אינפלציה של 17%

מאת מדור הכלכלה של „דבר"

כלכלני בנק הפועלים צופים כי שיעור האינפלציה בשנת 1988 יהיה כ־17 אחוז. קצב עליה זה גבוה במקצת מזה שצפה האוצר בתחילת השנה. קביעתם מתבססת על נתוני עליית המדד עד כה והערכת העליה הצפויה בשלושת החודשים הקרובים.

כלכלני הבנק צופים לעליית מדד באוקטובר של כשני אחוזים. עליה זו תנבע מתשלום תוספת יוקר, עליה עתית במחירי הדירות והפירות, וכן במחירי הנעלה והלבשה וייקור המוצרים המסובסדים. בחודשיים שנותרו עד סוף השנה הם צופים התייקרות דומה לזו שהיתה בספטמבר.

סך־הכל יעלה המדד בשלושת החודשים הקרובים בכ־3.5 אחוזים, אשר ישלימו עליית מדד שנתית של כ־17 אחוז. עליה זו מסמנת קצב אינפלציה הגבוה במקצת מזה שהיה בשנה הקודמת. עובדה זו כאמור עומדת בניגוד לתחזיות האוצר, שהיו המשך הירידה בקצב האינפלציה השנה.

מגיחות נתוני ההתייקרות בשנים האחרונות בולטת העובדה ששכר הדירה עלה בשנים האחרונות בקצב מהיר יותר מקצב עליית המדד. עד אמצע 1985 הוא עלה בקצב עליית המדד, עד סוף 1987 פיגר אחרי עליית המדד, ובשנה וחצי האחרונות הוא הוכפל, לעומת עליה של כ־30 אחוז בלבד במדד המחירים.

פרופ' אליעזר שפר המועמד המועדף ליו"ר בנק לאומי

מאת אמנון אמיר

פרופ' אליעזר שפר מהאוניברסיטה העברית הוא המועמד המועדף כיום לתפקיד יו"ר הדירקטוריון החדש בבנק לאומי.

מועמדותו לתפקיד הועלתה כבר בעת המגעים למינוי יו"ר הדירקטוריון הנוכחי, בתחילת השנה שעברה, וכבר אז היא היתה מקובלת על בנק ישראל.

בעבר כיהן פרופ' שפר כמשנה לנגיד בנק ישראל יחד עם פרופ' צבי זוסמן, שאף הוא מוזכר עתה כמועמד ליו"ר הדירקטוריון.

מועמדים נוספים

מועמדים נוספים לתפקיד, שסיכוייהם לזכות במינוי נמוכים יותר, הם המועמד לשעבר של הנהלת המדינה ומנכ"ל בנק ברקליס בחווה, משה נוידרפר, הנגיד בנק ישראל לשעבר משה זנבר. סיכוייו של גוידרפר קלושים בשל עבודתו בבנק מתחרה, הנגיד ייפסל בשל הנראה בשל סיבות פוליטיות.

פרופ' אליעזר שפר

אלמוג: המספנות ישיגו איזון תפעולי עד סוף מארס 1989

מאת יוסף מיכלסקי

מספנות ישראל ישיגו איזון תפעולי בשנת התקציב עד 31 במארס 1989, מסר המנכ"ל זאב אלמוג לכתב „דבר".

זאב אלמוג צויין שעם כניסתו לתפקיד באפריל 1986 הסתכמו הוצאות המספנה ב־44 מיליון דולר והחוסר התפעולי השנתי היה 30 מיליון ש"ח. מאז חלה שיפור מתמיד במצב המספנה וכבר בשנה התקציבית הקודמת היא ותרה על התמיכה הממשלתית בסכום של 2.2 מיליון ש"ח מכלל התקציב שאושרה ל־1987 בשיעור 8.6 מיליון ש"ח.

אלמוג אמר שהמספנה מקדימה את תוכנית ההבראה שלה, בין השאר בזכות שהיא הצליחה לסיים את בניית הנחתות הדביקות בשביל רשות הנמלים ב־14 ו־13, חודש לשעבר 17 ו־19 כפי שתוכננה בחוזה עם הרשות. ההכנסות האחרות של המספנה באו מתיקוני אוניות, לרבות של חיל השישי האמריקאי ומעבודות אחרות כגון: בניית סירות להבאת הצוד.

עוד אמר אלמוג כי בשנה המספנה מוקם איזור עבודה האחסנה של ימכות. לפי הנתונים שבידי ההנהלה של שנה פוקחת את גמלי הים התיכון 10,000 יכשות חרבות מהן מתפשות שני ענינה או אחסנה על היבשה בחדשי החורף. במגעני המדינה בארץ מתקשים לתת שירותים כאלה והמספנה נערכת לכך בתקווה לפתוח מקור נוסף של הכנסות.

מקבצי הון / שמואל רוזנבלום

מזל שיש את כהנא

בשבועיים האחרונים, בכל עת שפתחתי עתון, עסקו הכותרות ב„כור". בני גאון, עמירם סיוון, בנקרים פרסט, ציגבליסט, מילקן, דרקסל, שבת אופיר – כל אלה ונוספים המבו לשמות שגורים בפי כל הקוראים. אחד אומר על משנהו מיני „מתמאות" מוזרות והשני מזדרז להשיב לרעהו במחמאות חריפות לא פחות. כן אמרת, לא ידעתי, לא אמרתי, אמרתי, יש תוכנית הבראה, אין מפרט, אין תוכנית הבראה. הבנקים יזרימו כסף, והאוצר יקנה שערי הון, הבנקים לא יזרימו כסף, הנגיד מתערב, שר האוצר מתנגד, ויקטור מדינה בעד. אופיר אומר גאון ציגבליסט אומר גבים, וגאון אומר אופיר.

באמצע מופיעים כספי הבריגלס ושוב מילקן ואג"ח זבל. כולם קונים ומוכרים את „אגו" ו„שבע" וגם מקומם של „גשרי" ו„שמבור" לא נפקד מהרשימה. מזל שיש את הרב כהנא, המספק מסק וזמן במשחק הכדורסל של „כור". אם כהנא לא היה מופיע, היינו צריכים להמציאו. פסק זמן וקצת שקט מאפשרים לנקות את הראש. הגיע הזמן.

חקירה במניות אי.די.בי.

נרגעתי קצת מ„כור" והנה אנו מתבשרים שהיפתח חקירה בפרשת רכישת מניות אי.די.בי. על ידי אנשי דיסקונט. על פי ה„בשורה", מנסים בדיסקונט לרכוש מניות אי.די.בי. בכמות שתמנע מהממשלה רוב בבנק לאחר פריון הבנקאות.

תהרגו אותי, אבל אני לא מצליח להבין מה רע עשו אנשי דיסקונט ומדוע ולמה תהיה חקירה. לרקאנטים מותר לקנות מניות אי.די.בי. נראה לי לגיטימי שהרקאנטים רוצים את השליטה בבנק. עסק טוב, רווחים נאים, והבנק – צריך לזכור – היה שייך להון המשפחתי האישי של הרקאנטים.

חוץ מזה אני לא מבין מה יש בדיוק לחקור. נגיד שמחר ארנסט יפת היה קונה 1000 ע.נ. ממניות בליל. גם אז היינו פותחים בחקירה? מראי לאהרון מאיר להיזהר שלא לקנות בטעות מניות של בנק המזרחי מכספי המנניים.

בנק לאומי שייך כידוע לאוצר והתיישבות היהודית ויש דבר כזה, בנק הפועלים שייך להסתדרות העובדים. דיסקונט, למי שכבר שכח, היה שייך לרקאנטים.

מכל בעלי הענין והשליטה הקודמים בבנקים דווקא הרקאנטים עושים רושם רציני במתכוונים לרכוש בחזרה את הבנק „שלהם". אם אפשר לעשות קצת סדרים בבורסה, מה טוב. הרי הבורסה מטבעה בנויה בשביל מעשיות.

התכם בעת ההיא ידום.

אוקטובר הארור

אינני מצליח להבין למה כל הרעות נופלות באוקטובר. מפולת הבנקים היתה באוקטובר. הוול סטריט התמוטט באוקטובר, „כור" המתבך באוקטובר. היו עוד הרבה אירועים כלכליים דווקא באוקטובר.

כאילו מישהו בשמים החליט לבטח אותנו באוקטובר. מעת לעת מכסים אותנו גם בינואר או בדצמבר, אבל הפרעות האפיתיות נרשמות באוקטובר.

אם תרצו, אז אני פותח קפה־אמונה. באוקטובר הבא אני עובר לעיר מקלט. יותר לא יתפסו אותי בבורסה עם מניות. גם בדולר אני לא משקיע. אפילו נחב לא תהיה לי אגורה שחוקה. באוגוסט אני מוכר הכל ובנובמבר אני רוכש בחזרה. אז אל תתפלאו אם באוגוסט, עקב המיפוש שלי, הבורסות בעולם יחזו בעצבים ובנובמבר תשרור פוזה.

ראו הוזהרתם.

הפרדסנים מבקשים סיוע להדברת מחלת הטריסטזה

מאת אריה אדר

הפרדסנים דורשים ממשרד החקלאות 600,000 שקל להדברת מחלת הטריסטזה, המנוונת זנים שונים של הדרים. קיים חשש, שללא טיפול מרכזי תגרום המחלה את הפרדסים במרכז הארץ.

הפרדסנים טוענים כי הכספים שהקצה המשרד למאבק במחלה אולי וכי ללא הקצבה נוספת יתפזר הנגיף, שעסק עד כה באיתור הנגע והטיפול בו.

סוחרים לבנוניים רוצים לעקוף את „אגרקסקו"

מאת אריה אדר

סוחרים לבנוניים מבקשים לעקוף את "אגרקסקו" בטענה שיפלו להגדיל את היצוא החקלאי הישראלי לארצם מ־3 מיליון דולר השנה ל־10 מיליון בשנה הבאה.

מנכ"ל משרד החקלאות אברהם כץ עוז שאלין פגו בנושא זה, והוא אתבוצע בפריקה הבצעה.

חלקו של בנק הפועלים במימון היצוא גדל ל־35%

בנק הפועלים מעמיד לרשות היצואנים שירותים יחודיים בכל תחומי סחר החוץ שלהם. בעזרת שירותים אלה הצליח הבנק להגדיל בשנים 1987־1988 את חלקו במימון סחר החוץ של ישראל:

★ חלקו של הבנק במימון יצוא גדל במחצית הראשונה של 1988 ל־35% מכלל היצוא (למעט יהלומים).

★ חלקו במימון יבוא של ציוד השקעה עלה במחצית הראשונה של 1988 על 40% מכלל הפעילות של המשיבות הבנקאית.

להלן כמה מהשירותים המיוחדים שהבנק מעמיד לרשות היצואן:

★ שירותי מימון יצוא מהמטבעות – יותר מ־50 מסניפי הבנק ברחבי הארץ מטפלים כיום בשירותי מימון יצוא מלאים ופועלים בתחום זה כסניפים עצמאיים. שירות מיוחד זה בסמכויות ויצואנים גדולים. מתחולל של שירותי מימון יצוא בסמוך למפעל – מקרית שמונה בצפון עד שדרות בדרום.

★ שירותי יצוא מיוחדים – הבנק מאפשר ליצואן לקבל שירותי מימון לא שגרתיים, שהתפתחו עם התרחבות התופעה של עזרה או עיכוב תשלומים על ידי מדינות שונות עקב בעיות במאזן התשלומים. שירותים אלה כוללים סיוע במכירת שטרות הקונה לפני מועד פרעונם, מתן מידע וסיוע בקבלת פוליסות ביטוח סיכוני סחר חוץ של חברות ביטוח מחו"ל ועוד.

★ מועדון יצואנים – הבנק מפעיל מרכז יחיד ליצואנים המטפל בעיקר בצרכים המיוחדים של היצואן המתחיל ומסייע לו בהדרכה מקצועית, בקיום קשרים עם הגורמים במערכת היצוא ובליווי אינדיבידואלי. המרכז עוסק, בין השאר, בעריכת ימי עיון מקצועיים ליצואנים, ובהפקת חומר הדרכה ליצואנים.

★ שירותי יבוא לא בנקאיים – במסגרת קבוצת הבנק פועלות חברות־בנות הנותנות שירותים ליצואנים בתחומים לא בנקאיים. המדובר בשירותי ליסינג (באמצעות „הפועלים ליסינג"), בשירותי עמילות מכס ושילוח בינלאומי (באמצעות חברת „מחסני ערובה ארצי־ישראליים" ובשירותי ביטוח ימי ואווירי באמצעות סוכנות הביטוח „תורן"). היצואן יכול לפנות לקבלת שירותים אלה גם באמצעות סניפי הבנק, ובדרך זו עומד לרשותו מכלול רחב של שירותים פיננסים ואחרים שלהם הוא נזקק בתהליך היצוא.

75,000 „פיצות מקפיצות" של „מעדנות" – לארה"ב

משלוח ראשון של 75,000 פיצות מקפיצות של „מעדנות" יצא לארה"ב.

מסר כי משלוח זה מאפיין ביקוש גדל והולך בארה"ב למוצרים כשרים, ובהמשך גיוון המוצר כמוצרים נקיים יותר. נטיה זו מאפיינת את כלל הצרכנים ולאו דווקא את היהודים שבהם.

תוצרת „מעדנות" יצא ביומיים אלה לארה"ב. ההמנה באה לאחר משלוחים נסיוניים של פיצות בהם נבדק הטעם ומידת הביקוש לפיצות הישראליות בארה"ב.

הפיצות שנבחרו היו „פיצה מקפיצה" הקטנה, שנועדה בעיקר לצעירים במשפחות ופיצות גדולות למבוגרים.

עוד אמר קינגר, כי ייצוא זה לארה"ב בא כתוספת לייצוא סדיר של מוצרי „מעדנות" – פיצות ובורקס לשוק הבריטי והאנגלי.

אה. איקס: הצרפתיה המהנה, הזריזה, הקלה

מאת אריה אדר

אינני חובב נסיעה במכונית, שמשכה כה הרבה תשומת־לב כסיטרואן אה.איקס. בהזמנת עצרו לידה להביט בה, ברמזורים פתחו חלונות כדי לשאול לדעתי עליה. "מכונית קטנה, שנועדה להתמודדות גדולות", אומרת ססמת השיווק שהמציאו לה הצרפתים. אישית, אהבתי אותה מהרגע שנחה עיני עליה. מחירה קשור האוטוביאנקי ובכל רמה היא זולה ממתחרותיה. היא עשויה להוות תחרות קשה בשוק הסופר־מיני אצלנו.

שוק הקטנות מחולק לשני פלחים: ב־1 וב־2. הראשון כולל מכוניות כמו רז־שמו של סיטרואן, הקואדרה של ריינולט, האלטו של סוזוקי, הפנדה של פיאט, המאראבלה של סיאט – מכוניות בסיסיות מאד, שהדיישה היחידה מהן היא שיטתה. מכוניות שבקבוצת הב־2 כבר דורשים יותר. הן אמורות להיות היסוד למכוניות ה"אנדרסייטמנט", מכוניות המעניקות יותר ממה שהן מראות, מכוניות הנראות כברווזון מכוער אך מתגלות כברבור. האונו של פיאט, ה־205 של פז'ו, הפולו של פולקסווגן הביאנקי של לנציה, הרנו 5, נמנות עם קבוצה זו. בתחתית המבנון הן מופיעות עם מנוע בן פחות מ־1,000 סמ"ק ולפתע צומחת מהן אחוז טורבו, רנו 5 טורבו, 205 ג'י.טי.איי.

קבוצת הב־2 היא הפופולרית ביותר כיום באירופה, במיוחד באיטליה ובצרפת, מולדתן של המכוניות הקטנות. בעוד שבאירופה הן נוטלות 30 אחוז מהשוק, באיטליה ובצרפת הן מגיעות ל־40 אחוז. גם בארץ האונו היא המכונית הפרטית האירופית הנמכרת ביותר. לשוק זה הצטרפה בשנה שעברה האה.איקס. העתה, באיחור של שנה ויותר, היא מגיע אלינו בארבע תיאצורות: מנועים בני 954 סמ"ק, 1,124 סמ"ק, 1,360 סמ"ק הג'נ ספורט עם מאייד כפול־לוע בן 1,294 סמ"ק, 95 כוחות־סוס. אנשי פז'ו, שבלעה את סיטרואן, סלקו מתוכה את המאפיינים האוטודריים יוצאי הדופן ואין כעת צורך במיומנות מיוחדת כדי לנהוג בה.

התכונה הבולטת ביותר במיפרט של האה.איקס. הוא משקלה: היא קלה מכל יריבותיה ב־80־100 ק"ג. אפילו מספק המנוע אותה כמות כוחות־סוס כמתחרותיה, יש לה יותר עוצמה והיא צורכת פחות דלק, מפני שעליה לסחוב פחות משקל. דבר זה מורגש היטב בתאוצה, אך גם ביציבות. המשקל הנמוך ובולמי הזעזועים הרכים נוטלים מעמידותה ברוח־צד ובכבישים עם המהמורות קשות.

בולט מאד גם המאמץ הרב שעשו המתכננים הצרפתיים להתאים את האה.איקס. לקבוצת המחיר של הסופר־מיני האירופי, דבר שלא עשו עמיתיהם בפז'ו ביחס ל־205. האה.איקס. היא מכונית בסיסית מאד, לטעמי בסיסית מדי, בראה כדי שלא תתחרה ב־205. ברגע שנכנסתי התחלתי לכוון את המושב להרגלי הנהיגה שלי, חשתי שאיני מצליח להתאים את מסעד הגב לצרכי. אחר כך, כאשר ניגשתי לכיוונון מראות הצד, גיליתי שבדגם ה־954 צריך להתאים את הדין, שכן הסכו על הידיות המאפשרות כיוונון מבפנים; כאשר שהגורתי מאוחר לעת ערב, גיליתי שב־954 אין אפשרות להאפיל את המראה הפנימית. הפח דק וחלול ובדגם ה־954 הרעיש הפחים הפלסטיקים בכל שיבוש קל בדרך.

גם להה־מתלים רל לטעמי. מדחום הוא חיוני לדעתי כדי לעקוב אחרי תקינות פעולתו של המנוע ואין להסתפק בנורית־אזהרה למקרה של התחממות־יתר. בהמת המנוע חד־גוונית בכל ההילוכים והמהירויות ואין היא מאותתת, כאשר מגיעה השעה לשלב הילוך גבוה יותר. באין מד־סל"ד, זה עלול לגרום בלאי של ממש במנוע. המינימום הדרוש הוא סימון המהירויות, שבהן מומלץ להחליף הילוך, על מד־האוץ, אבל גם זה הוזנח.

אנשי סיטרואן הם אמני המיתלים וחלוקת המשקל בין הסרנים והם הוציאו מתחת ידיהם מכונית, שלמרות משקלה הנמוך ורכות נסיעתה הצרפתית האופיינית, יש לה אחיזת־כביש טובה מאד. ההגה כמעט־מושלם והטרוריזמה אפשר לגלות בו רק בתמרוני חניה, אבל כושר התמרון המצויין יעמוד לנהג בכל החר וסמטה. לאחיזת־הכביש ולרכות הנסיעה תורמים גם צמיגי מישלן המצויינים – 13 R 135-70 בקטנה, 145 בבינונית ו־155 בגדולה. לדעת המול, ה־135 עדיין אינו מצוי בשוק ועל משרד התחבורה להעליל את סמכותו, כדי שלא יתמרו צמיגים למי שצמיגיו יתפוצצו ביותו הראשון על הכביש.

מהנדסי סיטרואן שיפרו את המנוע המעולה של ה־205. הם הפרידו מבנו את תיבת־ההילוכים ובכך שפרו את הסיכה בשני המכללים הוסיפו למנוע כוח. גם תיבת־ההילוכים מעולה, עם יחסי־העברה המאפשרים להביא לידי ביטוי מלא את גמישות המנוע. אפילו במנוע הקטן יכול הנהג העצל לעבור את העיר בהילוך שני או שלישי, ללא הסרחה שבהחלפת הילוכים מתמידה. בנסיעה בין־עירונית יוכל לרדת ל־60 קמ"ש ולהחזר ל־90 ללא צורך בהחלפת הילוכים. זה אולי לא כל כך שמורטיבי, אבל נוח מאד. גמישות זו הושגה בתכנון מדוקדק של הנקודה, שבה מגיע המנוע למומנט המירבי. תיבת־ההילוכים של ה־954 בשמע קליק קטן והדנני בכל החלפה, אליל שבעלים בדגם הבכיר.

צריכת הדלק מפתיעה, לא לטובה. הצריכה גבוהה בדרכה מנתוני היצרן, אם כי בנסיעה בין־עירונית ארוכה אפשר להגיע כמעט ל־20 קילומטר לליטר. בנהיגה המאומצת הגעתי רק ל־15 ק"מ לליטר ובנסיעה תל־אביבית רגילה רק ל־13. יתכן שהסיבה היא שהדלק הסחרוצי הוא בן 98 אוקטן ושלנו רק בן 96.

מוקדם מדי לומר משהו על אמינות האה.איקס. אולם שום סדרה שלה לא נקראה חזרה בשל פגם בייצור. נעשה מאמץ רב להקטין את זמן השהיה במוסך, דבר שיש לו השפעה גדולה על הוצאות החזוקה. הצתה אלקטרונית־טרנזיסטורית בכל הדגמים לא מונעת בלאי רב מהמצתים, אלא מבטיחה הנעה קלה בכל מזג־אוויר.

אולי הבעיה המטרידה ביותר היא, שהאה.איקס. מחליפה את הויזה, שלא הצטיינה אצלנו בשמירה על ערכה. יהיה זה תפקידו של היבואן לדאוג, שהספדים הכבדים שנפלו בחלקם של קוני הויזה החדשה, לא יחזרו על עצמם באה.איקס.

אה. איקס: אולי תחרות קשה בשוק הסופר־מיני

★ המבנה: שמוח, אך פעולתו חלקה.

★ הגה: מדוייק, תחושת כביש טובה רכה למדי בנסיעה, אך קשה בחניה.

★ תאוצה: 954 – נעימה; 1,360 מהירה מאד.

★ אחיזת הכביש: מעולה על כביש חלק ויבש, דרושה זהירות על כביש רטוב.

★ היציבות: רגישה מאד לרוח־צד; פחות למהמורות.

★ בלמים: טובים, לא די מדורגים ומעודנים, רכים למדי.

★ תנוחת הנהיגה: נוחה למדי; מופרעת ממיקום לא טוב של דוושות המצמד והבלימה, הגורם היתקלות הרגל בגוף ההגה; חסר מקום לרגל שמאל בשעת נהיגה ארוכה; כיוונון מסעד מושב־הנהג לא די מעודן; הגורת־הבטיחות לוחצת על הצוואר.

★ אביזרי נוחות: מקום רב להנחת חפצים, מקום נוח לסיגריות, ללא אפשרות כיוונון מראות־צד מבפנים ב־954.

★ עזרי השליטה: העיקריים טובים; המישנים מפוזרים מדי, אחדים מחוץ לטווח נוח, לא כולם מוארים.

★ המתחוונים: טובים לכרי; להמתחוונים מיני־מליסטי, חסר מדחום למנוע; הסתמכות בהגזמת על נוריות־אזהרה; במד־האוץ חסר סימון הילוכים מומלצים.

★ הרעשה: 954 – ראי לבי עלום: השתקפויות מפעם לפעם בהתאם למצב השמש, קורות רחבות מאחור מחייבות זהירות מיוחדת בעקיפה ובחניה; מגב יחיד מותיר פינות לא מנוגבות המפריעות בעיקר לנהג הנמוך.

★ המושבים: רכים ונוחים – מלפנים מאחור – קשים, נוחים לשניים, לא די לשלושה; כניסה ויציאה קשות.

★ המושבה: נעימה והנח לרוב.

★ הרעשה: רב יחסית למכונית בקטגוריה משעמע, מהצמיגים ומהכביש, ב־954 גם מהפחים והפלסטיקים.

★ האחזקה: טוב, אך מחייבת השגחה המאוחר הדועש למדי; אין אוורור בשעת הסקה.

★ הסקה: טובה למדי.

★ המהירות המירבית: 954 – 151 קמ"ש: 1,124 – 161 קמ"ש; 1,360 – 171 קמ"ש.

★ צריכת הדלק: 954 בעיר: 13.06 קמ לליטר; בנסיעה בין־עירונית: 19.68 ק"מ לליטר; ממוצע 15.58: 954 ק"מ לליטר; 1,124 – 14.45 ק"מ לליטר; 1,360 – 13.39 ק"מ לליטר.

★ המחיר: 954 – 20,900 שקל; 1,124 – 22,600 שקל; 1,360 – 24,500 שקל. מזגן מקורי – 2,000 שקל.

★ אחריות: שנה בלי הגבלת קילומטרים; אין אחריות מפני חלודה.

★ טיפולים: החלפת שמן 12,500 ק"מ; שירות – 25,000 ק"מ.

לסיכום: זריזה, קלה ומהנה, אך לא מעודנת, עם מגבלות ביציבות ובנוחות הנהיגה; החרדה הכמורה לי ללא אחריות מפני חלודה.

★ התאוצה: 954 – נמדדת למדי (מ־0 ל־100 קמ"ש – 17.9 שניות), 1,124 – נמדדת (13.2), 1,360 – נמרצת מאד (11.4).

★ המנוע: פעולתו חלקה; נענה וגמיש מאד (954 ו־1,360); התנעה קלה בכל מזג־אויר: 954 – 45 כ"ס ב־5,200 סל"ד, 7.25 מק"ג ב־2,400 סל"ד; 1,124 – 55 כ"ס ב־5,800 סל"ד, 9.1 מק"ג ב־3,200 סל"ד; 1,360 – 65 כ"ס ב־5,400 סל"ד, 11.5 מק"ג ב־3,000 סל"ד.

★ תיבת־ההילוכים: 954 – טובה, נשמע קליק בהחלפת הילוכים, הילוך רביעי מספק מאד; 1,360 טובה וחלקה, נסיעה רגועה בהילוך חמישי.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5456.44	5417.54
אבוקה	876.19	866.40
אגוד	299.24	297.21
אגם	115.69	114.78
אדיר	1988.27	1973.80
אדם	181.08	180.59
אהוד	181.80	180.81
אור	—	—
אורין	128.61	127.04
אורלי	324.71	322.59
אורן	900.79	894.26
אייל	6026.14	5908.28
אירוס	5974.79	5889.56
איתן	871.62	864.81
אלון	710.99	705.52
אלונג	716.85	710.55
אנליסט		
אג"ח	114.41	112.74
אנליסט		
גמישה	106.77	104.22
אנליסט		
צמיחה	97.64	94.96
אבקר	97.80	96.90
ארז	197.25	195.84
אש	136.33	133.32
אשל	199.41	197.68
אתגר	84.81	84.09
אתרוג	—	—
ברזלי	144.98	144.85
ברוש	558.57	554.38
ברק	483.05	479.38
ברקת	—	—
בריש	1876.80	1863.18
ברע	126.36	124.54

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גדין	501.44	497.16
גיא	116.76	115.05
גיל	3325.15	3301.26
גלית	—	—
גרבין	368.75	366.10
דפינה	587.95	538.10
דפנה	377.14	374.89
דורון	160.80	157.88
דותן	507.80	502.19
דליה	623.49	612.22
דרור	333.81	327.60
דקל	351.40	348.89
הדס	418.88	415.75
הילה	450.15	448.05
הדר	618.45	602.33
הוד	122.98	121.13
ורד	152.00	149.84
ויטל	104.46	102.24
זיו	84.29	82.28
זמיר	418.86	415.18
חבצלת	189.40	187.95
חיל	160.94	160.52
חלמיש	228.82	227.75
חן	167.61	167.19
חצב	—	—
טל	6818.97	6741.47
יגאל	515.17	508.74
יהלום	168.86	166.94
יסמין	564.45	560.86
יערה	507.26	503.71
כוכב	288.87	286.35
כתר	—	—
כלנית	679.97	667.57
כספית	—	—

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	182.80	180.76
כתר	—	—
להט	5076.07	5038.84
למשקיע	189.07	187.32
לפיד	301.54	298.48
מגן	2154.08	2136.85
מגדל	438.84	434.00
מגוון	1545.59	1534.55
מגשר	4446.82	4416.48
מור	296.53	294.41
מבטח	4886.48	4857.93
מד	1604.29	1598.19
מורן	904.99	898.34
מטה	26094.25	26092.00
מימד	1159.52	1151.34
מכלול	93.92	91.27
מטף	4870.28	4886.23
מעיין	791.65	786.08
מקשה	438.52	436.48
מרווח	140.90	140.38
מרום	1517.95	1507.26
נגה	163.54	161.15
נסיך	274.33	273.25
נטע	457.38	450.48
נילי	130.84	128.91
סביון	660.81	653.71
סגולה	158.66	149.58
סלע	426.58	424.43
סביונית	605.75	600.39
סער	387.67	384.39
ספיר	—	—
עדי	370.56	367.25
עידית	796.58	792.86
עידן	556.76	548.69

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עמר	—	—
עוז	2311.90	2294.81
עתידי	571.13	566.84
פרטי	127.68	126.84
פז	1684.33	1672.30
צבר	567.51	563.22
צמיחה	509.11	504.60
צוק	140.49	140.41
צור	1274.61	1264.68
ציפורה	549.32	541.84
קמה	—	—
קריה	113.92	112.31
קשת	177.78	177.33
קשת	118.79	117.95
קרנית	17536.72	17385.06
רימון	151.80	150.70
רעות	978.36	955.31
רשף	464.74	460.17
רשפים	515.36	510.86
שחם	390.83	387.78
שקד	—	—
שדה	469.95	466.63
שחר	463.38	460.12
שגב	620.20	665.37
שושן	706.73	698.86
שקד	198.57	197.96
שגית	255.32	253.49
שנהב	537.92	536.58
שרידש	619.18	614.64
תאנה	119.01	118.11
תמר	289.00	287.98
תמה	224.87	223.30
תרשיש	122.28	121.41
תשרי	592.08	588.04

במלאות שנה למות יקירנו

זרח גולן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

ביום א' י"ב בחשון תשמ"ט 23.10.88 בשעה 15.00 בבית העלמין שבגבעת יצחק

המשפחה

مكتب الاعلام

مكتب الاعلام

לשכת עוה"ד תובעת משריר ומשמגר להדיח השופט המחוזי שאול אלוני

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

לשכת עורכי הדין בתל־אביב תבעה אתמול משר המשפטים אברהם שריר ומנשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר להדיח את שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, השופט שאול אלוני, לאחר שעצר באורח חסר תקדים "עד שיתרצה" את עו"ד יעקב טל שסירב לחשוף מעל דוכן העדים פרטים חסויים.

עו"ד הדין נחמן גולדברג, המזכיר הכללי של הוועד המחוזי בלשכת עורכי הדין, אמר אתמול כי המכתב וההתביעה נשלחו לשר"ר ולשמגר והוא חתום בידי צבי כיתור יו"ר הוועד, אמנון פלומנבוים יו"ר ועדת בתי משפט בלשכה ועו"ד גולדברג.

במכתב נאמר כי אין לשופט אלוני כל סמכות לעצור עד או עורך דין "עד שיתרצה", כפי שאירע במקרה של עו"ד טל, אלא רק לחודש. "מעצרו של עו"ד במקרה כזה או אחר רגיש מאד כי עו"ד טל נמצא שם כשליחו של הציבור ולא היתה עילה לעצרו. זה מקרה חסר תקדים שאפילו זקני בית המשפט בארץ לא זוכרים כמותו", אמר עו"ד גולדברג.

תחילת הפרשה ב־17 באוקטובר, כשנערך באולמו של השופט אלוני דיון בעסקת מקרקעין. באולם נמצא אותה עת עו"ד טל, שהיה מעורב בעסקה בתיק זה. בין השאר התעוררה שאלה אם הלקוח של עו"ד טל נתן לו יפוי כוח בקשר למקרקעין. השופט שאל את טל: "מה עם היפוי כוח?" טל השיב: "על נושא זה יש חסיון על פי חוק לשכת עורכי הדין לטובת הלקוח שלי ואינני יכול להשיב על שאלה זו".

השופט אלוני הגיב באומרו כי הוא מבקש ממנו למסור עדות בעניין זה. טל חזר ואמר כי איננו יכול להעיד.

יצויין כאן כי מפרוטוקול בית המשפט נעלם דרישה זו ומה שמופיע שם הוא: "עו"ד טל מסרב להעיד. אני מורה לעצרו עד שיתרצה". בשלב זה הוצא טל עם שוטר מהאולם.

המקרה הובא זמן קצר לאחר מכן לידיעת הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין ונציגו של הוועד, עו"ד אמנון פלומנבוים נכנס ללשכתו של השופט אלוני ושם התנהל מו"מ קצר. בסיומו שוחרר טל מהמעצר והוזמן לישיבה הבאה שבה יעלה לדוכן העדים ויוכל לטעון שוב לחסיון. טל טוען כי השופט העליב אותו בבית המשפט ואמר לו: "אני אתפוס אותך".

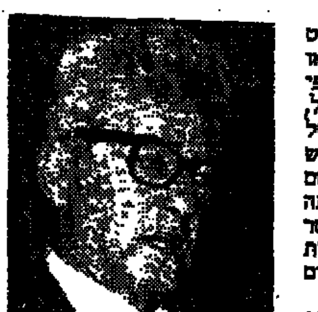
שאול אלוני

מכתבים של מנדלסון, מאהלר ושנברג לאוניב' העברית

מאת ישראל דליות, סופר "דבר"

מכתבים מקוריים של כמה מלחינים ומנצחים יהודיים מהוללים מהמאה שעברה ומהמאה ה־20, נמסרו לא מכבר למחלקה לכתבי־יד בבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי של האוניברסיטה העברית.

באוסף, שהיה שייך לד"ר אוטו לובנברג אשר נתרם על־ידי אלמנתו, נמצאים מכתבים נדירים של המלחינים מנדלסון, מאהלר, בלוך, מאיירבר ושנברג. האוסף התמקד במיוחד באיסוף מכתבים וכתבי־יד של אישים יהודיים בתחום המדע, הספרות והמוסיקה.

46 המכתבים של מאהלר שבאוסף יכולים לתרום להבנת אישיותו המורכבת. נמסר כי מוסיקולוגים חוקרי מאהלר מארצות שונות וכן אגודות מאהלר בפאריס ובניו־יורק, כבר פנו לבית הספרים וקיבלו מידע על המכתבים שדבר קיומם של חלק מהם לא היה ידוע עד כה.

המשטרה בוחנת מכשיר למעקב אחרי רכב גנוב

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

משרד המשטרה בוחן הצעות מגורמים פרטיים לפיתוח אמצעי אלקטרוני שאפשר להתקינו במקום מוסתר ברכב ולעקוב באמצעותו אחריו אם נגנב.

בישיבתה הראשונה של המועצה הציבורית למניעת עבריינות (מצ"ל) שנערכה אתמול בקריית ענבים, נמסר כי ב־1985 דווח למשטרה על כ־13,000 כלי רכב גנובים וב־87 עלה מספרם לכ־14,600 – עליה של 26 אחוז.

גם גניבות מרכב וחלקי רכב מהווים בעיה חמורה הבאה לביטוי במספר הגדול של מקרים מדווחים: ב־1985 נרשמו 44,000 תיקי חקירה וב־1987 כ־54,200 – עליה של 23 אחוז.

מנתוני איגוד חברות הביטוח מתחוור כי אומדן הנזקים בתחום הרכב לחברות ב־1986 היה כ־21 מיליון שקל, ללא נזקים כלכליים נלווים.

בין השיטות הנבחנות כעת במשרד המשטרה לחיסול התופעה או לצמצום היקפה הן השיטות האלקטרוניות. באמצעות גלאי מתאים שיותקן במכוניות משטרתיות אפשר יהיה לאכן (למצוא) אותות שישדרו ממכוניות גנובות שיותקן בהן מכשיר אלקטרוני מיוחד. הגלאי יותקן בין השאר במסוק משטרתי, ברכב סיור, ו/או במחסום.

לדעת המפתחים עלות האמצעי יהיה קטן בהרבה מהאמצעים הדומים הקיימים כיום בארה"ב. המפתחים הופנו למדען הראשי במשרד המסחר והתעשייה לקבלת תמיכה בפיתוח, אך מחוסר תקציב עוד לא הוחל בו. מכשיר דומה נמצא עתה בניסוי מבצעי במשטרות מסצ'וסטס ולוס אנג'לס.

ציקלוספורין – תרופה חדשה לפסוריאזיס

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

על פריצת דרך שהושגה באחרונה בשיטות הטיפול במחלת הפסוריאזיס באמצעות תרופת הציקלוספורין מסרו אתמול מדענים ורופאי עור בכינוס המדעי ה־12 של החברה הדרמטולוגית בישראל שנערך במלון "דן כרמל" בחיפה.

התרופה החדשה נוסתה כבר בארה"ב, באנגליה וכמה מדינות באירופה, בעיקר באלה שלקו במחלה בצורה קשה. השגו, כפי שמעידים המומחים, תוצאות טובות ללא תופעות לוואי.

תרופת הציקלוספורין ניתנת בדרך כלל נגד דחיית אברים אצל מושתלים. בארץ עוד לא נערך ניסוי בתרופה זו עם חולי פסוריאזיס אשר מספרם מגיע ל־2־3 אחוזים מכלל האוכלוסיה. כפי שנמסר יוחל בקרוב להשתמש בשיטה זו גם בישראל.

בכינוס משתתפים עשרות רופאי עור וכירורגים פלסטיים מישראל, [illegible] ובארה"ב, ובכינוס, שבמשך יומיים, הדגישו בעיקר למסירת מידע על שיטות חדשות בטיפול בגידולי עור, באלרגיות והשפעת קרני האור על העור.

ד"ר פרידמן־בירנבאום, מנהלת המחלקה לדרמטולוגיה ברמב"ם ומארגני הכינוס, אמרה לסופרת "דבר" כי על סמך מחקרים מדעיים אפשר לומר שכמעט 90 אחוז מהאוכלוסיה בארץ סובלים מגידולי עור בגלל חשיפת יתר לשמש. ברוב המקרים הגידולים שפירים. באחוז קטן של המקרים הגידולים ממאירים ומקומיים ללא פוטנציאל התפשטות ולכן ניתנים לריפוי כמעט ב־100 אחוז. היא הדגישה את חשיבות הגילוי המוקדם של הגידולים כדי להבטיח טיפול רפואי יעיל. בכל מקרה, אמרה, רצוי להרחיק את גידולי העור גם שמדובר בגידולים שפירים.

בר לב פתח את בית המעצר בבירה לנעמ"ת לבדיקת תנאי העצירות

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

שר המשטרה חיים בר לב הורה לפתוח את בית המעצר המשטרתי לביקור של נציגות נעמ"ת כדי לעמוד על הסידורים הנקוטים בו בעת מעצר של נשים ובכלל זה נשים וצעירות ערביות הנעצרות בעת ההפגנות במזרח ירושלים.

השר הורה על צעד זה בעקבות תלונה של מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי אחרי מעצר צעירה ערביה, עיישה חסן אבלי, התושבת ברצה והחזקתה בתנאי מעצר למרות היותה בהריון.

בר לב השיב על כך ללובלסקי "על פי הנוהלים, עציר או עצירה ייחשבו כחולים וזקוקים לטיפול רפואי כאשר בין השאר טענו שהם מרגישים חולים. כמו כן, עצירות בהריון תיחשבנה אוטומטית כזקוקות לטיפול רפואי. במקרה הייחודי של העצירה עיישה חסן אבלי, בירורנו העלה כי נכלאה בחשד לרצח ב־6 בספטמבר 88 ושוחררה ב־22 בספטמבר 88. היא לא התלוננה על שום כאב ולא הצביעה על שום בעיה רפואית ולכן לא הופנתה לרופא המבקר כל יום בבית המעצר בירושלים".

ועדת העזר לענייני מעצרים מנהליים דחתה שלשום עתר שהגישה הלשכה המשפטית של נעמ"ת בעניינה של נעילה עייש זכות מעוז, הנמצאת עם תינוקה בן שבעת החודשים בכלא השרון. בתזכיר פנימי שהעבירה אתמול המשפטנית עופרה פרידמן, מנהלת הלשכה המשפטית של נעמ"ת, נמסר כי ארגון נעמ"ת החליט להירתם לעניין מתוך דאגה לתנאי כליאתן של עצירות מנהליות וצורכיהן המיוחדים של נשים.

פרידמן מסרה כי בעקבות התערבות נעמ"ת הועבר בנה של זכות אליה והוא נמצא עימה בבית המעצר. באוגוסט השנה גורש בעלה ואת תינוקה ילדה לאחר שבספטמבר האחרון הפילה את הולדה בעת שהיותה עצורה במגרש הרוסים בירושלים.

חריש דחה בקשת עזרא גולדברג לערוך משפט חוזר למשה עזריה

מאת מורבה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש החליט לדחות את פניית עזרא גולדברג, קצין המשטרה בדימוס, ליזום הליכי משפט חוזר מטעמו בעניין האסיר משה עזריה שהורשע ברצח הילד ישראל גולמן.

עם זאת הודיע אתמול לעזריה כי אם ימנה עורך־דין, יהיה חריש מוכן לשקול בקשה מצדו להעביר לו ממצאי חקירה וחומר הראיות שאסף צוות משרד המשפטים שבדק את פסק הדין. במקרה כזה יכול עורך הדין לפנות לנשיא בית המשפט העליון כדי שיחליט אם יש טעם לנהל משפט חוזר. החלטת היועץ המשפטי מאמצת במלואה את המלצת הצוות שהקים פרקליט המדינה יונה בלטמן שכלל את הפרקליטים מיכאל שקד והדסה ביינזול.

הצוות בדק חוברת שהגיש גולדברג ובה מחקר שערך והכריו על הרצח, החקירה, המשפט ואשר מסקנתה הנחרצת היא שעזריה חף מפשע ורוצחו של גולמן מסתובב חופשי.

תוצאות בדיקתו של הצוות הן כי בפני גולדברג לא היה כל החומר אשר העלתה החקירה במגמה, וכן כי בנושאים רבים קבע גולדברג ממצאים חסרי יסוד או מוטעים גם לגבי חומר שהיה בידו. "מסקנתו של הצוות היא כי אין יסוד לטענותיו של מר גולדברג ולהאשמותיו נגד אנשי המשטרה והפרקליטים שטיפלו בעניין. כמו כן אין בחומר הקיים יסוד לטענה כי לא היו למשה עזריה הליכים מתוקנים במשפט".

צוות הבדיקה במשרד המשפטים מראה בין השאר כי גולדברג בנה פרופיל של עזריה בלי שנפגש עמו. בעוד שגולדברג טען כי צוות החקירה המשטרתי שחקר את עזריה לא ניהל יומן חקירה, הוצג אתמול היומן לעתונאים.

קבלן פתח תוכנית חיסכון ונמלט לחו"ל בהותירו שבע משפחות המומות

קיבל מהן 900,000 דולר לבניית דירות והשאיר אותן באמצע ההקמה

מאת יוסי ליבוביץ', סופר "דבר"

קבלן בנין, דוד אברהם מקריית מוצקין, היסל בוסאי את כל עסקיו בארץ ונמלט עם בני משפחתו לחו"ל לאחר שגבה בסכום 900,000 דולר מסבע בשטחות שהבטיח להן לבנות דירות בנות 100 עד 200 מ"ר, בבלוק שני קוטג'ים.

הקבלן ברח באמצע הבנייה כשהוא מותיר את המשפחות המומות ואובדות עצות.

על פי בקשת המשפחות מינה שופט בית המשפט המחוזי בחיפה, אליעזר רוד בר, את עו"ד שמעון קבינר ככונס הנכסים של חברת "דוד אברהם", חברה לבנין.

אידית ויסברג, תושבת קריית חיים, אחת הדיירות שרומתה, מספרת: "ביום שישי האחרון הבחינה אחת השכנות של הקבלן כי זרים לוקחים בחופזה את תכולת דירתו בקריית מוצקין. מיד נדלקה אצלנו נורה אדומה, ואפילו הזעקנו את המשטרה, אבל לא יכולנו לעשות דבר".

המשפחות התארגנו במהירות, אולם רק למחרת, בשבת, הבינו כי האיש נמלט לחו"ל עם אשתו ושתי בנותיו. באותו יום ב־11 בלילה הוציא עורך דינן מהשופט האס צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד הקבלן, אך הוא כבר הספיק להימלט יום לפני כן. ככל הידוע הוא שוהה כעת באמסטרדם.

בדיקה העלתה כי מכר את ביתו, מכוניתו ואת רוב נכסיו. הוא אינו חב כסף לבנקים או למס הכנסה ולמרבה הפלא אף פתח תוכנית חיסכון ביום רביעי שעבר.

הכונס עו"ד קבינר אמר אתמול לסופר "דבר" כי בשלב זה לא ידוע לו מה שווי הנכסים של הקבלן שנשארו בארץ. לדבריו בריחתו תוכננה מראש ולא היה זה אקט ספונטני.

נודע כי הקבלן כבר התקשר עם עורך דינו בארץ.

על פי גרסת המשפחות שרומו, הקבלן הסתבך בחוסר מזומנים ולא היה מסוגל להשלים את הבנייה כפי שהבטיח. לכן נמלט. אחרים מהדיירים מסרו לקבלן את כל שווי הדירה ואחרים לא פחות מ־50 אחוז.

הפעם זה עבד: נהג קטר בלם במועד – ילדים אחדים ניצלו

מאת יוסי ליבוביץ', סופר "דבר"

אסון כבד נמנע אתמול בבוקר ליד לקיבוץ עברון בגליל המערבי כשנהג קטר הפעיל בלימת חירום ועצר במרחק מטרים ספורים מילדים שעמדו על הפסים.

ב־8.20 בבוקר הבחין מתי שיפר (40), שנהג רכבת מתל־אביב לנהריה, ב־30 בני ארבע עד שש חוצים את המסילה במקום אסור דרך פרצה בגדר. הוא הפעיל את בלימת החירום, ועוזרו, שלומי ברשלוש (22) הפעיל את צופרי האזעקה. הילדים, שלוו על ידי שני מבוגרים, נפוצו לכל עבר לשמע הצפירות, אך קבוצה קטנה מתוכם לא הספיקה לחצות את המסילה, ורק בלימת החירום מנעה דריסתם.

בדרכו בחזרה לכיוון תל־אביב ראה הנהג משהו על הפסים ליד קיבוץ גשר הזיו? במפגש שבין הכביש למסילה. הוא האט ואז הבחין באדם השוכב עליהם. למראה הרכבת המתקרבת נמלך האיש בדעתו, התרומם והסתלק בריצה. הסברה היא כי חשב להתאבד.

אב פתח לבתו (5) את הראש במהלך ויכוח עם אחיו על סירים

מאת סופר "דבר" בגליל המערבי

אידית פנקר בת חמש מקריית ים נפצעה שלשום קשה בראשה לאחר שאביה פתח לה את הראש בחופן קוה? פציעתה נגרמה בתוצאה מסכסוך בינו לאחיו בן ה־17.

שוטרי תחנת זבולון הגיעו לדירה ברחוב גולן בקריית ים למשמע זעקות לעזרה שבקעו ממנה. בדירה נמצאו את הילדה מתבוססת בדמה והאב מצוע ברגלו מדקירות סכין.

מסתבר כי האח הצעיר נכנס לדירה וביקש ללוות כמה סירי מטבח. האב סירב לתת, אך נראה כי דווקא בתו רצתה לעזור לדודה הצעיר. התפתח ויכוח סוער ובמהלכו היכה האב בראשה של בתו. הדוד נחלץ לעזרתה, נטל סכין מטבח ודקר בה את אחיו ברגלו.

אמבולנסים העבירו את הילדה ואביה לבית החולים. מאוחר יותר שוחרר האב ונעצר להמשך חקירה יחד עם אחיו. הבוקר יובאו השניים לבית משפט השלום בחיפה להארכת מעצרם.

הפילהרמונית הביעה אמון במהטה – בהצבעה חשאית

מאת ישראל דליות, סופר "דבר"

באסיפה כללית מיוחדת של נגני התזמורת הפילהרמונית, שנערכה שלשום בלילה, זכה מנהלה המוסיקלי, זובין מהטה, בהבעת אמון ותמיכה של רוב חברי התזמורת.

האסיפה הנרגשת כונסה ביוזמת מהטה, עם תחילת העונה החדשה המסיימת 20 שנה בתפקידו כמנהל מוסיקלי ומנצח ראשי של הפילהרמונית. מהטה ביקש מהנגנים את דעתם לגבי המשך שיתוף הפעולה ביניהם. באחרונה הופיעו בעתונים אחדים דברי ביקורת על פעילותו כמנצח בטענה ש־20 שנה הן פרק זמן מספיק וכי מן הראוי שיפרוש מתפקידו.

בהצבעה החשאית שנערכה, לאחר שמהטה עזב את האסיפה, הצביעו יותר מ־80 אחוז מחברי התזמורת בעד המשך כהונתו.

מהטה הופיע לראשונה עם הפילהרמונית ב־1961 בהיותו בן 25. לפני שבע שנים הואריך מינויו כמנהל מוסיקלי לכל חייו. במארס בשנה הבאה הוא עומד לנצח עליה בסיור בארה"ב ובדרום־אמריקה ובאוגוסט הבא תסייר התזמורת בניצוחו באוסטרליה.

מהטה מכהן גם כמנהל המוסיקלי של הפילהרמונית של ניו־יורק ושל פסטיבל "מאג'ו מוסיקלה" בפירנצה. השבוע נודע שהנהלת הפילהרמונית של ניו־יורק בקשה ממנו להאריך את החוזה שלו אתה בחמש שנים.

תיירת דנית התרצתה לאנס שאיים להשליכה מחומת עכו

מאת יוסי ליבוביץ'

תיירת מדנמרק נאנסה אור לאתמול ב־1 בלילה על־חומת עכו העתיקה על ידי ערבי מקומי לאחר שאיים עליה כי אם לא תישמע לו, ישליכנה מן החומה לים.

התיירת, הילה סנדר (26), המתגוררת באכסניית נוער בעכו העתיקה, נמצאה ב־2 לפנות בוקר על ידי חברותיה ממררת בבכי על־מדרגות האכסניה. היא סיפרה להן כי ניאותה לטייל לאורך החומה אחרי שהצעיר, שהתוודע אליה, התעקש להראות לה את יפי העיר. בעת הטיול איים עליה, כאמור, והיא, מתוך פחד, הניחה לו לאנסה. לאחר מכן עזב אותה.

הצעירה הגישה תלונה במשטרת עכו ואחרי סריקות נעצר תושב עכו העתיקה, בן 21, שהודה כי קיים יחסי מין עם התיירת, אולם לטענתו היה זה בהסכמתה. הוא יובא הבוקר לבית משפט השלום בעכו להארכת מעצרו.

תונפק מדליה לכבוד הדרוזים

מאת יוסי ליבוביץ', סופר "דבר"

החברה הממשלתית למטבעות ולמדליות החליטה להנפיק מדליה לכבוד בני העדה הדרוזית – מסתבר ממכתב ששלח מנכ"ל החברה אלכסנדר שילוני לאמיר יקאב צח, יתום. [illegible]

שילוני כתב כי דירקטוריון החברה החליט על ההנפקה בישיבתו בשבוע שעבר, אולם במקביל הודיע ראש העדה הדרוזית, שייח' אמין טריף כי דיוקנו אינו יכול להתנוסס על מדליה מפני שהוא איש דת והדבר מנוגד למנהגי העדה הדרוזית.

עוד מסתבר כי לשם הנפקת 2,000 מדליות ארד יהיה על בני העדה לאסוף 30,000 שקל ולהנפקת 1,000 מדליות כסף – 45,000.

עו"ד צח סבור כי בהתייעצות עם ראשי העדה הדרוזית יוחלט שבצד אחד במדליה יהיה קבר יתרו והבורה האחר תבוטר. הערה סמל שישקף אותה. שוה מתכוון עו"ד צח לבקש משמיר, פרס ומרכין לראוג יותר להשגת מימון להנפקת המדליה כהוקרה לפועלם של בני העדה הדרוזית למען המדינה.

בוטל האיסור על מפוטרי "סנפרוסט" להיכנס אליו

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

בית משפט השלום באשדוד ביטל אתמול את האיסור על 25 הפועלים שפוטרו לפני יותר מחודש במפעל "סנפרוסט" באשדוד, להיכנס לתחום המפעל. על פיטוריהם הפיצויים עדיין מתנהל מו"מ וסכסוך העבודה, שהוכרז עליו, עוד לא בוטל.

השופט שלמה שהם, שהקדיש לנושא צו המגיעה ארבע ישיבות ממושכות, קבע שלא מתקיימות נסיבות להוצאת צו נגד כניסת העובדים למפעל. כן קבע כי לא הוא היכול להחליט אם יש לו הסמכות לשפוט בסכסוך בנושא גובה הפיצויים למפוטרים אלא בית הדין לעבודה.

אגוד העובדים הליברלים

המרכז

השעיית ד"ר ישראל אלינר מתפקידיו באגוד העובדים ומטעמו

ד"ר ישראל אלינר שימש עד כה כמרכז סיעת אגוד העובדים בהסתדרות. במהלך עבודתו נהנה אלינר מאמון מלא ומתמיכה מלאה של מוסדות האגוד. בתקופה האחרונה, הביא אלינר הצעה להסכם בין האגוד לבין גורם מפלגתי כלשהו.

עתה, התברר לנו שמזה מספר חדשים חתם אלינר על הסכם עם אותו גורם מפלגתי ללא אישור מוסדות האגוד וללא ידיעתם ואילו ההצעה שהועברה אלינו אינה תואמת את המקור עליו הוא חתם ונמחקו ממנה פרטים מסויימים. דהיינו.

קיבלנו מיסמך מזוייף.

כתוצאה מכך מעל אלינר באמון שניתן לו ופגע באגוד העובדים ובחבריו.

לאור מעשיו אלה החליטה הועדה המשותפת מטעם ההנהלה בישיבתה מיום 16.10.88 להשעות אותו מכל התפקידים בהם הוא מייצג את אגוד העובדים.

צבי רנר
יו"ר האגוד

חיים פרנס
יו"ר הנהלת האגוד

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

העמותה להנצחת זכרה של גולדה מאיר מתכבדים להודיע על הענקת

פרס גולדה מאיר לשנת תשמ"ח

למטילדה גז ולחנה זמר

הפרס יוענק במלאת עשר שנים לפטירתה של גולדה מאיר ז"ל

ביום א', י"ב בחשון תשמ"ט (23.10.88) באולם תיאטרון הקאמרי, רח' דיזנגוף 101 בשעה 4.30 אחר הצהרים.

במעמד:
- ★ מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס
- ★ מזכ"ל הסתדרות העובדים ח"כ ישראל קיסר
- ★ ח"כ עוזי ברעם
- ★ מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי

מנחה: עמיקם גורביץ

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

קרליבך 2 ת.ד. 20130 תל־אביב 67132

בהתאם לחוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות תשי"ט 1959 סעיף 26 (ב) הרינו להודיעכם:

כל מגדל הרוצה לגדל ירקות מהמינים הבאים:

עגבניות, גזר, פלפל ובצל מזן בר־שמן (ריברסייד) בעונת ינואר מרץ 1989

יגיש בקשה בכתב לועדת המכסות שליד המועצה לאגף תכנון וכלכלה לקביעת מכסה, תוך 10 ימים מיום פרסום מודעה זו.

אפרים שלום
מנכ"ל המועצה

קבלת מודעות 24 שעות נרחף

מודעות משפחתיות והופעות וכל יתר סוגי המודעות ל־

הלוח הכללי

דבר

מתקבלות 24 שעות ביממה

ב' דרחף דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל. 246363 239952

להברתנו רחל קליין

אתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

סניף בתים

ההנהלה והעובדים

לחברנו יואב קירון

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

ההנהלה והעובדים

במלאות שנה לפטירת יקירנו

יונה ברנצל ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון י"ב בחשון תשמ"ט 23.10.88 בשעה 3.30 בבית העלמין בחולון. נפגשים על יד השער הישן.

התחבורה תצא בשעה 2.45 מרח' ארלוזורוב 17 תל־אביב על־יד מסך רז.

המשפחה

מחר יום שישי י' בחשון תשמ"ט 21.10.88 יום השנה לפטירת חברתנו

צפורה ורדי ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות ביגור.

המשפחה
ובית יגור

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

מחוז תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 11 לתכנית מפורטת 138/03/5 שכונה ד'.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי משטח מסחרי (המיועד לבנק) לאזור מסחרי ושטח ציבורי פתוח.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 1763 מ"ר

גוש: 38073

חלקות: 142, 175, 235; 245 (חלקים)

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית הנזכרת. ההתנגדות תוגש בכתב בצירוף הנמקות כליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו

וולברג יהודה ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון י"ב בחשון תשמ"ט 23.10.88 בשעה 3.30.

המשפחה המתאבלת

נפגשים על־יד השער החדש של בית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.

לחברתנו פאני (פייגה) אוזירים

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

סניף ראשון־לציון

ההנהלה והעובדים

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

דוד (דווידקה) **דנאי** ז"ל

נעלה לבית העלמין לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון י"ב חשון תשמ"ט 23.10.88 בשעה 4 אחה"צ

המשפחה
ובית יפעת

במלאת שלושים לפטירת חברתנו

זהבה הרמלין ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה

ביום ראשון 23.10.88 י"ב חשון תשמ"ט בשעה 15.30

המשפחה
וקבוצת רמת־דוד

המתקדמת והתקדים

הנסיון להציג את השמאל הקיצוני בישראל כתמונת־ראי של הימין הקיצוני נחל השבוע הפסד רחוק. כמה שעות לאחר פסילתה של הרשימה "כך" מהופעה בבחירות לכנסת, בקולות כל חמשת השופטים שישבו בהרכב הבג"ץ, נחלקו החמישה שדנו בערעור מתנגדי "הרשימה המתקדמת לשלום" על אי־פסילתה. הערעור נדחה בשלושה מול שניים, משמע שהרכב אחר של שופטים, או תוצאה אחרת של התלבטות אחד משופטי הרוב, היו מביאים לפסילת "המתקדמת".

לא צריך לאהוב את "המתקדמת" ואת רעיונותיה כדי לברך על דעת הרוב, שהיא גם ההכרעה המחייבת. הוצאת "כך" אל מחוץ לגדרות הכנסת לא היתה יכולה ובדין גם לא שימשה תקדים הראוי ליישום במקרה "המתקדמת". המבחן הוא בהתאמת עמדות הרשימה ופעולותיה לאיסור החוקי נגד גזענות. גם כפירה באפיונה של ישראל כמדינת העם היהודי, מה שנטען מפי אישים מרכזיים ב"מתקדמת" אך אינו מצעה הרשמי, אינה עוברת את הנהר המפריד בין עמדה בלתי־מקובלת לבלתי־חוקית.

תנועת אל־ארד פעלה בשנות ה־60 ונפסלה בנסיבות חוקיות ופוליטיות אחרות. קריאה להידברות עם אש"ף על דרקום של שתי מדינות בגבולות 1967 היא קום חלקו של מיעוט ועיד בציבור הישראלי, אף אם אינו בטל בששים כשיעורם היחסי של שני הח"כים של "המתקדמת" מתוך 120 שבכנסת, אבל אין בה תחיקה לחיסול המדינה. זהו, בין השאר, גם ההבדל בין מהדסותיה כמאיר כהנא לבין אלוף מצטיין במטכ"ל צה"ל – המטכ"ל שניצח במלחמת ששת הימים – כח"כ (אלוף במילואים) מתי פלד.

חבר אחר באותו מטכ"ל מפיץ היום רעות השונות קוטבית מאלה של פלד וקרובות מאוד, קרובות מדי, לאלה של כהנא. תמוה מדוע ראה יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לנכון לאשר לרחבעם זאבי תשדיר־בחירות הקורא לטראנספר של ערבים מהשטחים. ותמוה לא פחות מדוע פסל היו"ר קטעים בתשדירי "המתקדמת" שבהם מביע יאסר ערפאת עמדה מתונה מבעבר. זו, בסך הכל, מתינות מדומה, כי ערפאת מקפיד תמיד לכרוך את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 עם החלטות אחרות של מועצת הבטחון (ובראשן החלטת החלוקה 181) ושל העצרת הכללית, שאינן קבילות להלוטין על ישראל. קשה להבין את ההגיון בפסילת מתינות־כביכול של ערפאת, בהסתמך על הפקודה למניעת טרור, בעוד שלליכוד מותר להקרין קטעים ישנים ומאיימים של ערפאת המנופף באקדח. לא ברור היכן כאן בדיוק התקדים, מי מתקדם ולאן.

שמחה מוקדמת / שלמה גינוסר

כנסת בלי כהנא?

כהנא נפסל משום שאנו פוחדים ממנו. הישראלי השפוי בוטח אמנם בעצמו, אבל מאחר שהוא מכיר את הגזענות הלאטנטית של שבנו הוא מלא פחדים

לא הייתי צוהל ולא הייתי מוחא את ידי כהנא וגם הייתי מפסיק לטפוח לעצמי בסיפוק על הכתף הדמוקראטית שלי. פסילתה של רשימת "כך" מצביעה לא רק על חוסנה של הדמוקראטיה הישראלית. היא חושפת גם סדקים בבטחון העצמי שלה. הוא צודק כהנא. פסלנו אותו משום שאנחנו מפחדים ממנו, [illegible] של הישראלי השפוי [illegible] מאחר שהוא מכיר את הלאטנטיות של שבכו הוא מלא פחדים. פסילת כהנא היא [illegible] בשבילו.

לכן היתה מיותרת את חליום הסיפוק והיטורי הגאווה העצמית על ההצלחה בפסילת "כך". הדמוקראטיה הישראלית חזקה, אבל לא עד כדי כך. היא חוששת לא רק מכהנא, אלא גם מעצמה. זה לא נעים. זה מרגיז. זה גם די מאכזב.

ספר זיכרובסקי, שכתב את המחזה "גולדה אשמים" המוצג בימים אלה בתיאטרון החאן בירושלים, התראיין השבוע בתכנית הטלוויזיה "זה הזמן" ואמר משהו, שהוא עצמו הציע להגדיר כ"פאראדוכסאלי". זיכרובסקי אמר כי הוא לא יהיה בטוח בחוסנה של הדמוקראטיה בגרמניה אלא לאחר שיותר למפלגה נאצית לפעול שם בחופשיות. יש בזה משהו. לדעתו זה יקרה רק בעוד מאה־מאתיים שנים. גם בזה יש משהו.

גם אנחנו איננו פטורים מלהשתמש במקדם־בטחון כאשר אנחנו באים לחזות עתיד בלי פחד מכהנא. כהנא כמושג. "כך" נפסלה על ידי מערכת משולבת של ערכים, חוק ופוליטיקה. האם יבוא זמן שבו יהיה אפשר לתקן את החוק כך שלא יהיה די בהוכחת מטרות כדי לפסול רשימה, אלא תידרש גם הוכחת הכוונה למעשים? כלומר: האם יום אחד נפחד פחות מ"כך" ונוכל להכביד על עצמנו ועל בית המשפט בפסילת "כך" או רשימה שווה־ערך לה?

זה יקרה, כמובן, כהסתברות מתוך אחת משתי אפשרויות. אם זה יקרה בעתיד הקרוב (כדרישתה של "התחיה"), הרי האפשרות הברורה היא, שהגזענות קיבלה חנינה. שהדמוקראטיה הישראלית "התחסנה" מפני המיאוס שבכתביה. אם זה יקרה בעתיד הרחוק יותר, אחרי שקפה המגמה בינינו לבין הערבים (אולי אחרי הסדר כלשהו שבוא יבוא), אזי זה יהיה את לחוסן אמיתי של החברה הישראלית.

מתי זה יקרה? שלא כמו בגרמניה, אנחנו איננו יכולים להרשות לעצמנו לחכות מאה־מאתיים שנים. אבל, שלא כמו גרמניה, לנו אין רק בעיה עם עצמנו, אלא גם עם הערבים. גם הם, ולא רק אנחנו, אחראים לקצב הרפואה המגמה. גם הם, ולא רק אנחנו, אחראים לפספוסים ולטעויות היסטוריות. לנו בוודאי אין זכויות־יוצרים על איבה ושנאה ומשטמה, בוודאי לא על הרג חפים מפשע.

לא הייתי מחייך בהנאה אחרי פסילת "כך" גם משום שהזירה הפוליטית־פרלמנטרית לא תשקוט אחרי הפסילה. מי שחושב כך הוא תמים או מיתמם. ויש כאלה וגם כאלה. כהנא יפעל בשני מישורים. במישור החוץ־פרלמנטרי תבוקר פעילותו על ידי גורמי בטחון־הפנים. האלם בעקיפין הוא יפעל – וגם אף – גם במישור הפרלמנטרי. אמנם יש לכהנא סיבה טובה להעניש את הליכוד. אבל אין לו סיבה למנוע קולות מ"התחיה" ומ"צומת" או מ"מולדת". הפוטנציאל הזה של שניים־שלושה מנדטים לא ייבלע. המפד"ל ואקום אלקטוראלי. ואם יתברר במהלך כהונתה של הכנסת ה־12 שהפוטנציאל הכהניסטי שומר על כוחו או אף גובר, חלילה, תתעורר תחרות חריפה בין מפלגות הימין הקיצוני לקראת הבחירות לכנסת ה־13. הקנאה הלאומנית תקבל תנופה במאבק על קולותיה של "כך".

יש אפוא די סיבות לדאגה גם אחרי פסילת "כך".

מובאה

אדמת קודש

"אם השלום עם הערבים יביא עליה גדולה לארץ ישראל ותיעצר הירידה ותעמוד השאלה אם להעדיף יותר יהודים בארץ ישראל בפחות אדמת קודש תחת שלטון יהודי, או פחות יהודים ויותר אדמת קודש, אעדיף לבחור באפשרות הראשונה".

הרב יהודה עמיטל, ראש רשימת מימד

רק הליכוד יכול לסלף / עליזה ולך

גם אתה ארנס?

ראשי הליכוד בפאניקה ועל־כן אינם בוחלים באמצעים. מה באמת אמר עזר וייצמן ומה באמת אמר צחי הנגבי

תשדיר הבחירות של הליכוד שלשום, שבו התחלפו פניהם של ראשי חר"ש ו"המתקדמת" בקלסתרו של שמעון פרס, היה צפוי. הוא היה המשך ישיר למסע של אהוד אולמרט להכתיר את עזר וייצמן לראש אש"ף. עכשיו אהוד אולמרט כבר לא לבד בזירת הסילופים. שלשום הצטרף אליו משה ארנס, יו"ר מטה הבחירות של הליכוד. דווקא ארנס, שקיום ר' האחרון נשלל ממנו לצמיתות התואר פרופסור, שהרימו מעמיתיו, היה צריך להיות יותר צנוע, יותר קפדן במה שקשור באמת, לפחות לזמן מה. אבל לא. הוא לא יפגר אחרי מכונת העיוותים שמפלגתו תרשום עליה פאטנט אחרי הבחירות.

היונה לתשדיר הקודמה, "בקרוב", מיד אחרי העימות בין ארנס לוייצמן ב"מועדון העתונות". דובר הליכוד, שנכח בעימות, "לא סמך" על מיומנותם של העתונאים שכיסו את האירוע ובן [illegible] ל"על המשמר". אל תאשימו את דובר הליכוד. [illegible] מפ"ם, אלא נהג בקשר בשאר העתונים. אלא ששם נתקל, להוותו, בעתונאים היודעים את מלאכתם, ולכן לא הגיעה הידיעה אל דפי העתון המודפס. אגב, כתבת "על המשמר" לענייני מפלגות כיסתה את העימות, ובידיעה שלה אין זכר לציטוט. לפרסם הודעת דובר הליכוד אחראי עורך החדשות.

וזה לשון ההודעה: "היום נפל דבר בעל חשיבות גדולה ביותר לעתיד הפוליטי של ישראל. ראש מטה הבחירות של המערך מודיע רשמית, כי המערך מתכוון להקים ממשלה יחד עם רק"ח ו"המתקדמת". כל אזרח בישראל שיתייצב בקלפי יודע מהערב, כי תמיכתו במערך משמעה תמיכה בממשלת פרס־וילנר־מיעארי". הוא שאמרתי, התשדיר שלשום היה צפוי ורק מצלמה הפרידה בין הידיעה בעתון לתשדיר הבחירות. הפער הזה גושר בעבור יום.

כיוון שהקלטתי את העימות להלן תעתיק קטע העימות הרלוואנטי:

השאלה לעזר וייצמן היתה: "כדי להימנע מממשלת אחדות האם יהיה המערך מוכן להקים קואליציה עם רק"ח ו"המתקדמת"?"

וייצמן: "קואליציה לא, בלוק חוסם כן. ההבדל הוא, שאם אנחנו נקבל מה שאני מקווה שנקבל יחד עם ר"צ, 'שינוי' ומפ"ם – 54, 55, 56, משהו כזה – ודתי אחד או שניים (יצטרפו לקואליציה הזאת – ע.ו.), אז יהיה אפשר להקים ממשלת מיעוט. על זאת אני הייתי סומך את ידי. לשבת יחד בממשלה אחת – לא".

ארנס מבקש הבהרה: "תן לי להבין: ממשלת מיעוט בתמיכת רק"ח ו"המתקדמת"?"

וייצמן: "בבלוק חוסם כן. למה? א. מפני שאני חושב שממשלה בראשות המערך, שתקדם את השלום, זה חשוב ברגע יותר מכל דבר אחר. ב. יש פה נקודה אחת מעניינת מאוד: גם שמיר, בצדק, וגם שמעון, בצדק, כולם רצים ומחפשים את שווארנדזה, וכולם רוצים יחסים דיפלומאטיים עם רוסיה הסובייטית, אבל אחר־כך, כשזה בא לתמיכה בבלוק חוסם, אומרים 'לא'. חבורת מנהלים".

צחי הנגבי: ממשלה לליכוד עם כהנא עדיפה על ממשלת מערך.

עזר וייצמן: קואליציה לא. בלוק חוסם כן.

עיניכם רואות, איפה בלוק חוסם ואיפה קואליציה?! בסגנונו של הליכוד אפשר להסיח בפניו: הליכוד בפאניקה. על־פי התחזיות המקובלות יש עדיין תיקו בין גוש הימין לגוש השמאל. מבצעי הסקרים אפילו נדיבים מאוד כלפי הליכוד, שכן הם משבצים את כל המפלגות הדתיות בגוש הימין, והרי לא זאת המציאות הפוליטית החדשה. יושבים ראשי הליכוד ומחשבים חישובים, ובמקרה הכי טוב הם מגיעים לתיקו. איזה ברוך. תיקו הרי פירושו, שגם הליכוד אינו מסוגל להקים ממשלה צרה. במאמץ עליון לכרסם במערך כל האמצעים של הליכוד כשרים.

ואם כך, נעשה לליכוד אותו תרגיל. בראיון למוסף "הפוך", מוסף הצעירים של "חדשות", ב־24 באוגוסט השנה, נשאל צחי הנגבי, מועמד הליכוד לכנסת ועד לא מכבר ראש לשכתו של יו"ר הליכוד, יצחק שמיר, על כהנא. "כהנא בעיני פסיכופאט קליני ואני מקווה שיפסלו אותו מלהשתתף בבחירות", השיב הנגבי. "במידה ולא, כלומר אם בית־המשפט העליון יחליט שהוא כשר, אין סיבה שאני, צחי, אהיה יותר צדיק מהאפיפיור ולא אסכים לשתף אותו בקואליציה".

– ממשלת ליכוד עם כהנא עדיפה על ממשלת מערך?

"נכון".

– כלומר, אתה מוכן לשבת בממשלה עם מי שאתה מגדיר כמטורף?

"ממשלה נמדדת בתוצאות ולא במידת הטירוף של חבריה. חוץ מזה, אין לי התנגדות מוסרית להצעות של כהנא. אני מתנגד להן כי הן לא מעשיות".

בסגנונו של הליכוד אתם מתבקשים עכשיו להחליף את קלסתרו של צחי, לאט־לאט, בזה של שמיר, ועכשיו לאט־לאט בזה של כהנא. כמה פשוט. פסילת "כך" שלשום מהשתתפות בבחירות הוציאה את כהנא מהמירוץ לכנסת, אך לא עקרה את הבוציצים.

משק / טדי פרויס

מצוקת התעשיינים

הפיחות, שכנראה עומד בפתח, ייקר את חומרי־הגלם. כדי לקזז את ההתייקרות הזו יהיה צורך להגדיל את הפריון או לרסן את השכר

מדד המחירים לצרכן עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב־11.3 אחוזים וללא פירות וירקות קצת פחות – 10.7 אחוזים. הווה אומר, שהפירות והירקות האיצו במקצת את ההתייקרות. באותו פרק זמן עלו המחירים הסיטונאיים של התעשיה בתוככי ישראל (כלומר, ללא היצוא) ב־11.7 אחוזים. פירוש הדבר כי התעשיה תרמה להתייקרות טיפה מעבר למה שבא לידי ביטוי במדד הכללי לצרכן.

המודל הנ"ל מורה, שאמנם לא במחיר ההון (ריבית) ולא בהכרח ביצוא (שער החליפין המעוות) פוצו, ואף למעלה מזה, החרשתנים על המגמות השליליות המכרסמות בייצור. אם מחיריהם הסיטונאיים עלו, בדומה לרמת המחירים הכללית במשק, הרי שמצבם היחסי במשק לא הורע, ואפילו השתפר במקצת.

המדידות מלמדות, שהשכר הממוצע עלה במשך השנה. התעשיינים יכולים איפוא לומר, כי עובדיהם זכו ביותר מפיצוי מלא על ההתייקרויות, וזו המשמעות של "שכר ריאלי", אף שתוספת־היוקר, כשלעצמה, מסורסת ומפצה את העובדים רק בשני־שלישים על עליית המדד. את החסר מילאו העלאות השכר ה"רגילות", שמשיגים אותן במאבק מקצועי, ועבודה היא, כידוע, *תשומה ככל תשומה אחרת בייצור*.

זה נכון מבחינה סטאטית, לגבי נקודת זמן קבועה. לא כן מבחינה דינאמית. אם מביאים בחשבון את גורם הזמן, שפר חלקם של החרשתנים. תוספת־היוקר נקבעת על־פי התנהגות המדד, והמדד הוא תגובה – על־פי הגדרה, תגובה מאוחרת – על מחירים שעלו קודם לכן. כלומר היצרנים פיצו את עצמם למפרע על ההתייקרויות־שבדרך של תשומות. אין כאן שאלה של תרנגולת וביצה, מי קדם למי: התרנגולת של המחירים קדמה לביצה של תוספת־היוקר. אם תוספת־היוקר מולידה יוקר נוסף (האפרוח), זו כבר בעיה אחרת, ולא כאן מתגלית לראשונה הספירלה האינפלאציונית. המסקנה היא איפוא, שבשנת 1988 שרר איזון בין ייצור ושכר=איזון בין מעסיק ומועסק בחרושת.

איזון הוא מצב רצוי, אלא שכנראה רחבה יותר הוא איננו רווח. אילו היה רווח, לא היתה האינפלאציה דוהרת בקצב של 15־16 אחוזים, פי שלושה בערך מהממוצע האירופי. בהקשר זה סייע שער החליפין המעוות של השקל לחרשתנים. דולר זול מדי, כפי שהמצב הוא בעליל, מוזיל את היבוא, ותשומות שנקנו מחו"ל ושכר עבודה שמחשבים אותו על בסיס דולרי, הקלו על היצרנים.

העיוות הסמוי כאן הוא בכך, שככל שהערך המוסף של המוצר נמוך יותר, כלומר ככל שמרכיב היבוא גדול יותר, כן גדל ה"רווח" של היצרן. לעומת זאת רע חלקו של בעל הערך המוסף הגבוה (הוא "מרוויח" רק מעט מהיבוא הזול, כמו הסקוטי שהתלונן על הוזלת תעריפי האוטובוסים בעירו: הוא נהג ללכת ברגל ולכן הרווח שלו גדל ככל שכרטיס הנסיעה יקר יותר; הוזלה מקטינה את הכנסתו). אין הוא מרוויח אלא מעט מהתשומות הזולות. ניזוקות בעיקר התעשיות עתירות הידע, שחומר־הגלם שלהן הוא שכל וטכנולוגיה ורק מעט פחם, פלדה ומזוט, הנקנים בדולרים בחו"ל.

כדי להוריד את האינפלאציה עוד יותר, יש להוריד את עלויות הייצור. הפיחות, שכנראה עומד בפתח, ייקר חמרי־גלם, במקביל להוזלת היצוא שלנו, ו/או הגדלת רווחיו של היצואן. זו התפתחות רצויה, אך יציבות המחירים תיפגע. כדי *לקזז את התייקרות חמרי־הגלם*, לא יהיה מנוס מהגדלת הפריון – זו הדרך הרצויה ביותר – או מריסון השכר, כדי שיעלה בשיעור נמוך יותר מקצב ההתייקרות שיחולל פיחות. במקרה כזה, בניגוד למה שהסתמן בחודשים ינואר־ספטמבר השנה, תבטא ההתייקרות לא רווח נוסף של היצרנים לשוק המקומי, אלא תמיכה בתעשיות המייצרות ליצוא. וזה אינטרס־העל של המשק.

חינוך / יעל פישביין

הבנת הנשמע בתעמולת הבחירות

שתי תכניות לימוד מנסות להתמודד עם הוראה ביקורתית של מסרים פוליטיים. אם תחנך מערכת החינוך צרכני פוליטיקה נבונים, תתקשה המערכת הפוליטית להתעלם מהם

תעמולת הבחירות היא נושא זנוח במערכת החינוך. במכלול ההתמודדות עם הוראה ביקורתית של מסרים פוליטיים נשכח משום מה הנושא החשוב הזה. יש תכניות לימודים על צריכה נבונה של אמצעי תקשורת ועל תעמולה מסחרית ועל עולם הפרסומת, יש תכניות לימוד העוסקות בתהליכי בחירות במשטרים דמוקראטיים, אך בכל אלה הנושא החשוב כל כך של התייחסות ביקורתית לתעמולת בחירות נשכח.

באחרונה, לקראת הבחירות לכנסת ה־12 ראו אור שתי תכניות לימודים שבהן נערכת לראשונה התמודדות חינוכית עם הנושא. התכנית האחת – "עם בוחר את נבחריו" – היא של משרד החינוך, והשניה – "קלות בחירות, המלחמה על המסר" – היא של המכון לחינוך לדמוקראטיה בבית־ברל. התכנית של בית־ברל טובה לאין ערוך יותר מזו של משרד החינוך. עם זאת שתי התכניות כאחת אינן מה שצריך המורה כדי להתמודד עם הנושא החשוב של הבנה ביקורתית של תעמולת בחירות.

ההתמודדות החינוכית של תכנית משרד החינוך שטחית עד כדי גיחוך. למשל, ההנחיה הניתנת לתלמיד כדי לברר לעצמו את הנאמר במודעות הבחירות היא "איזו מפלגה יזמה את המודעה?" או "האם המודעה מושכת את העין?" או "מיהו קהל היעד של המודעה?" שאלות על רמה נמוכה שאין בהן כדי לקדם אף לומר אחד לקראת הבנה ביקורתית של תעמולת הבחירות.

כדי ליצור לעצמו עמדת ביקורת צריך התלמיד שאלות מנחות מסוג אחר לחלוטין, והן מוצגות בתכנית של בית־ברל: "האם המפלגה פונה אל הבוחר בצורה שקולה ומנסה לשכנע אותו בנימוקים הגיוניים. או שהיא מנסה להציף אותו בגירויים רגשיים סוחפים?" או "האם המפלגה מפעילה שיטות תעמולה אגרסיביות וגימיקים פרסומיים זולים?" או "האם הפוליטיקאי המייצג את המפלגה מופיע לפני הבוחר כיצור נעלה מכוכב אחר או אדם בשר ודם המכיר את המציאות מנסיונו היום־יומי?" או "האם המפלגה מציגה תכניות מעשיות והצעות לביצוע או שהיא מערפלת את התכניות שלה?" או "האם המפלגה משתפת את הבוחר בספיקות הלבטים או שהיא מציגה עמדות חלוטות ומובטחות?".

תכנית בית־ברל, שהופקה על ידי ד"ר מאיר אורליך, היא הראשונה שמציגה למחנך הישראלי נקודות התייחסות ביקורתיות העשויות לסייע לו בהתמודדותו בכיתה עם הנושא של הבנה ביקורתית של תעמולת בחירות. הצרה עם התכנית שהיא מסורבלת, קפצנית וחסרת מיקוד. למשל, אחד המוקדים החשובים בהערכת תעמולת בחירות הוא היחס העולה ממנה אל הבוחר הפוטנציאלי. תכנית בית־ברל מערבבת אמת מידה זו עם הסברים ארכניים על הבנת תפקידיהם של כל המעורבים בהכנת התעמולה: הפוליטיקאים, היועצים לעיצוב המסר, המומחים למיניהם והעתונאים. יש להפריד בין התהליך של הכנת תעמולת הבחירות לבין ההערכה והביקורת של המוצר המוגמר. בתכנית בית־ברל הדברים מעורבבים.

לתעמולת הבחירות יש תפקיד חשוב מאין כמוהו בתהליך הבחירות במשטרים הדמוקראטיים, וזאת בלי כל קשר לשאלה אם התעמולה משפיעה ועל מי היא משפיעה. אופן הפניה של הפוליטיקאים אל קהל הבוחרים מעיד על גישותיהם ותפיסותיהם את הדמוקראטיה, יותר מהצהרותיהם בזכותה או בגנותה. השאלה אם הם מתייחסים אל הבוחר כאל מי שניתן למכור לו הכל, או כאל אדם שקול ונבון שאי אפשר להוליכו באף, מוכרעת לא במעט במערכת החינוך. אם זו תחנך צרכני פוליטיקה נבונים, יהיה קשה למערכת הפוליטית להתעלם מהם. בתכנית בית־ברל נעשתה ההתמודדות הראשונית עם הנושא החשוב הזה, אבל היא עדיין אינה מה שצריך: תכנית לימודים מגובשת, ברורה, נוחה להפעלה שתתייחס אל תהליך הכנת תעמולת הבחירות, סקירת השיקולים המנחים, מידת האפקטיביות של תעמולת הבחירות ומידת השפעתה ותפתח אצל התלמידים התייחסות ביקורתית אל המוצר המוגמר של התעמולה.

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

מתי יתקיימו הבחירות?

לקראת מערכת הבחירות הכינה ההסתדרות נדוניה קטנה ל"עבודה": שערי "אליאנס" נפתחו ורופאי קופ"ח חדלו לשבות. ואז נחת משבר "כור"

שמועה שדלפה בראשית הקיץ שעבר ממסדרונות מפלגת העבודה, על כוונת המפלגה להצניע את ראשי ההסתדרות במערכת הבחירות לכנסת, עוררה סערת רוחות בבית הוועד־הפועל וגרמה מתיחות בין הקומה החמישית לבין צמרת המפלגה.

אנשי ההסתדרות ומפלגת העבודה כאחד הכחישו את ההדלפה זמן קצר לאחר פרסומה, אך הטעם המר שהותירה נותר. היום, כשמערכת הבחירות קרובה לסיומה, אפשר לסכם, שההסתדרות לא הוסתרה מעיני הבוחר הישראלי, אך חלקה במערכת הבחירות של "העבודה" הפעם, קטן מחלקה במערכות בחירות קודמות של המפלגה.

יש קושי להציג את האירועים בתוך ההסתדרות במרכז מערכת ההסברה של מפלגת העבודה, מאשר גדעון שגיא, יו"ר האגף למינהל וכוח אדם בהסתדרות. הוא עצמו כוח עולה בארלוזורוב 93. משבר "כור", הוא אומר, פרץ בעיתוי הגרוע ביותר שרק אפשר להעלות על הדעת. למערך אין עניין להציג, אף לא אסוציאטיבית, את הזעזוע הפוקד את משק העובדים. ההסתדרות, מצידה, מטעים שגיא, אינה תוקפת די הצורך את המשבר הכולל במשק הישראלי. פעילות ההסברה שלה מתרכזת סביב מה שקרוי "המהלך החדש" (שכוונתו הרפורמה שהכין המזכ"ל קיסר למשק העובדים), אבל זו אינה הסברה פוליטית.

בראשית החודש עלה בידי ההסתדרות לתרום נקודות למערך במאבק על הבוחר. עיצומי־השיבושים הבלתי־נסבלים שנקטו הרופאים בקופת־חולים של ההסתדרות במשך שבעה חודשים, הסתיימו בעקבות הסכם דרמאטי בלשכתו של ישראל קיסר על קיצור התורים לניתוחים מתוכננים. מפעל הצמיגים "אליאנס", שעבר מידי "כור" לשליטתו של כונס הנכסים, פתח את שעריו, גם אם נשאר בו מספר עובדים קטן בהרבה מאשר ערב ההשבתה, לפני חמישה חודשים.

להפסקת השביתות והעיצומים בבתי־החולים של קופת־חולים יש משקל פוליטי סגולי, על רקע המשך התסיסה של הרופאים הממשלתיים, ופתיחתו המחודשת של "אליאנס" מעוררת תקוה לסיומו של פרק עגום בקורותיו של מפעל הצמיגים ההסתדרותי. כהישג, אמנם בקנה־מידה מוגבל, יכול להיחשב גם הסכם־הביניים לתוספת־יוקר, שעליו חתמו ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים שבועיים ומשהו לפני הבחירות.

והנה נחתה פרשת התביעה של "בנקרס טראסט", לפרעון מיידי של חובות "כור", ובעקבותיה התביעה למינוי מפרק לקונצרן. הנדוניה הצנועה שהכינה ההסתדרות למסע הבחירות של המערך, התגמדה במחי יד.

לתוצאות הבחירות לכנסת ולמצבו של המשק ההסתדרותי תהיה השפעה על מועד קיומן של הבחירות לוועידת ההסתדרות ב־1989. בעוד חצי שנה, בחודש מאי, ימלאו ארבע שנים לבחירות האחרונות לוועידת ההסתדרות. חוקת ההסתדרות מאפשרת גמישות, כך שאין חובה לקיים את הבחירות ארבע שנים בדיוק אחרי הבחירות הקודמות: אפשר לדחותן עד סוף השנה. בהסתדרות כבר החלו, באורח לא רשמי, לשקול את שתי האפשרויות.

מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי, טוענת, שאם ינצח המערך בבחירות לכנסת, צפויה, לקראת הבחירות להסתדרות, נדידת קולות של מצביעים לליכוד ולכן תעדיף את דחיית מועד הבחירות להסתדרות. ולהיפך. המזכ"ל קיסר לא השמיע את דעתו, אך רבים מחברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות גורסים שמוטב לקיים את הבחירות מאוחר ככל האפשר, בתקווה שהעימות בין "כור" לבין הבנק האמריקאי, שייפתר בינתיים, ייזכר לכל היותר כפרשה רחוקה והקונצרן יספיק להציג מאזן משופר; התורים לניתוחים מתוכננים בבתי־החולים של קופת־חולים יזכו לקיצור של ממש וקרנות הפנסיה יעשו צעד ראשון לקראת איחוד ביניהן, הנחוץ להן כסם חיים.

המצדדים בדחיית הבחירות להסתדרות יוכלו להיעזר בנימוק טכני, אך משכנע להפליא: הבחירות המוניציפאליות אמורות להתקיים בפברואר. סמיכות הבחירות לרשויות ולהסתדרות מצדיקה הפרדה בין שמחה לשמחה, באמצעות לוח השנה.

תקנון ולא רפורמה

בין מדד ספטמבר המפתיע, משבר "כור", תוספת היוקר והאבטלה הגוברת, אישרו מליאת האגף לארגון הוועדה המרכזת תקנון חדש ל־72

(המשך בעמוד 8)

מידע

יהודים

מחקר חדש שנעשה מטעם הוועד היהודי האמריקאי חושף ממצאים מעודדים באשר להעסקת יהודים בתפקידים בכירים בחברות אמריקאיות לא־יהודיות. בצד נתונים אלה נחשפים ממצאים מדאיגים באשר לזיקתם של היהודים בתפקידים הבכירים ליהדות.

המחקר התחקה אחר מסלול קידומם של בוגרי שני מחזורים של שלושה בתי־ספר למינהל עסקים בצפון מזרח ארה"ב, בסה"כ 444 איש ואשה. מתברר שהיהודים הצליחו להתקדם בסולם המשכורות יותר מעמיתיהם הפרוטסטנטים והקתולים: שכרם היה גבוה בהרבה (111 אלף דולר בשנה לעומת 83 ו־82 אלף). על היות המצב שפיר ניתן ללמוד, בין היתר, מהממצאים האלה:

★ היהודים נמצאו מועסקים בקשת רחבה של חברות.
★ הם הועסקו בתחומי אחריות מגוונים.
★ הם לא התאוננו שהממונים עליהם, שאינם יהודים, מפלים אותם.
★ הניידות של היהודים בעבודה היתה רבה, דבר שנבע מרצון התקדמות ולא בגלל קיפאון.
★ אחרי 5 עד 10 שנים מתחילת העסקתם במשרות ניהוליות הגיעו 83 אחוז מהיהודים (לעומת 69 אחוז מהפרוטסטנטים ו־53 אחוז מהקתולים) למשרות ניהול בכירות יותר.

על חוסר הזיקה של היהודים המחזיקים בתפקידים בכירים לחיים היהודיים ולתרבות היהודית מלמדים הממצאים האלה: כמחציתם לא הכירו אות עברית. רק מעטים ידעו כמה מלים בעברית. שמירת החגים על־ידם התבטאה בהשתתפות בסדר פסח ובהדלקת נרות חנוכה. מרביתם הציבו עץ אשוח בביתם בחג המולד. 23 אחוז מהם היו נשואים בנישואי תערובת, ברוב המקרים בלי שבן הזוג הלא־יהודי יתגייר.

וכך כותבים החוקרים: "במרוצת הזמן בית־האב היהודי־נוצרי נטה להפוך לנוצרי, בעיקר בשל ההשפעה המכרעת שיש לדת של בן הזוג המשתייך לדת רוב האוכלוסיה".

סיבה חשובה להיעלמה של ההפליה נגד היהודים היא ההתפתחות שחלה בכלכלה האמריקאית. בעולם של תחרות נאלצות החברות לפעול לפי דרישות השוק והדבר כופה עליהן גישה עניינית בבחירת מועמדים לתפקידים.

לפי PHILADELPHIA JEWISH EXPONENT
9 בספטמבר 1988.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

עבודה יסודית באו"ם

המשלחת הישראלית לאו"ם בראשותו של יוחנן ביין – ראש המשלחת בפועל – יכולה להתגאות השבוע בהישג דיפלומאטי מכובד ובסבעותי. בהצבעה שנערכה השבוע במדי שנה מזה שש שנים בעצרת הכללית של האו"ם האם ילדון בבקשה הערבית שלא לקבל את כתב האמנה של ישראל לאו"ם, 95 מדינות תמכו בישראל והצביעו שלא לדון על ההצעה כלל. בשנה שעברה בתקופת כהונתו של בנימין נתניהו כשגריר ישראל לאו"ם רק 80 מדינות, 15 מדינות פחות, הצביעו לטובת ישראל. הבכך רושם לעצמו יוחנן ביין הישג רב ערך המרמז שלמרות האינתיפאדה וההסלמה בשטחים עבודה קשה ויסודית מביאה תומכים לישראל. וכפי שהעירו משקיפים במסדרונות האו"ם כנראה שכאריזמה לא מספיק מספקת.

מרים פוקס

מאבק בירידה

נתונים מדאיגים על הד־קף הירידה מישראל ד־הבנית למאבק הציג ני־כן הרפז, יו"ר המועצה הציונית בישראל בכנס שנערך בהשתתפות יו"ר הכנסת שלמה הלל. בכנס הוחלט על הקמת מועצה ציבורית למאבק בירידה בראשות יו"ר הכנסת. בכועצה השי־תתפו אנשי חינוך, אנ־שי אקדמיה ועתונאים. הוחלט להקים צוות מיד־חי שיבדוק את תכנית הלימודים ואת מערכת החינוך ויגיש המלצות לשינויים כדי להגביר את התודעה הציונית.

מ. ליטמן

גשר על הירקון

גשר עץ הגדול ביותר מסוגו בארץ הונח מעל נחל הירקון ויחבר את פארק־בבלי ונווה־יהושע בתל־אביב. הגשר ישמש להולכי רגל ויהפוך את פארק הירקון לשטח אחד גדול של מדשאות, חורשות וערוגות פרחים. הגשר שאורכו ארבעים ואחד מטר, ומשקלו עשרים ואחד טון הובא באנייה מבלגיה, והונח כיחידה אחת, דבר שהצריך מבצע מיוחד ואת המנוף הגדול ביותר בארץ. רוחב הירקון בנקודה בה הונח הגשר הוא שלושים מטר. הגשר נבנה באורך של ארבעים ואחד מטר כך שהוא גבוה יותר מפני המים בחמישה וחצי מטר ויבצע כל אפשרות של הצפה. הגשר יואר בתחתיתו באופן שיווצר אפקט תאורה מיוחד. האחראי לתכנון הגשר הוא גדעון שריג וניהול הפרוייקט היה בידי יוסף מור. את המימון והרכישה נתנה חברת נתיבי איילון מאחר והגשר עובר בתחומי הפארק.

בעת ביקור שערכה חברת הכנסת אורה נמיר במפעל „ראדא" בבית שאן, אמר מנכ"ל קבוצת „ראדא", חיים ניסנסון, כי על בסיס ההזמנות שעומדות להתקבל, יקלוט המפעל בשנה וחצי הקרובות, ארבעים עובדים נוספים. לדבריו יוכל המפעל, על בסיס התשתית הטכנית הקיימת בו, לקלוט עד מאתיים עובדים נוספים בפרק זמן זה, אם אכן תצליח „ראדא" להשתלב בפרוייקטים גדולים של חיל־הים ומשרד התקשורת. המפעל בבית שאן הוא המפעל עתיר הידע היחידי באיזור. שישים אחוז מעובדי המפעל הם מהנדסים תושבי המקום. הרחבתו תהווה הזדמנות לדור הצעיר בבית־שאן.
(בתמונה מימין ח"כ אורה נמיר, פיני קבלו מזכיר מועצת הפועלים וחיים ניסנסון מנכ"ל ראדא בעת סיור במפעל)

ניצח את „שושלת"

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ניצח את אלכסיס קרינגטון, כוכבת הסדרה הפופולרית „שושלת". היה זה השבוע כו נבון הוזמן להשתתף בחוג־בית שנערך אצל משפחת ציון קול בשכונת הקטמונים בירושלים. המקום שהיה מלא עד אפס מקום קיבלו בחמימות רבה. „אני משבח אתכם על שויתרתם על הסידרה 'שושלת' ובאתם לשמוע אותי". אחד התושבים אמר „ויתרנו לא רק על 'שושלת', גם על תשדירי הבחירות". נבון הגיב, באמרו, כי הטלויזיה שלנו אוהבת, כנראה, אולימפיאדות. רק סיימה לשדר את אולימפיאדת סיאול ומיד החלה בשידור אולימפיאדת הבחירות.

„על הפנים"

ג'יין פונדה (בתמונה) „עפה" מאוכניה עליהם רכבה בחוצות טורונטו, קנדה, ונחתה נחיתה קשה על המדרכה. פונ־דה שאפה ניזוק, הובה־לה לבי"ח במקום טופ־לה ושוחררה. היא נמצאת בטורונטו לרגל הסרטת סרט חדש בכי־כובה ובכיכובו של רו־ברט דה־נירו. מפאת התאונה נדחו הצילומים בימים אחדים, ועתה נתחדשו שוב.

הגאולה שבזכרון

הפוגרום הנאצי שכונה בשעתו „ליל בדולח" אירע לפני חמישים שנה, ב־9 בנובמבר 1938. גרמניה המערבית תציין את התאריך בשורה ארוכה של פירסומים, תצוגות, טקסי זכרון, סימפוזיונים, תחת הכותרת „סוד הגאולה־הזכרון", שהוא גם הכיתוב בבול. משפט זה לקוח מנאומו של הנשיא ריכרד פון וייצזקר שאמר כי „מי שמסרב לזכור את הזוועות חשוף לסכנת הידבקות חדשה". אחד המפעלים לציון התאריך הוא הוצאת בול מיוחד (בתמונה).

יין לאירופה

יקבי יין הבורדו של הב־רון פיליפ די רוטשילד איחדו את כוחותיהם עם יקביו של רוברט מונ־דוי מקליפורניה, כדי לייצור יין קליפורני שיוצע לצרפת ולשאר ארצות אירופה. היין החדש ייקרא „אופוס אחד" וייבוצע בדומה ליין הבורדו של הברון – באיכות המעולה.

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, מעניק את דרגת האלים לסא"ל ורדה פומרנץ, עם מינויה לראש מחלקת נפגעים באכ"ף כחודאוחם של המטכ"ל. ורדה ילידת הארץ, נשואה ואם לשניים, מתגוררת ביבנה. בעבר שרתה במיגוון של תפקידים במערך הפיקוד ובמערך הטיפול בנפגעים ובמשפחות השכולות. בתפקיד זה תחליפה את אלים צפיה גילת המסיימת שרותה הפעיל בצה"ל.
(בתמונה – טקס הענקת הדרגה בלשכת הרמטכ"ל עם הבעל והילדים). (צילום – דובר צה"ל)

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

האם פוחד הנגיד?

הדרישה של נגיד בנק ישראל לפטר את פרופ' שיטרית כמוה כסטירת לחי לציבור הישראלי בכלל ולפרופ' שיטרית בפרט.

לא יתכן שאדם לוחם נגד שחיתות, נגד סיאוב, בגלה ברבים מחדלים ובידיו עובדות והוכחות, ובמקום להעניק לו פרס על מאבקו, מעניישים אותו ורוצים לסלקו מהדירקטוריון של בנק לאומי לישראל.

אם אם הגלגל עלול להתהפך נגד מרונו, נגיד בנק ישראל, והציבור ידרוש את פיטוריו מבנק ישראל. ברונו היה חייב לעמוד לימינו של שמעון שיטרית ולהיאבק עימו נגד המחדלים והשחיתויות.

יתכן, שנגיד בנק ישראל פוחד על עורו ומלשונו החדה של פרופ' שיטרית, והוא מקדים תרופה למכה ולכן הוא דורש את התפטרותו.

לו היה פרס על שירות טוב ויעיל לציבור במדינה, היה צריך להעניק אותו לפרופ' שיטרית על עיקשותו, התמדתו ומאבקו נגד מחדלים ושחיתויות.

חיים ממן
ירושלים

על שיטרית להישאר

פרופ' שמעון שיטרית מילא תפקידו כמבקר וכמוכיח. על זאת אין עוררין. האם בגלל זה צריך להיענש?

ילמדונו חכמינו ואלה הדורשים את התפטרותו מה פסול בהתנהגותו ואיך צריך לנהוג? לדעתי, כל אלה שתמכו בבחירתו וכל השואפים לאמת, לסדר ולישר, חייבים לעמוד מאחוריו ולעודדו.

זאת תהיה דוגמה ועידוד לשליח־ציבור שמילא תפקידו נאמנה.

חיים אוחנה
טבריה

למשרד הפנים מותר

לאוחנה ביקש משרד האוצר לקצץ בתקציב המדינה ועל כך נערכים כרגיל ריונים „נוקבים"...

אבל, בשקט־בשקט איפשרו־מאפשרים למשרד הפנים לאשר קבלת הלוואות במאות מיליונים, עיקרן לאג"ש, לפי שיטת הפרה והתרנגולת בנקביץ.

מבחינת השפעתם האינפלציונית הם דומים לחריגה בתקציב המדינה אבל... בשקט־בשקט, כי פרעון המלוות הוא בעתיד ולשיעורין וללא הפרוצדורה המכבידה של דיונים בממשלה...

ואיפה אבירי הביקורת בכנסת?

י. שיין
גבעתיים

לא על גב הגימלאים

בהתייחס למכתבו של ת. קימרון („דבר" 13.10.88) המנסה להלל את שלמה ריאנן בעבודתו בדואר נניח שזה נכון אז זה מכשיר אותו להיות ח"כ בגימלאי הוא יכול לתרום רבות אם הוא כזה פייטר במסגרת הסתדרות הגימלאים ולא לתת יד לפילוג בתוך המחנה. המעשה שלו ושל חבריו לרשימה עכשיו מבייש את הדור אשר בנה את המדינה. כאילו אנו מתעניינים אך ורק להיטיב עם עצמנו, ולא מעניין אותנו עתיד המדינה ומה יקרה לאחר 1 בנובמבר. סיפוח שטחים או צעידה לקראת השלום המיוחל – רק זה עומד כרגע על סדר־היום. ואבותנו הגימלאים נעמוד מן הצד?

שום איגוד מקצועי אינו הולך ברשימה לכנסת ולא חסרים איגודים מקצועיים מקופחים, מה גם שהסתדרות הגימלאים מסתייגת מרשימת הגימלאים. אל נאפשר לאלה הרוצים להיבחר לכנסת לעשות זאת על גבם של הגימלאים.

מרדכי זילברשטיין
קרית חיים

שמעון שטרית

אשרי המאמין

ת. קימרון מירושלים מנסה במכתבו ב„דבר" מיום 13.10.88 לשכנע אותי ששלמה ריאנן עשה רבות למען ציבור. עובדי הדואר וכי לדעתו רשימה עצמאית תתרום רבות לציבור המקופח והפגוע כגימלאים בישראל. אינני מפקפק בזכותו של ת. קימרון להביע דעתו ותקוותו ששני קשישים יכולים לחולל מהפך בכנסת. אך לדעתי, כל פעולתם לא תצלח כאשר מאחוריהם לא יעמוד שום גוף וכוח פוליטי כגון שדולת המעדך בכנסת בראשה של נאווה ארד שלא הכזיבה עד עתה את ציבור הגימלאים ותרמה רבות לשיפור מצבנו.

כמי שבקיא בנושא מתוך 41 שנות עבודה בדואר־תנועה ו־22 שנות פעילות בנציגות הארצית של עובדי דואר־תנועה יודע אני שהיתה אפליה בין דואר־הנרסה ותנועה שנים רבות וזו אולי המדיניות ששלטה אז תחת שרביטו של שלמה ריאנן כמנהל כחודאום של משרד הדואר במשך עשרות שנים שבו התחלפו כה הרבה מנכ"לים עקב האווירה ששררה אז במשרד.

נכון, שהיו גם „טכנאי ריאנן" ואיפה לא היו נערי הבוס. אבל נשארו הרבה מאוד שתורקים שיניים על עברם ועל המדיניות של הפרד ומשול. אנו עובדי דואר־תנועה נאלצנו להיות מהשכר הנמוך ביותר במשק דאז ונהפכנו ל„דלת העם" שחיה במשכורות רעב. נכון, כאשר תסיסתנו הגיעה לשביתות ובהן גם פראיות בגלל תוספות וזעומות של עשרות גרושים בחודש בא לעזרתנו האיגוד המקצועי. הוחלט על ההידירוג, הוקמו ועדות לשיוויונות מסויימת בין עובדי הדואר ושאר סקטורים של עובדי המדינה, אבל כל זה הודות להתקוממות שלנו ולא בזכותו של הבוס ש. ריאנן.

אני מסופק, אם גימלאי הדואר יתנו אמון ב„מצילים" החדשים שרואים ברשימתם רק קידום אישי.

אברהם שין
חדרה

כדברי מלך כוזר

בשבוע שהסתיים בשבעה עשר בספטמבר 1988 הומתו שני אישים על מוקע הטלויזיה הישראלית: מר זטלר אשר לדבריו היתה לו יד ברצח הרוזן ברנדוט לפני כארבעים שנה ומר אייבי נתן. שני אלה רחוקים זה מזה במרחק מזרח ממערב מכל זווית שנבחן אותם. ולמרות זאת יש להם מן המשותף: כל אחד מהם נטל לעצמו את הרשות והסמכות להחליט על דעת עצמו מה טוב לעם ישראל, ולעשות מעשים הקובעים בגורל עם ישראל, בניגוד להחלטות המוסדות הנבחרים של העם.

כל אחד מהם חשב שבמעשהו הוא מציל את העם. אך האם גם מעשיהם רצויים? היכולה חברה להתקיים אם יבוא כל אחד ויחליט מה טוב לו לעם, ויעשה מעשים, ויקבע עובדות, וינהג כראות עיניו גם כאשר יודע הוא שהחברה בחרה לעצמה דרך אחרת? והרי גם מירב התועלת העשויה לצמוח ממעשיו של הפורש מן הציבור בטלה בשישים בהשוואה לנזק שנגרם לחברה מעצם מעשה הכפיה שכופה עליה העושה מעשים כאלה.

מאין שאב מר זטלר את הסמכות להחליט על מעשה המשפיע על גורל העם כולו. אילו לא הביע העם את רצונו בבחירות חופשיות, יש אולי מקום לחשוב שכורדים חייבים ליטול את הסמכות ולעשות מעשים. אך מרגע שיש לעם מכשיר שלטון והעם קבע את רצונו, כל הפורש מן הציבור במעשיו, אינו אלא מסכן את קיומו של העם כעם.

כך בדיוק נהג מר אייבי נתן. איש לא העניק למר נתן את הסמכות לקבוע שהחוק למניעת טרור אינו חל עליו כפי שטען. כל התועלת שמר נתן מקווה להביא לעם ישראל בהפירו את החוק כאין וכאפס הוא לעומת הנזק שהוא גורם בהחדרת הנורמה של הפרת חוק שרירותית.

רשאי אדם לומר: את החוק המסויים הזה חייבים לשנות. לשם כך מוכן אני לעשות מעשה ולשלם עבורו. נכון אני לעשות מעשה של הפרת החוק ולשאת בעונש שייפסק ליע. אך לא זאת אמר מר נתן, הוא אמר שהחוק אינו חל עליו. בכך שווים הוא ומר זטלר. שניהם נוטלים לעצמם סמכות שאינה בידם ובכך מסכנים את קיומו של העם.

יאיר גורן
ירושלים

לנהל מו"מ

חזרתי מסיור של מספר שבועות בתורכיה האסיינית (אסיה הקטנה). ראינו תורבות מרשימות ביותר של אימפריות גדולות ותרבויות מפוארות של חתים, יוונים, רומאים, ביזנטים, סלג'וקים, ממלוכים ועותמאנים. כולן תוצאות של מלחמות יותר מאשר של פגיעות הזמן הארוך שעבר. אך יותר מכל התרשמתי ממשפט שקראתי ב„דבר" (8.7.88) במאמר שתורגם מ„אקונומיסט": „דמוקרטיה שבירה...": „אולי כדאי לשני עמים אלה (תורכיה ויוון – י. פ"א) לשבת ולכתוב – במשותף – את ההיסטוריה המשותפת שלהם".

אותה עצה חכמה תובה לתת לנו ולערבים: לשבת במשותף ולנהל מו"מ על שלום ולכתוב במשותף את ההיסטוריה המשותפת.

ד"ר יפה פינברג־אלוני
קרית חיים

לפני 60 שנה

מהומות באוניברסיטה בבודפשט

הסטודנטים האנטישמיים הרביצו ברוזים, כדם הם דורשים לגרש את היהודים מן האוניברסיטה. עקב כך, פרצו קטטות בין הסטודנטים היהודיים ו„חבריהם" הנוצרים.

בניין נדבבים

השלטונות המושלמים החלו לבנות במחירות רבה נדבכי בניין רבים על „כותל הכבי" של היהודים כדי לקבוע חוקים על הכותל.

דבר

לפני 40 שנה

צבא ישראל פרץ את הדרך לנגב

הדרך בין מגדל מעברב ופאלוג'ה במורדורום, דרך המריבה לישובי הנגב שנסגרה ע"י המצרים בצומת עראק־סואידן, נפרצה ע"י פעולות משולבות של הצבא עם חיל האויר.

הלגיון גורש מהר־ציון

קרב ארוך התנהל במשך 36 שעות, השתי־ים בהנכסת הלגיון הערבי מהר ציון והר־האבותור, ולמפלה לכוחות הכוחו של הלגיון והחיל ה„כלתי סדיר" שבסטודנט.

אוי, העיתוי

(המשך מעמוד 7)

מועצות הפועלים ברחבי הארץ. רוב סעיפי התקנון, המתפרס על פני עשרות עמודים, אינם אומרים הרבה לחבר ההסתדרות מן השורה. אחד החידושים שמבשר התקנון: מועצות פועלים בישובים סמוכים, שבאות מהן פחות מ־5,000 חבר, יסווגו למועצה אחת, כדי להשיג חיסכון בהוצאות וייעול השירות לפונים.

סעיף אחר בתקנון החדש מסמיך את מועצת הפועלים להשעות או לפטר ועד עובדים שלדעתה אינו סר למרות ההסתדרות. סעיף זה, שיש בו הקשחה כלפי ועדי עובדים הפונים לעימות עם ההסתדרות ולאורדוקסא עם המעסיק, נולד בעקבות הפרשה שהתחיד נבית הועדי־הפועל ועדי העובדים של „אליאנס". במשך השביתה במפעל התנער ועד עובדים זה ממרותה של מועצת פועלי חדרה, ובסיוע של קבוצת עובדים מיליטאנטית ארגן התפרעויות אלימות בבניין ההסתדרות.

התקנון החדש לא בא במקום תכניות שהתגבשו באגף לארגון וארגן זכות למימוש, כמו צירוף הקיבוצים לתחום שיפוטן של מועצות הפועלים. הוא גם אינו מבשר רפורמה במגזר הערבי של ההסתדרות, שבו מספרן של מועצות הפועלים מועט ביותר.

מזכירי מועצות הפועלים דורשים הרחבת הסמכויות עד כדי מתן זכות להשתתף במינוי מנהלים בסניפי בנק הפועלים ובמפעלי ההסתדרות בישוביהם. בדיון שקיימה מצות ההסתדרות על התקנון החדש, התנגד המזכ"ל קיסר להפקדת סמכות כזו בידיהם. הגזבר, ארתור ישראלוביץ', נקט קו דומה וצידד בהידוק הפיקוח על המתרחש במועצות הפועלים. המתבכותה הכספית של מועצת פועלי תל־אביב אינה תורמת לביסוס שאיפות האוטונומיה של המזכירים.

עיריית פתח־תקוה
מנהל ההנדסה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על פי סעיף 149 (ב) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בפתח־תקוה בקשה לאישור שימוש חורג בגוש 6194 חלקה 189 ברחוב זבוטינסקי פינת כביש גהה.

לפי תוכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת בדרך.

הבקשה היא לאישור שימוש חורג לסטקיה לתקופה של שלוש שנים.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה פ"ת

מחוז המרכז
מרחב תכנון מקומי
כפר סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי, הוגשה בקשה ע"י כיאלוקובצקי שאול להתיר על חלקה 91 ב' בגוש 7600 רחוב בן יהודה הקלה/ות כלהלן: 1. תוספת של 6% לשטחי הבניה המותרים. 2. גובה 8.5 מ' במקום 8.0 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להביא התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד להמעיד שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה כפר סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית
בתאור מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן הפקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, תכנית מס' ר"ג / 916 שינוי לתכנית המתאר ר"ג / 340.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית והקיטום:
גוש: 6205 חלקה 675 וחלק מחלקה 674 רחוב התקוה רח' השקדים.
עיקרי מטרת התכנית:
לקבוע יעוד המגרש לבית אבות ציבורי קהילתי. על המגרש יותר הקמת בנין בן 9–10 קומות בשטח רצפות של 6978 מ"ר וכן שתי קומות ושרותים מתחת לקומת הכניסה והריסת מבנה שאינו לא מקורה בהתאם לתשריט הבינוי.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הטוען נקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, לכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט המסמך ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי ברגא
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים כי לועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו הוגשו בקשות לעסקים המפורטים להלן, לתת להם אישור לשימוש חורג.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאות ההיתר הנ"ל במקום הזה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו ולציין את כתובתו המדויקת.

1. ברדק הדי לבריידי – עסק של עריכת משחקי בריג' – בן אביגדור 8.
2. אידלמן עופר – עסק של עריכת משחקי ביליארד הגשת תה קפה בספל קלים ומשקאות והגבת בריכים – לבונה 34.
3. [illegible]
4. [illegible]

מכרזים

משרד הבטחון
מסיבת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת מוצרים, כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל צד מהמכרזים בכבודם בעצמם. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.

תנאי התשלום: 60% בהמחאה בנקאית ו־40% המחאות בערבות בנקאית שתפו פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז. מכירת ספרי המכרז תחל ביום שני 24.10.88 במחלקת המכירות. רח' הנוקד א. במגדלר 12/א' הקריה תל אביב.

שעות הקבלה בימים א' – ה' בשעות 08.30 – 12.30, בימים א' ו־ג' גם בשעות 14.00 – 15.00.

מכרז פומבי מספר: 208/88/11

מכרז פומבי – למגזים מסולה עליהם מורכבים מבנים מגוררים. תאריך סיור 6 בנובמבר 1988, רישום במשרדנו עד 3.11.88 בשעה 12.00. מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/11/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 218/88/11

מכולות נרתשות, מכולות רדיאטורים, מכולות אלומיניום, מנועי בנזין קטנים, פריטי ציוד לדואר, מקמ"שים, תוך לחבוש תמונות, ציוד מחשבים, מתקני הרמה, חלקים מתוצרת G.M, פריטי חשמל לרכב, חלקי מנוע, מכללי רכב שונים, משאבות, חלקי מתכת, ציוד אופטי, כימוקלים שונים, ממשי מיבי אש.

ימי סיור 3, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17 בנובמבר 1988, במקומם במקום המכרז. יש להירשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־21/11/88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מספר: 219/88/11

מוצרת פלדה, מבנות צילום, ציוד פלדה, פרופי פלדה, קלוטי ברזל מגולוון, פרופי פרופיל, תהליכת אלומיניום, תרמיל נקיל, חביות פלסטיק עם ובלי מכסה, בבל מלפון מרטשלטשלי, מכשיר כמויר נעלי בלם, מכשיר התאמה נעלי בלם, מכשיר תיקונים תושי בלם, מרק לאטימה.

תאריך סיור 7 בנובמבר 1988, רישום במשרדנו עד 3.11.88 בשעה 12.00. מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/11/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 220/88/10

רכב פרטי ממוגים שונים, מיבאים, נחתים, רכב מסחרי, ג'יפים, בחלקם לפורוק.

ניתן לקנות ספרי מכרז בימי הסיור במערך הרכב בצריפין.
ימי הסיור 26, 27 באוקטובר 1988, בשעות 11.30 – 08.00.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־31/10/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

דבר
קרא מחר
דבר השבוע

בחירות 88: חצי הגמר

שלמה גינוסר / מצעד הקטנות; עליזה ולך / חוג בית; יורם פרי / סמלים, סיסמאות ודביקות; שמעון וייס / המירוץ בקיבוץ; יצחק מרידור ומוחמד חלילייה / הקול הערבי; יקיר צור / בעקבות הרב פרץ; אהרון מגר / הבפירה השמאלנית
יצחק בר־יר / מסע אל הפתיון השקט

גדעון קרן / ראיון עם אנטולי ריבקוב

יאיר גרבוז, מושיק, אמיר אורן, דני בלוך, חני אשר, נתן רוטר, יוני להב, ישראל לנדרס, דניאל בן־שמחון, פלי ליגנר, אירנה מנן, מיכאל קריפין, ארם הורוביץ, מובה צימוקי, אברהם בורג, עופר עמיהב, דן בן־אמוץ

„משואי" לביקורת ולאמנות

מערכת הבריאות / דנקה הרניש

המריבה

מנכ"ל משרד הבריאות לא שמר על לשונו בהאשימו את הרוקחים בעשיית רווחים קלים על רקע בהלת הפוליו. הרוקחים הגיבו בפה עוד יותר גדול. התוצאה: כאסח

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס צריך לשמור על לשונו. הדברים שהוא אומר מעוררים לעיתים את הרושם כי קצב הדיבור שלו עולה על מהירות המחשבה שלו. כך קרה בעת שהגן על תשלום שעות נוספות לעובדי המינהל והמשק לאחר שביתתם האחרונה. כך קרה גם עכשיו, כאשר יצא בהתקפה חזיתית נגד ציבור הרוקחים והרופאים הכרית, כי „אין בכוונת משרד הבריאות לאפשר לרוקחים ולרופאים לנצל את דאגת הציבור ולעשות רווחים קלים ממכירת חיסונים" נגד פוליו.

התגובה לא בוששה לבוא. 416 בעלי בתי המרקחת הפרטיים בארץ הרגישו מותקפים באופן אישי. „הטלפון לא פסק מלצלצל", מספר יו"ר ענף בתי המרקחת בהסתדרות הרוקחים מגיסטר אבי רז. התוצאה: הגוף הייצוגי של הרוקחים תבע מפרופ' יורם לס התנצלות מיידית על הכפשת שמם של כל הרוקחים. הפרופסור סירב בטענה, כי במשרד הבריאות יש תלונות נגד שני רוקחים. „בסדר", השיבו הרוקחים, „תוקיע את שני הסורחים, אבל תתנצל על הכפשת השם הטוב של כלל ציבור הרוקחים".

מנכ"ל משרד הבריאות לא מצא לנכון לתקן את מה שהיה טעון תיקון, והרוקחים הגיעו למסקנה שגם להם יש „פה". ענף בתי המרקחת פרסם ב„ידיעות אחרונות" מודעה ענקית, על עמוד שלם ובאותיות קידוש לבנה, ובה התקפה בוטה, בלשון לא מרוסנת, נגד שרת הבריאות ומנכ"ל משרדה על שהם מונעים את חיסון כל הציבור, בלי הגבלת גיל, נגד מחלת הפוליו. זו תגובת הרוקחים על הכפשת שמם על ידי מנכ"ל משרד הבריאות. „יש נורמה של ויכוח", טוען יו"ר ענף בתי המרקחת בהסתדרות-הרוקחים. „אם היא לא נשמרת, מביא הדבר לכאסח. מי שיודע לצעוק יותר הוא זוכה".

בימים האלה אין הצדדים מסתפקים בכאסח. לאחר שדחו הרוקחים את תביעת משרד הבריאות לפרסם נוסח מוכתב של התנצלות, נקט המשרד צעדים נגד הרוקחים. המחלקה המשפטית של משרד הבריאות הגישה תלונה לראש אגף החקירות במשטרת ישראל על זריעת בהלת שווא בקרב הציבור על ידי פרסום המודעה של ענף בתי המרקחת. „זריעת בהלת שווא בקרב ציבור היא עבירה פלילית", מסביר דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי. „יהיה גם טיפול משמעתי-פנימי במשרד הבריאות בדבר מתן המלצות רפואיות על ידי מי שלא מוסמך לכך".

גם הרוקחים אינם יושבים בחיבוק ידיים. לפני כמה ימים נערכה ישיבה של הוועד הארצי של ענף בתי המרקחת בהסתדרות הרפואית ובה הוחלט להורות ליועץ המשפטי, עו"ד ראנטו ירק, לפתוח בהליכים משפטיים נגד מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לס, על שפגע בציבור חברי הסתדרות הרוקחים ועל הוצאת לשון הרע. הוועד הארצי גינה את האיומים בפתיחת הליכים פליליים ומשמעתיים נגד ציבור הרוקחים וממשיך לתבוע מפרופ' יורם לס להתנצל ברבים על פגיעתו בשם הטוב של ציבור הרוקחים והרופאים בישראל.

לצחוק או לבכות? משרד הבריאות צודק בהחלט בעמדתו העקרונית, והיא שדרוש סדר ומשמעת שבתחום שהוא מופקד עליו. נפוץ-גם, שאין-במדינה-וגם-בעולם, רוקח אחד המוסמך לתת עצות רפואיות, ומשרד הבריאות הוא שצריך לשמש האוטוריטה בכל מה שנוגע למדיניות הבריאות. ואולם נכונה גם גישת הרוקחים שרואים כחובתם לשמש „שופר" לציבור ולהעביר אינפורמציה רפואית לגורמים המוסמכים על תחושות הציבור, על מה שחושב „האדם ברחוב". הפעם היתה תקלה ששורשה בלשון בלתי מרוסנת, והתוצאה היא שעכשיו מוכנסים לתמונה גם המשטרה ובית המשפט.

במשרד הבריאות טוענים, כי קיים חשד כי היה קשר בין כמה בתי מרקחת ורופאים פרטיים למתן מרשמים לחיסון נגד פוליו. חשד זה טרם נבדק ואם ימצא נכון חייב המשרד לנקוט את כל הצעדים המתבקשים נגד המעורבים בפרשה. ואולם כל עוד לא הוכח החשד אין מקום להכפיש את שמם של הרוקחים, וודאי שלא את כל ציבור הרוקחים.

הלוחמים בעם איש גרילה אפגאני, חבר במחתרת המוג'הידין, מצטלם על רקע התותח שנלקח של מידי צבא הממשלה. בסוף השבוע כבשו לוחמי המוג'הידין את העיר קונאר שבצפון־מזרח אפגניסטן, ובין השלל שלקחו היו טנקים, כלי רכב צבאיים ונשק. אי.פי.

ברית התנועה הקיבוצית / שמואל אייל

חצי יובל לברית

רשימת ההישגים של הקיבוצים ארוכה ומקיפה את כל תחומי החיים. איך קרה שכיום ניצבים הקיבוצים מול חוב של חמישה מיליארדי שקלים?

באוקטובר 1963 הוקמה המסגרת המשותפת לתנועות הקיבוציות, ברית התנועה הקיבוצית. הראשון שישב בראשה היה חיים גבתי. הוא גם ניסח את האמנה, שהיתה בסיס הפעולה לתנועות הקיבוציות לאורך כל דרכן המשותפת.

תחילתה של התנועה הקיבוצית בראשית המאה. ב־1910 קמה דגניה והיום, על סף המאה הבאה, מקיפה התנועה הקיבוצית כ־300 קיבוצים (עם ההיאחזויות), מתוכם — 177 התק"ם, 88 הקיבוץ הארצי וכ־17 הקיבוץ הדתי. בתוך אלה כלולים קיבוצי העובד־הציוני וכמה מושבים שיתופיים.

אם תושמט ממפת המדינה ההתיישבות העובדת, שבמרכזה התנועה הקיבוצית, שוב לא תהיה זו אותה מדינה. אף־על־פי שהיצירה המיוחדת הזו, ששמה התנועה הקיבוצית, היתה מאז ומתמיד שנויה במחלוקת, היא תמיד המשיכה לפרוח. כיום היא מייצרת בערך של ארבעה מיליארד ש"ח. בניה וחבריה אחוזים ושלובים בבטחון, ותורף כל מצוקות הנפש, הם מתנדבים ליחידות העילית, לחי"ר, לשריון וכמובן לנח"ל. מפקדי הצבא, שאינם מסתירים הערכתם מהתנועה הקיבוצית, תובעים ממנה עוד ועוד, נוסף על כך שהקיבוצים פרושים כל השנים לאורך קו העימות.

התנועה הקיבוצית שולחת את בניה כמתנדבות לעיירות הפיתוח, לקהילות שלאורך קווי העימות, לשנת שירות נוספת של פעילות במסגרת התנדבותיות של תנועות נוער, לגרעיני „עודד", לישובים צעירים. לשווא תחפשו אותם ברשימת תנועות ההתנדבות של ד"ר ישראל כץ. זה מתרבסתר של התנועה הקיבוצית לחברה הישראלית.

את נוף התרבות הישראלית אין לתאר ללא יוצריה, סופריה ומשורריה של התנועה הקיבוצית, ללא רשת המוזיאונים שלה, ללא המשוגעים־לדבר של ידיעת הארץ, החברה להגנת הטבע והרשות של שמורות הטבע, ללא „הגבעטרון", „פינה בעמק", „אשכולית", שרהל'ה שרון, הבחורים מאפיקים, והרשימה ארוכה — להקת המחול הבין־קיבוצית, המקהלות, בימת הקיבוץ, „צוותא", התזמורת הבין־קיבוצית.

כל אלה הם היצירה החינוכית שהוקמה — סמינר „אורנים" וסמינר הקיבוצים ומדרשת רופין והמיכללות האזוריות ובתי־הספר האזוריים — כולן פתוחות לפני עם ישראל, לפני חברות הנוער, לפני אוכלוסיית הסביבה, מושבים, ישובי עיירונים ואזורי מצוקה. נשאלת השאלה, איך יתכן שהביטוי הנאמן הזכן ביותר של חזון תנועת העבודה הציונית המגשימה, חזון שחרג ממחשקי־מילים ונכתב בשטח, הביטוי האותנטי ביותר לדמוקראטיה נוסח יוון, המימוש המקורי ביותר של שיתוף ושוויון, המעוררים התפעמות בקרב גדולי ההוגים בעולם — איך יתכן שיצירה זו נתונה במשבר כה עמוק, אולי קיומי.

מה קרה לחברה שלנו, שתמיד — בליווי ביקורת לאורך כל הדרך ולא תמיד בלתי צודקת — טיפחה את הערוגה הקטנה הזאת של שלושה אחוזים באוכלוסיה שבחרו לחיות חיים אחרים ותוך כדי כך היו בינהם בראש רשימות הנופלים במלחמות ישראל? מה קרה לחברה שרבקה בעקשנות בסלעי ההר ובערבות המדבר, שנצמדה לגבולות ולאזורי האיום על מדינת ישראל ובתוך כך יצרה חקלאות, שהיא הראשונה בעולם, הקימה תעשיה עם מרכיב יצוא מרשים? מה קרה לה שהיום היא ניצבת מול חוב של חמישה מיליארדי שקלים, שלעולם לא תוכל לו?

ידועים המחקרים על נוהגי מירוץ, הקובעים שבפניה למקצוע הזה יש אלמנט של נטיה להתאבדות. האם החברה הישראלית, שנתנה את ההגה הכלכלי בידי נהגי התקופה האחרונה, לקתה בתסמונת הזו? הרי כל אחד רואה כיום כיצד, במרוצתה ליעדים לא ברורים, סטתה המדיניות הכלכלית מהנתיב המרכזי, והיא נתונה בדהרה אימתנית, תוך שהיא הורסת בדרכה כל מיגזר מייצר, מושבים וקיבוצים, כל מפעל יצרני בתעשיה הציבורית והפרטית, ומשאירה מאחוריה סימני בלימה חיוורים ומספר לא־ישוער של נפגעים. ריבית רצחנית, דולר קפוא ועלויות בלתי מתקבלות על הדעת — והותירו אחריהם שובל ארוך של פגועים, כלל מערכת המשק היצרני. האם באקלים כזה, בסופה „גילברטולוגית" כזו, אפשר לדבר על צמיחה?

כך חדרו סימני הספק לאוכלוסיית הקיבוץ וחבריה החלו לחפש, לשווא, את האור בקצה מנהרת האימים הזאת. אף־על־פי שלתנועה הקיבוצית יש מה שאין למשק הפרטי והוא הערבות ההדדית, היכולת להעביר ממקום למקום הון, אמצעי ייצור וכדומה, נראה שהיא מתקרבת למיצוי יכולתה, שהיא על סף „אקרובטיקה פיננסית" ומוניטארית. גם למיסוי רגיל ומיוחד, למימוש נכסים ולקיצוצים חוזרים ונשנים, יש קווים אדומים. אף־על־פי שאת כל אלה עושה התנועה הקיבוצית בעקשנות ובמסירות, יש לבטחן תכניות שיקום ממלכתיות ארוכות טווח.

כיום יודעת התנועה הקיבוצית, בתוך תוכה, שעם כל העיסוק הקדחתני בשינויי מבנה, שהם חשובים לגופם והם נעשו ונעשים לאורך כל הדרך, הישועה לא תבוא ממנהיג תקשורתי זה או אחר. בתנועה יודעים, כי על־אף העיסוק בבדיקת המערכת, בקיצוצים וכדומה, הרפואה לא תבוא מסגירת עוד מוזיר — של ידיעת הארץ, של שיקום אסירים, של אימוץ או של קשישים. השינוי יבוא מעמידה נחושה, חסרת פשרות, על רצונה של התנועה הקיבוצית להמשיך ולהיות מסגרת שנויה במחלוקת, שאורח־חייה שונה מזה של החברה הישראלית כולה, אך היא פתוחה אליה ובזה כוחה וחולשתה: השינוי יבוא מהצהרה רעיונית על נכונות להמשיך ולתת לחברה הישראלית, ועל מחוייבותה של החברה הישראלית לשחרר את התנועה ממצוקת קיומה — למתוק, לפרוש ולהסדיר את כל החוב המעיק עליה. ברגע שיוסדרו אלה, יחזרו לחברי התנועה הבטחון והאמונה במחר ותתחזק יכולתם להמשיך בתהליכי צמיחה, כפי שידעה התנועה הקיבוצית מיום היווסדה. כך תוכל להמשיך ולהעניק מן הטוב והיפה שבה לחברה הישראלית.

הכותב הוא מזכיר ברית התנועה הקיבוצית, חבר ניר אליהו

דבר פתוח / יחיעם וייץ

התנצלות מיותרת

כוונתו של א. ב. יהושע היתה להצביע על הקשר בין הרצון להמשיך בכל מחיר בשיגרה, לבין הנכונות להתעלם ממעשים נוראים הנעשים מתחת לאפך ממש. ההתנצלות שלו היתה מיותרת

„נוכח תגובת הציבור הישראלי על מה שקורה עתה בשטחים, אני מבין כיצד יכלו הגרמנים לטעון כי לא ידעו על השמדת היהודים" — אמר א. ב. יהושע בראיון שנתן לשבועון האמריקאי „ניוזויק", ומשפט זה שלו עורר סערה. הנסערים טענו, כי מדבריו משתמעת השוואה בין מעשי הגרמנים לבין מעשינו בשטחים, בין דהיישה ובלאטה לבין אושוויץ. האומנם?

השואה היא, כביטויו של ק. צטניק, „פלאנטה אחרת". ואולם היא לא רק „פלאנטה אחרת". הפן מעורר האימה בשואה אינו הפן הדמוני, המפלצתי, זה שאינו ניתן להשוואה. מקור האימה והזוועה דווקא בכך, שפן זה אינו מבודד. אין כל קו תיחום ברור וחד־משמעי בין הדמוני לבין הטריוויאלי, בין המפלצתי לבין היום־יומי. הדמוניות המבודדת אינה מאיימת. אפשר לצפות בה בכאב מוכך, רווי פאתוס, אבל היא אינה קשורה קשר בל־ינתק בנו ובחיינו. הדמוניות האחרת, הנעדרת קו תיחום, אמנם אינה סחורה עוברת לסוחר מבחינה ריטואלית, אך יש לה משמעות מבחינת חיינו, דרכנו וערכינו.

להעדר קו התיחום יש כמה משמעויות. משמעות אחת היא, כי תהליך ההשמדה הורכב לא רק ממלקציות נוסח מנגלה ומתאי גאז, אלא גם מאלפי פעולות ביורוקראטיות, שהיו חלק אינטגראלי של מכונת ההשמדה. ההיסטוריון ראול הילברג מספר על אדם, מעובדי ה„רייכסבאן" (הרכבת הגרמנית), ששירת במלחמה באושוויץ. תפקידו של אותו עובד היה לפקח על הרמזור, שניתב ויסת את תנועת הרכבות שהגיעו למחנה. מצד אחד זוהי פעולה טכנית, שכמעט אין להעלות על הדעת אפורה ממנה, אך מהצד האחר, בלי אותה פעולה טכנית של פיקוח על תנועת הרכבות, ההשמדה לא היתה אפשרית. להיכן שייך איפוא אדם זה — למישור הדמוני או למישור הבנאלי? האם על שאלה זו יש בכלל תשובה?

משמעות אחרת של העדר קו התיחום נובעת מן ההכרעות האידיאולוגיות והמצבים הנפשיים של מי שלקחו חלק בהשמדה, כמשתתפים וכצופים. הכרעות ומצבים אלה היו תנאי הכרחי לכך שהשואה תתרחש. אם השמדת היהודים עצמה אינה ניתנת להשוואה כלל, אין פירוש הדבר שגם ההכרעות, שהיו נדבך מרכזי בסלילת הדרך אליה, הן יחודיות. אדרבא, הדרך אל הנורא מכל היתה מרופדת גם בהחלטות ובעמדות בנות השוואה שמעוגנות לחלוטין בעולמנו שלנו.

סוגיית הציות לפקודה מגבוה היא דוגמא לכך. אין להבין את עולמם של המשמידים ואת מנגנון ההצדקה העצמית שלהם בלי להתייחס לעניין זה. ספר זכרונותיו של מפקד אושוויץ, רודולף הס, „הקומנדאנט מאושוויץ מעיד", נפתח בשיחה בינו לבין הנריך הימלר, שהתקיימה בקיץ 1941 ושבה הורה לו הימלר להקים את אושוויץ. בפתח שיחה זו אמר ראש הס"ס: „הפיהרר פקד על הפתרון הסופי של שאלת היהודים, ואנחנו, הס"ס, חייבים לבצע פקודה זו". מעבר להצדקה האידיאולוגית, השורה התחתונה בהוראת הימלר היא חובת הציות לפקודת הפיהרר. חובה זו היא מוחלטת. פקודה יש לבצע תמיד, גם אם פירושה הריגה נוראה מכל נורמה אנושית.

ללא מנגנוני הצדקה אלה לא היה אפשרי מימוש מלא של פקודות העומדות בניגוד גמור גם למורשת היהודית והנוצרית, שהציווי העיקרי בה הוא „לא תרצח", וגם בלא האינסטינקטים האנושיים העמוקים ביותר. אנשי הס"ס, שעל חגורתם נכתב „כבודי הוא נאמנותי", אומנו ואולפו משך שנים להגיע למצב, שבו חובת הציות תרביד כל הרהור, כל שאלה, רתיעה, היסוס וספק. הפיכת הציות לצו אנושי, לחובה בלתי מותנית, לדוגמה דתית, למשהו שניתן להשוותו לצו שקיבל אברהם להעלות את בנו לעולה, היא מרכיב חיוני בפתרון החידה ששמה, כיצד יכול היה אדם, ילוד אשה, לעשות זאת.

מוטיב זה עלה לא רק בהקשר של השמדת היהודים. הנסיון להטיל הכל על רוח־הרפאים של היטלר היה מוטיב מרכזי במשפטי נירנברג, ודאי שווילהלם קייטל ואלפרד יודל, אנשי הצבא שהועמדו לדין במסגרת בית־דין זה, השתמשו בו כבהצדקה מרכזית לפשעים שביצעו.

וכאן צצות השאלות: האם אפשר לתחום את הבעיות האתיות והערכיות הקשות, שסוגיה זו מעלה, בגבולות השמדת היהודים או העולם הנאצי בלבד? האין מעשים איומים ונוראים, לא בסדר הגודל של אושוויץ וסוביבור, אך בכל־זאת איומים ונוראים, שבסיטואציה מעין זה מבקשים להצדיקם? האם שימוש בדוגמא הנאצית, כדי להמחיש להיכן עלולה לגרור אדם ההסתתרות מאחורי הטיעון „פקדו עלי", היא לגיטימית או לא?

אפילו בארץ, ולא רק בהקשר של האינתיפאדה והשטחים, היו מקרים שבהם הדיון הציבורי בשאלה זו עורר חרדות איומות — לא רק בגלל המעשים, החמורים כשלעצמם, שעליהם נסב הדיון, אלא בגלל האנאלוגיות שלא היה אפשר להימלט מהן. שבתי טבת, בספרו „חשופים בצריח" (עמ' 120), מציג את הביצוע המלא והמיידי של פקודות, כגולת־הכותרת של חובות החייל. מיד אחרי משפט זה הוא כותב, כי מאז שהמשטר הנאצי רודף כרוח רפאים את יהודי ישראל, צורפה לכך הסתייגות מיידית: „חייל לא יבצע פקודה כאשר ברור וגלוי שהפקודה בלתי חוקית". האם טבת התכוון לכך שביצוע פקודות „בלתי־חוקיות בעליל" עלול היה להביא לכך שצה"ל של שנות השישים יהיה אחראי להשמדת עם? התשובה ברורה. טבת רואה צורך לסייג את המשפט שכתב, מפני שעקרון הציות, בגלל השימוש הנורא שעשו בו הנאצים, נהפך לסמל ולסיוט, ולא מפני החשש שצה"ל עלול להצטייר כאחראי למשהו שאפשר להשוותו לאימי השואה.

הדוגמא הטובה ביותר בהקשר זה היא דוגמת כפר־קאסם. אירוע זה עורר בזמנו רגשות קשים כל־כך לא מפני שמישהו העלה על דל שפתיו את הטיעון האבסורדי, כי אפשר להשוות טראגדיה זו לזוועות אירופה, אלא בגלל הגילוי הפתאומי, שגם אצלנו ייתכנו מעשים, שחוקית ומוסרית לא ניתן להצדיקם, ושמקורם במילוי־פקודות מטומטם ואוטומטי. לא השוואה גסה ומטומטמת (המרחק בין כפר־קאסם לבין טרבלינקה הוא פחות או יותר כמרחק בין היטלר לערפאת או בין ביירות לברלין, וד"ל), אלא עצם הקשר בין עקרון הציות לבין מעשי עוול שאין עליהם כפרה, הוא שהפך את הפרשה לטראומטית כל־כך.

א. ב. יהושע לא השווה בין השטחים לשואה והאפולוגטיקה שלו בעניין זה היתה, להערכתי, מיותרת. כוונתו היתה להצביע על הקשר בין הדחוקה, בין רצון להמשיך בכל מחיר בשיגרה הנורמאלית, לבין הנכונות להתעלם ממעשים נוראים, הנעשים ממש מתחת לאפך, או להשלים עמם. הקשר בין ההתנהגות בשטחים לבין רכבות הרפאים שחצו את אירופה, שאיש לא ידע כמובן את מי הן מובילות, לאן ולאיזו מטרה, אינו קשר של השוואה אלא קשר של מכאניזם אנושי דומה — ונורמאלי עד אימה. אושוויץ היא אמנם מעבר לכל השוואה, אך מהמנגנונים האנושיים, שהפכו אותה לאפשרית, לא ניתן להמלט באמצעות תיחומם בגבולות עם, זמן או מקום מסויימים.

מה שקורה היום בשטחים קודר דיו. אין צורך להשתמש בנאצים ובשואה כדי להבין מה הנזק שנגרם לדימוינו הקולקטיבי בשנה האחרונה. אולם תפיסת השואה אך ורק במישור הלאומני ובמישור הריטואלי, תוך עריכת השוואות מצמררות באמת, אינה מאפשרת לנו להתייצב פנים אל פנים מול האמת הקשה והיא — גם לנו, כמו לכל בני־האדם, אין תעודת־ביטוח מפני אותם תהליכים אנושיים כל־כך, שביטויים הקיצוני היה לא־אנושי עד כדי כך.

אֶלְמֶקְס משחת השיניים — יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 78 — 246461
פרמה סיטי — אחד מאיד 1 — רמת־אביב ג' — 417117
ירושלים
נוה יעקב — מ. מסחרי נוה יעקב — 852243
חיפה
קופת חולים מכבי — יל"ג 6 — 672472
פתח־תקוה
קופת חולים כללית — חיים עוזר — 905271
בני־ברק - רמת־גן
מכבי — ז'בוטינסקי 71 רמת־גן — 7516272
בת־ים
קופת חולים — עין יהב 2 חולון — 884854
רחובות
כללית — בני משה — 452381

אֶלְמֶקְס

מעריב-עכשיו

קרא במעריב יום ו':

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

מודיעה

שמשרדי המועצה לירקות חזרו למשרדים

שברחוב קרליבך 2, תל־אביב

טלפונים 03/5612711־7

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433500
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' וערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 — טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים — מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' — 04־528566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות חגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לסובלי שיניים בהדסה עין כרם בחדר המיון — 02־446220
עירן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב — 03־5461111
קו לילדים ונוער — 03־261113
ירושלים — 02־227171
חיפה — 04־672222
נתניה — 053־335316
כרמיאל (גליל) — 04־988410
כפר־סבא — 052־913999
באר־שבע — 057־418111
קו פתוח — ארגון קשובת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת — ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 — 03־235922
קו פתוח לקשישים 03־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל — סניף תל־אביב — שדרות רוטשילד 108 בימים א' — ה' מ־8 עד 16.00 — טל: 5619463

רפורמים / מיכאל לנגר

שאלות זהות

בתנועה ליהדות מתקדמת יש עדיין הגורסים כי על התנועה לעסוק בענייני דת בלבד. רבים אחרים גורסים מעורבות חברתית על סמך קונסנזוס תנועתי רחב

הוועידה התשיעית של התנועה ליהדות מתקדמת בישראל (תל"ם) תיפתח היום במרכז העולמי של התנועה בירושלים. הנושאים אשר יידונו בוועידה הם סמכות קהילתית ומעורבות חברתית.

התנועה הרפורמית בארץ מונה אלפים בודדים בלבד, אך אין המספר הקטן מלמד על חשיבותה בדרך להזדהות והתנבכות יהודית. גורלה של התנועה בארץ גם מהווה מוקד חשוב בהתעניינות ציבור גדול של יהודי התפוצות בכלל וארה"ב בפרט.

בארץ הובילו שני מסלולים ליהדות המתקדמת. המסלול האחד — מקורו הרפורמה בחו"ל. המסלול השני — שורשיו במפעל הציוני בארץ. בעשור האחרון החלו השפעות גומלין ביניהם.

הפרדה ברורה בין השתייכות לקהילה פולחנית ובין הפעילות הציונית אפיינה את היהדות המתקדמת בארץ מסוף שנות ה־50 ועד סוף שנות ה־70. גם ההכרה דה־פקטו של האיגוד העולמי של היהדות המתקדמת במרכזיותה של מדינת ישראל, הכרה שהתבטאה בהעתקת משרדה הראשי לירושלים ב־1971, לא שינתה את הדימוי העצמי של התנועה באותה תקופה כארגון של קהילות פולחן רפורמיות. קהילה של תפילה ופולחן היתה דגם לעולים מגרמניה ואמריקה, ובמרוצת השנים הם עשו נפשות למתכונת זו בין ישראלים אשר נמשכו לביטוי דתי משוחרר מכבלי ההלכה, ביטוי אשר מבטא גם שוויון דתי מלא בין איש ואשה.

כיחידים, הציבור של תל"ם הוא ודאי בעל מודעות והזדהות ציונית גבוהה. רבים עלו ארצה מארצות הרווחה מתוך מניעים ציוניים מובהקים, ורבים מחברי התנועה ילידי הארץ רואים ביהדות המתקדמת הדרך ל„ארץ ישראל יפה". אך שלא כמו הציונות האורתודוכסית, אין שום חיבור בין ההשקפה של היהודים המתקדמים כיחידים ובין תבנית מכוונת של התנועה ליהדות המתקדמת לתיקון החברה הישראלית.

אפשר לומר שהציונות גם אינה משולבת במפעלי התנועה מהכיוון ההפוך. נעשים מעשים ציוניים ביוזמת תל"ם, אך בדרך כלל אין המשתתפים במפעלים אלה מזוהים עם התנועה. לדוגמה: בי"ס לאו בק המצטיין ביוזמות חברתיות ומקיים מסגרת מיוחדת לשילוב ילדי עולים, וקהילת תל"ם ברמת אביב המקיימת מחנה קיץ משותף לילדים יהודים וערבים במשך שנים. במפעלים חינוכיים אלה הפנמת היהדות המתקדמת כהשקפת עולם היא שולית.

נקודת המוצא השניה שהובילה ליהדות מתקדמת מקורה במפעל הציוני עצמו, ובמיוחד באיחוד הקבוצות והקיבוצים (היום חלק מהתק"ם), החל מאמצע שנות ה־70.

ביסודה ראתה התנועה החלוצית את דרכה כ„תורת חיים". בשנות ה־70 החל הלל הרבותי־יהודי באורח חיים זה מעיק על חוגים מסויימים ב„איחוד הקבוצות והקבוצים". קבוצת חברים מה„איחוד" יצרו קשר עם מנהיגי התנועה הרפורמית באמריקה, קשר שהביא לשיתוף פעולה מעשי ולהקמת שני קיבוצים, יהל ולוטן בערבה, וישוב קהילתי אחד, הר חלוץ בגליל.

הנסיון ליצור תהליך חינוכי־תנועתי בארץ באמצעות צופי־תל"ם, בשיתוף עם התק"ם, הביא לחילוקי דעות באשר למהותה של היהדות המתקדמת בישראל. צופי תל"ם הם שבטי צופים בעלי זיקה ליהדות המתקדמת. ככל הצופים הם מחנכים לחיי קיבוץ, אך קיימת בהם שאיפה לא רק לחיי קיבוץ, אלא גם לסוג אחר של קהילה עירונית. גם „נוער עולמי" (נוער ציוני רפורמי) מחו"ל מושפע מרוח זו. תנועות נוער אלה רואות עצמן כתוליה במסורת של הציונות התרבותית המגשימה.

בתחום התרבותי־פולחני הציונות המתקדמת גורסת יהדות „ריבונית" ולא יהדות „רבנית". בהקשר זה קרובה היא ברוחה לחוגים מסויימים בתנועה הקיבוצית אשר מבקשים לראות בתנועה הקיבוצית זרם ביהדות ולו בפוטנציה. חידושים ויצירתיות בתפילה ובפולחן כדרש מודרני לסמלים מקודשים הם סימן היכר של חלוציות תרבותית מודעת של הציונות המתקדמת.

קיימים חילוקי דעות ביהדות המתקדמת בכמה נושאים. הראשון שבהם הוא סמכות הרבנים. האם הרב/נית הוא/היא בעיקר מורה העומר/ת לרשות הקהילה על פי הצורך, או שמא בתחומים מסויימים הרב/נית גם פוסק/ת? מהו מעמד „מועצת הרבנים המתקדמים" (מר"ם) בתוך התנועה?

חברים מסויימים במר"ם מבקשים לגיטימציה תנועתית לפסוק בשאלות אישות ואף לייצג את התנועה ליהדות מתקדמת בנסיונות של הידברות בתחום זה עם הזרמים האחרים. רוב המזדהים עם היהדות המתקדמת שוללים סמכות רבנית. הסמכות לדידם היא קהילתית בכל הקשור להלכה ולהליכה כולל בדיני אישות. לדידם עקרונות הדמוקראטיה פוסלים הענקת סמכויות ייצוגיות לגוף רבני אשר אינו בהכרח מייצג את רוב חברי התנועה.

בתוך תל"ם ישנם עדיין הגורסים, כי היהדות המתקדמת היא ארגון לפעילות דתית בלבד. ראוי לקהילה הפולחנית גם לעסוק במעשי צדקה וגמילות חסדים אך לא יותר. מולם יש רבים הגורסים מעורבות חברתית על סמך קונסנזוס תנועתי רחב.

נושא אחר, שאינו מופיע בסדר היום של הוועידה אך קשה להניח שיוכלו להתעלם ממנו, הוא נושא החינוך. רבים בתל"ם סבורים שיש לשים דגש בפיתוח מערכת חינוכית פורמלית — אולי בשיתוף עם תכנית „תגבור לימודי יהדות" (תל"י) של משרד החינוך. רבים סבורים שללא מערכת חינוכית מגיל גן, אין לתנועה תוחלת בארץ לטווח ארוך. ואולם קיים כאן קושי ואתגר — כיצד ניתן לחנך לאותה עוצמה של הזדהות ומחוייבות כמו המערכת הדתית האורתודוכסית בלי לסכן ערכי יסוד כגון שוויון ערך האדם, סובלנות הדדית ודמוקראטיה?

הוועידה תסמוך כנראה את ידיה של ההנהלה להמשיך במאבק של התנועה ליהדות מתקדמת לשוויון זכויות לכל הזרמים הדתיים. ואולם צריך לבחון את משמעות המאבק הזה בשביל תל"ם פנימה כיום, מתוך נסיבות פוליטיות ידועות, נשללים זכויותיה של היהדות המתקדמת במדינת ישראל. תל"ם, כמובן, „שוללת את השלילה". אבל אליה וקוץ בה. שלילת השלילה אינה מהווה חיוב של דבר כלשהו. ברגע שתזכה התנועה בזכויותיה, תעמוד שאלת זהותה במערומיה: האם תלך בדרך של הדגם האמריקאי או תפתח תורת חיים ציונית בארץ?

חייו ומותו של תינוק, מי יקבע

מאת דינה רייס

בעוד כמה ימים יסתיימו ימי השלושים למותו של עדי (שם בדוי). בן שמונה חודשים היה במותו. התינוק שזכה לכינוי "תינוק בלי שם" מת על שולחן הניתוחים בבית חולים תל־השומר, בשיא מאבק לחיים.

חייו הקצרים בקפלים בתוכם את אותה הדילמות המוסריות, הפילוסופיות והרפואיות הקשות ביותר שהורים עלולים להתמודד עימן: איך לנהוג בתינוק שנולד להם ואשר נגזר דינו למות. סיפורו של עדי – מציג הורים שניסו ללחום על זכותם כהורים לתת לו למות בשקט, ללא עינויים, ללא סבל, ללא ניסויים רפואיים שהצלחתם מוטלת בספק. האם גילו אוזלת יד, חולון, אגואיזם – או אומץ? מאבקם המשפטי נכשל: עדי נותח פעמיים שלאחריהן אכן מת.

עדי נולד עם לב בצד ימין ומומים קשים במבנה ובתפקוד הלב. כאשר נודע להורים על הפגיעה הם הגיעו למסקנה שחייו של הילד אינם חיים וכותב שחיים אלה ייגברו בלא כעורכותם. לפיכך ניתקו עצמם פיסית ונפשית מן הילד כדי להימנע מההתקשרות שתכביד עליהם הכברה נפשית נוספת. ארבעה חודשים התפתח עדי, חייכני ומשיב אהבה, במחלקת הילדים של בית החולים בטיפול אחיות המחלקה. עד אשר מצבו הרפואי חייב ניתוח דחוף להצלת חייו. ההורים סירבו לחתום על טופס הסכמה לניתוח ונעשתה פנייה לבית משפט. בית המשפט קבע כי עדי ינותח והוא אכן נותח חיש בטוב. פרסום הפרשה בעתונות רק הידק את הלחץ על ההורים המיוסרים. בגיל חצי שנה, כשהם שסועים וכואבים, לקחו את עדי לביתם. כעבור חודשיים חלה הדרדרות במצבו, הוא הובהל לבית החולים ומת על שולחן הניתוחים.

השבוע הודיעו לעו"ד יצחק הוסן, יו"ר האגודה לזכות האזרח על חייו, שלעזרתו נזקקו במהלך חיי ילדם, כי מסע יסוריו של עדי תם.

בדיון המשפטי שלפני הניתוח, טענו ההורים לפני השופט חיים פורת, כי מדובר בניתוח שאין בו כדי להבטיח חיים לתקופה משמעותית מוגדרת וכפי שלא היו סיכויי חיים לילד בעבר, אין לו סיכויים כאלה בעתיד. הניתוח רק יאריך את סבלו וסבלה של המשפחה שהושפעה קשות עקב הלידה, והם סבורים כי זכותם כהורים לא להאריך את סבלו אלא להיפך, לסייע לו למות כפי שנגזר עליו עוד לפני לידתו. בהחלטתו לאשר את הניתוח כתב השופט כי "הילד מתחזק והרופאים לא נואשו ממנו. להיפך, הוא מגלה כוחות טבעיים בעצם התפתחותו, ומכאן גם ההחלטה לסייע לו להמשך חייו ולהבטיח לפחות אותה אספקת דם. האם ימשיך להתחזק אפשר יהיה לשקול התערבויות רפואיות נוספות בעתיד, כדי שיאריכו את תוחלת חייו וישפרו את איכות חייו ויוכל לחיות בקרב משפחה ולא בבית חולים.

"אין סמכות לבית משפט ואין סמכות להורים לקצר חייו של אדם כאשר בעזרה רפואית ניתן לקיימו בחיים ובוודאי כשהחיים הם אמיתיים ולא מלאכותיים. לא מדובר חס וחלילה בצמח ולא מדובר באדם שאין בו שום תיפקוד למעט תיפקודים בודדים שמונעים את הגדרתו כמת, כן אין מדובר בכאבים, סבל וכיו"ב. לכן אין לגזור גזירה שווה למקרה זה ממקרים של ניתוק ממערכות החייאה וכיו"ב."

מי שמכירה את התופעה, חיה אותה, ומלווה אותה ימים ולילות כבר עשרים שנה, היא פרופ' רנה דייצב, מנהלת המחלקה האונקולוגית לילדים בבית חולים בלינסון בפתח־תקווה. פרופ' דייצב שמלווה ילדים במאבקם במחלקת הסרטן היתה עדה לשותפות ההורים והמשפחה גם במקרים, שבהם גברה המחלה על הילד והוא מת. המקרה הזה של עדי מקומם אותה. "תפקידנו כרופאים, ביחד עם ההורים, לעשות הכל כדי להרגיש שעשינו הכל. אין דבר קשה יותר להורים מאשר לשאת בליבם את הרגשה שהיו יכולים לעשות עוד משהו ולא עשו."

פרופ' דייצב מספרת כי היא שומרת מכתב של הורים לתינוקת בת שנה שמתה מסרטן הדם. במכתב כותבים ההורים שחשו שלימות, על שעשו כל מה שיכלו, אך הגורל רצה אחרת.

השלימות הזו, היא הבסיס להמשך חיים נורמליים בעתיד, הן להורים והן ליתר בני המשפחה, אומרת פרופ' דייצב.

רגשות אשם של הורים הם תופעה שקשה מאוד לסייע במיגורה. ילדים במשפחה, שלא שותפים למלחמתו של אחיהם, מפתחים חרדות שמא ינטשו גם אותם כאשר יהיו חולים ויאלצו להילחם לבד. "החיים בשלום עם עצמם" – אומרת פרופ' דייצב, היא היא הסיסמא במלחמתם המשותפת שלהם ושל ילדים לחיים, או למוות. והסיכויים לחיים של ילד אינם דומים לסיכויי החיים של מבוגר שחי את חייו. תפקידם של ההורים לעמוד במלחמה הזו עד לרגע האחרון עם כל הכאב והסבל הקשה.

שי הלל, תינוק בן שבעה חודשים מנתניה, הוטס לניתוח לב נדיר בבית החולים לילדים בפילדלפיה בהיותו בן שבועיים. הוא נולד בבית חולים לניאדו ובהיותו בן יומיים גילו הרופאים מום קשה בליבו. עמותה ציבורית, שבראשה עמדה רעיית ראש העיר הגב' פנינה אלרועי דאגה לכספים ושי הוטס עם הוריו. כאשר חזר מארה"ב אמרה אמו אלישבע – רציתי להרגיש שעשינו הכל למענו ונתנו לו את הסיכויים הקיימים בכל העולם לחיים. שי יאלץ לעבור ניתוח לב נוסף בגיל שנה וחצי, אך כל דקה במחיצתו מוכיחה שאין מכשול בעולם העומד בפני ההורים – למען הצלת חיי תינוקם, אפילו לשעה.

הלל להילולים

(רשמי סביאה בבית מלון)

כשמזמינים אותך לארוחה שהגורם המרכזי שלה הוא יין, אז קודם כל צריך לגמור את ענייני ההשכלה, מפני שאחרי כמה כוסות יין, צעיר וקל ככל שיהיה, לא בטוח שתבין מה בדיוק קורה...

אז ראשית – ההשכלה:

בצרפת קוראים לזה בוז'ולה נובו והוא יין אדום צעיר, שחייבים לשתות אותו תוך כמה חודשים מיום שיווקו, מפני שהוא מתיישן לא כל כך טוב. באוסטריה קוראים לזה הוליגר, שמובנו בסלנג וינאי משהו כמו "של עכשיו". ושם זה דווקא יין לבן שגם אותו שותים מיד, כשהוא צעיר וחצוף. גם הצרפתים וגם האוסטרים נוהגים לחגוג את הבציר החדש (אלא מה?) כשהאוסטרים תולים לכבוד החג ענפי אשוח ירוק מעל פתחי המסבאות והצרפתים עושים מזה עניין גדול, ושולחים את הבקבוקים הראשונים של ה"נובו" לאמריקה ולרחבי אירופה ברעש תקשורתי הגדל והולך משנה לשנה.

אצלנו קוראים לשניהם – לאדום וללבן – "הילולים" ומייצר אותם היקב של "כרמל מזרחי". את האדום כבר חמש שנים ואת הלבן – זו השנה השניה. והיקב גם מבטיח לנו חגיגות הילולים בכל רחבי הארץ. את הראשונה שבהן חגגנו בחוג מצומצם, בהילטון תל אביב, על ארוחת צהרים מהודרת שתחילתה בהילולים לבן וסופה באדום ותוכה אף הוא רווי יין.

וכרגיל, המוזמנים עשו את ההצגה. הריחו, בחנו את הצבע, טעמו, החליפו דיעות וגמרו על ההילולים את ההלל, מומחה מומחה והסגנון המיוחד לו. רגע, לפני שאני שוכח, מה רציתי להגיד? אה, כן, זה עולה 4.5 ש"ח לבקבוק. אם אני לא טועה... מעניין למה אני מת לישון? סתם כבה... באמצע היום...

איזי לונג

מותר לוותר על חלבון בבוקר

מן החידושים ה"מהפכנים" של דיאטת "שומרי משקל"

מאת הדס מגן

זה היה לפני 25 שנה. גברת לא רזה, במשקל של 107 ק"ג החלה לארגן פגישות שבועיות עם אחיות לצרת המשקל העודף, במטרה להיפטר ממנו איכשהו. מה שצמח מפגישות אלו זו האגודה של "שומרי משקל" שיש לה כיום סניפים ב־24 מדינות ברחבי העולם. בחודש שעבר נערכה חגיגת יום־ההולדת ה־25 בכינוס עולמי ובאירוע גאלה בניו־יורק.

השבוע זימנה האגודה בישראל עיתונאים לרגל פתיחת תכנית הדיאטה החדשה, "הצלחה מהירה" שמה, שתופץ בין חברי האגודה החל מהשבוע הבא. לדברי מנהלת האגודה בארץ – בת־שבע סילברמן, ה"חידוש המהפכני" שבתכנית הוא במגמה להקשות פחות על המרים הפוטנציאליים בדרכם הארוכה לעבר הרזון הנכסף. "ההבדלות (בין השבועות) קטנות יותר. יש יותר גמישות. פעם אמרנו שמוכרחים חלבון בארוחת הבוקר. היום אנחנו לא מתעקשים על זה. הדגש הוא על דיאטה שתתאים לסגנון החיים של כל אחד, כי אם זה לא יתאים לסגנון החיים שלי, אני אפסיק". הגמישות מתבטאת למשל, בכך, שמותר לקחת כתחליף למנת פרי של 60 קלוריות, תפוח שערכו הקלורי הוא 42, או אפילו תפוז, שיש בו 31 קלוריות בלבד. עוד טוענים באגודה, שהתפריטים בחוברות החדשות פשוטים וקלים יותר להכנה מאשר בעבר והחוברות עצמן כוללות רשימות מפורטות יותר של תחליפי מזון עפ"י ערכיהם הקלוריים. תכנית הדיאטה מבוססת על 800־1000 קלוריות ליום.

השתתפו בהכנת תוכנית הדיאטה החדשה פרופ' עזרה זוהר ממכון הלב ב"תל־השומר", יועצים, רופאים ותזונאים מחו"ל. כרגיל דמי הרשמה הם 35 ש"ח ומחיר פגישה שבועית 12 ש"ח. הנחות ניתנות לשני בני־משפחה, לאזרחים בכירים ולנוער. לכבוד צאת התכנית החדשה, מארגנים ב"שומרי משקל" מפגש ראשון חינם לחברים חדשים.

איזי לונג ממליץ ולהיפך

עדיין לא אמריקה

באמריקה, ארוחות טלוויזיה זה משהו שאתה קונה, פותח ואוכל ולפעמים גם מחמם לפני זהו מול הטלוויזיה.

ותראו מה שמציעה לנו "תלמה" בחייכם. "תלמה", עד שהבנתי, כבר הפסדתי גם את תשדירי הבחירות וגם את "שושלת"...

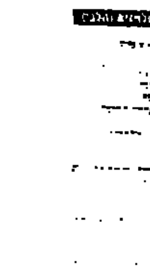

הסינים פתחו חנות בישראל

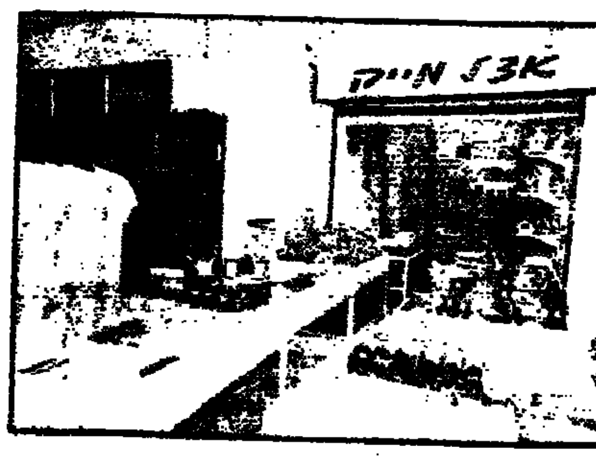

לא יאומן! לפני שאנחנו פתחנו חנות בסין?

אולי בכל זאת יש עדיין תקווה למדינה הזאת.

בתמונה – החנות "אצל בייק" ברח' המלך ג'ורג' בתל אביב.

סדין פסנתר במתנה

למי שיש לו ילד־ה שמנגן פסנתר –
למי שיש לו ילד־ה שרוצה לנגן פסנתר –
למי שיש לו ילד־ה והוא מת שהוא־היא ינגן פסנתר
ולמי שרוצה, או בעצמו מנגן פסנתר
וכן הלאה וכן הלאה...
מערכת מצעים, סדין, ציפה וציפית מנגנת (!) עד לכביסה הראשונה.
בלי ה"מנגנת" – 68 ש"ח.
המנגנת – 13 ש"ח.
המנגינה – חינם
וקונים – ב"חוויה".

שליחי ציבור קטנים

הם חניכי גני הילדים של התנועה ליהדות מתקדמת, שוועידתה הארצית התשיעית נפתחת בירושלים הערב

מאת בלהה דבורי

הערב תתקיים בבית שמואל בירושלים הפתיחה של הוועידה הארצית התשיעית של התנועה ליהדות מתקדמת בישראל. הרצאת אורח בפתיחת הוועידה יתן הרב שמואל אבידור הכהן, בנושא: "סמכות תנועתית ואחריות ציבורית".

מאיר אזרי, מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת מציין, כי כיום מתפללים כשבעת אלפים גברים ונשים בבתי הכנסת של התנועה ליהדות מתקדמת. לדעתו ניכר כי עקרונות התנועה ליהדות מתקדמת חדרו בשנתיים האחרונות לתודעת הציבור הישראלי, עקרונות אשר נתפסים כתופעה חברתית חדשה תחת המוטו: "יש אלטרנטיבה".

מאיר אזרי: "בשנתיים האחרונות עסקנו בכשנה בדרך בהרחבת המודעות לתפיסת עולמנו. לא עוד איגוד קהילות אלא תנועה יהודית מתקדמת, השואפת להשפיע על אופי החיים במדינת ישראל. תנועה המנסה להתמודד עם הריקנות והחברתנות שפשו בחברתנו ולהציג תפיסת עולם יהודית עכשווית, שהיא האלטרנטיבה לקול "יהודי הכולל", הכוחני. תנועתנו עושה להגברת המודעות הציבורית להכר קיומה של אלטרנטיבה יהודית ליברלית בישראל".

מאיר אזרי, סבור כי הישראלים מודעים לקיום האלטרנטיבה שאותה מציעה התנועה ליהדות מתקדמת. לדעתו, נהגה מערכת החינוך לרוב להציג את היהדות המתקדמת באופן שלילי, שלא לדבר על הממסד הדתי שראה להרחיק את רבני התנועה בכל נקודת אחיזה מימסדית אפשרית.

שתים עשרה כיתות גן ברחבי הארץ פועלות כיום במסגרת התנועה ליהדות מתקדמת ובהן מתחנכים ילדים מגיל ארבע. לדברי מאיר אזרי, בכיתות גן אלה מושם הדגש על חינוך איכותי לחיי קהילה כשאשר ההורים מעורבים באופן עיקבי בפעילויות בגנים ואף משתתפים במימון חלק ניכר מאותן פעילויות.

מאיר אזרי "בשבוע שעבר למדו בגן הילדים את פרשת השבוע ובה סיפור תיבת נח, במסגרת זו ביקרו הילדים בגן החיות התנכ"י והתוודעו לחיות. הילדים בגנים שלנו מתפללים ביחד, בנים ובנות, וכל מי שחפץ בכך לובש כיפה, כבנים כן בנות. בצורה בלתי אמצעית מבינים הילדים את השוויון בין הגבר לאשה, כאשר בכל בוקר בוחרים בגן שליח ציבור, בן או בת. על הקן בחיית "תורן" בגן רגיל. בגנים שלנו תוכלו למצוא בנים מקדשים על נרות שבת ובנות עורכות קידוש".

בשבוע הזה

אנשי התנועה ליהדות מתקדמת תומכים בתפיסת עולם האומרת, כי על כל דור ליישם את ההלכה על פי צרכי הדור הנוכחי כי אחריותו של האדם היא לשאוף להביא את עולמו לידי שלמות.

הערב, בפתיחת הועידה התשיעית של התנועה ליהדות מתקדמת, יוכר גם באחריות הציבורית. התנועה תפתח לקבצה את הדרך נוכח האתגרים הפוליטיים [illegible] מעורבות [illegible] יהודי־ערבים, [illegible] ציבורי ועוד.

"זו באמת קשה לקבוע את התקשורת הישראלית. [illegible]" – כתב המזכ"ל אזרי.

אי הנה, עדיני ואתי.

להרגיש קרוב ולהיות רחוק

או: לאן נעלמו הילדים

מאת נעמי בן־גור

חידה בלשית: אשה נכנסה לקניון איילון ברמת־גן. שלושה ואצוטים תלויים לה בכל צד. ובנוי היה לה רק שני צדדים, אז ה"מייתר" נאבק על מקומו בתחבושת בין הרגליים. שלושה פרות קטנים שואגים [illegible]: "אבא תקני לי", "אבא תראי", "אבא למה..." תובעים על־המקום תגובה ותשובה. האשה המוזהבת נעלמת אי־שם בהדרגה היהודית. [illegible] דקות לבדה. לגמרי לבדה. עכשיו היא יושבת עם חברה בבית קפה או תקפוץ לריבית או תסתובב בחנויות. ואף אחד לא ינדנד ולא יבכה ולא יצטרך פיפי ולא ילך לאיבוד.

אז איפה הילדים?

הילדים עושים חיים במועדון "מאלף עד תף", שנפתח לפני שלושה חודשים בקניון איילון, קומת הבקהה, לייד דוכן מזון מהיר של "אפרופו" ובחזית למסעדת "חלב ודבש". רעיון סינגוע, מייבא מחו"ל, עם שיפורים ותוספות.

נכון, זה נראה עדיין כמו מקלט, כי כל התחלות קשות וגם הפירגון של הנהלת הקניון לפרויקט המבוקש הזה לא עובר שעות נוספות. אם נתבטא בעדינות. אבל יש כאן מתקנים ומצעצעים בכיף לילדי, פינת יצירה, פינת התפיסה, פינת תיאטרון בובות, פינת בישול, פינת טלוויזיה, מגלשה ושתי כרמפולינות קטנות. בפרים, המדריכות, רובן סטודנטיות, מעסיקות את הילדים בעבודות יצירה, התחפשות ואיפור – כל החמרים הדרושים נמצאים כאן. אז מה אם אין ברז וכדי לרחוץ ידיים צריכים לעלות למעלה, והבודדים בימים נקיים ממוקמים מאחור ארוך? לא נראה לי שזה הפריע לילדים או להורים שהרמו לכאן.

אכן, בקלט תרתי משמע, להורים על סף התפוצצות. זה היה הרעיון שהריץ את ברוריה קבלנה, פסיכולוגית חינוכית, העובדת מזה שנים כשירות הפסיכולוגי של עיריית תל־אביב. ברוריה, ברכה בין פינה ועובדת להצטרף ביחד אלה להוג המשפחות החד־הוריות, ידעת שבוראי לתפוס את העצבים רגע לפני ולפחות לחץ. במובן שלא מוכרחים להגיע בדיוק התשעים. הילדים אמנם הכי מתוקים שבעולם, אבל גם לכם מגיע איזה אחה"צ פנוי.

ועוד נקודה לטובת הסידור הזה: לא צריך להפיס טלפון ציבורי (שעובד) כדי להתקשר הביתה לשאול אם כבר שרפו את הבייביסיטר. אם תתעורר בעיה, יכריזו עליכם ברמקול.

השבועה על השמרטפיה הזאת, שמאפשרת להרגיש קרוב ולהיות רחוק, הריצה לכאן: עד היום 2,635 ילדים בתוך תקופה של שלושה חודשים. בתופעת החגים עברו כאן מאה ילדים ליום, בקצב של כשלושים לשעה, על שלוש מדריכות ומזכירה. נוסף לכך ביקרו מאות ילדים בתיאטרון הבובות הפועל כאן בשבתות. כשהזמינו אותי לראות את המקום, ביקשו שאביא ילדים כדי שאוכל להתרשם דרך עיניהם. הבאתי את כל השלושה, בגילאים שנה ורבע, ארבע ושש. לשני הגדולים לקח דקות ספורות כדי להתחבב. למראה גלילי נייר כואלה, דבק וצבעים שסלפה המדריכה בפינת היצירה, התקלפו בשמלתו כמו מדבקה בעל ביד שעות. ונך יפה קצר,בשהם שקועים במלאכת שמעתי אותם אומרים זה לזה באדישות: "אבא הלכה" – ומשכיבים ביצירה. הקטנה הסתובבה ונדבקה אלי וליפות, אולי כי הייתי בסביבה.

השעה היתה הבוקר אחה"צ. ראיתי כביבי ילדים שבחוד הורים שבחריים, שאמרו קלים כשנפרדו ואמרו: לתרגאות בשחזרו לקחת. לכל ילד מצמידים פתקית עם שמו ומספר, כמו על בגד הוא בהורות, אם הוא מבקש לנביה הויס המובה, חזבים מוזיים. היתה ילדה בת שנתיים שנשארה בודה, אך פתאום נתקפה געגועים לאבא. רצה לעבר הדלת ה"זבוחה". בעזר הכבדי אותה בימה היום להרגיעה. לקח קצת זמן. קראו לאבא ברמקול, לבסוף נרגעה הילדה. כשאבא בא לקחת, הרימה אותה על הידיים ואמרה לה "נבוא שוב מחר, נבח" הילדה הנהנה בראשה.

העסק בכבוד, "יהיה מקריבה", אומרת בעל הבית. פתוח כל יום מ־9:30 עד 9 בערב. ביום שישי פתוח עד קדיים בצהריים. בשבת מתקיימות כאן שלוש הצגות של תיאטרון בובות: ב־11:00, ב־12:30 וב־18:00. שבעה כלל כרטיס, בין הצגות פועלת השמרטפיה כרגיל.

מחיר שעת שמרטפיות לילד אחד – שישה שקלים. משעה לערה ואילך – חמישה שקלים. על כל ילד נוסף ניתנת הנחה של 10%. בחופשים אפשר לרכוש מנוי שבועי בחצי המחיר, חמש שעות ביום. לפי שלושה שקלים לשעה. אפשר לחגוג את הבוקר לילדי הולדת ומסיבות, בעיקר ביום שישי אחה"צ. שכירת המקום בלבד – 50 שקלים לשעה. אפשר לרכוש יחד עם כיבוד ההפעלה. מחיר הופעה – 180 שקל לשעה וחצי. את הנבלה על בכפר המשתתפים. טלפ' 799472.

כשיצאנו, שאלתי את בני בן הארבע: "היה יפה?" "לא", השיב לי ברוגז. "למה?" שאלתי. "כי היינו קצת מדי זמן", השיב הקטן.

עדיין לידי

מאת ורדה צימרמן

חברת "פולגת" משנה כיוון. משנה, אבל, בזהירות. היא עדיין נצמדת לבגדים בסגנון הקלאסי, גם אם אלו מנסים להיות מעודכנים יותר, בצבעים כמו בגזרות. "לידי בגיר" היא עדיין לידי בחליפות צמר וחולצות בעלות סרט גדול. אבל נוספו מעילי טרנץ' יפהפיים (גם לגבר) ומעילים בסגנון השכמייה וגם מכנסיים למערכות הדו־חלקיות. הקולקציה של "קארדה" גם היא מסתפקת בחולצות בסגנון הגברי, אחידות בצבעיהן המצטרפות למכנסיים ולחצאיות מג'ינס ולבלוזונים ג'ינס כחולים. ההבדלים מצויים בפרטים: תיפורים בולטים אדומים לבלוזון, תיפורי קפלים למכנסיים באורכים שונים וברוחב שונה. ג'ינס... אבל עדיין ללידי.

הגברים גם הם מכובדים מאוד בחליפות צמר בצבעים כהים ואפילו במקטורנים המשובצים והמעוטרים בטלאי־מרפק מזמש. ספורטיבי, אבל מקרין אלגנטי.

"בגיר" ו"לידי בגיר"

"נענע"

דינת גרא

אמידות

"פלד אירועים" אירגן תערוכת מעצבים ואבזרי אופנה המאגדת תחת קורת גגה כ־30 יצרנים. בתצוגת אופנה שנערכה לכבוד האירוע הציגו כל המעצבים את האמירה האופנתית שלהם. היו שם שמות מוכרים כמו אורנה מרבך, שרה מילה, דפני, שאפס, נילי טווינג, וגם שמות חדשים כמו "נענע", אלי אדלר, "אילאיל", "טוליפ", ועוד. המיגוון האופנתי היה רחב ביותר, גם מן הצד העיצובי וגם מן הצד האיכותי. בין הפריטים היפים בתצוגה היו מעיל פעמון מקטיפה שחורה של אורנה מרבך, חולצה רחבה וקצרה מעוטרת ברקמה ומכנסיים בבותן גבוהה של "או זה". הצאית מיני בעלת שני רוכסנים של "היבי", ומערכת באדום מעוגלות שוליים ואסימטריות של נהמה מוסיוף וכן שכמיית קטיפה שחורה של "דפני". האבזרים שהוצגו מעידים על פריצת דרך ישראלית בתחום זה. נזכיר לטובה את הארנקים הגיאומטריים של "קליגולה" וארנקי הזמש הקטנים של "שראל".

יבוא, יבוא

קוסמטיקה: חדשות מעולם הקוסמטיקה מגיעות לישראל בקצב רצחני. מבית "רוק" הצרפתי הוצג קרם "מיוספר" חדש המיועד להאטת תהליך הזדקנותו של העור. מוצר שהופק לאחר סקר בין נשים על העדפותיהן ממוצר קוסמטי מסוג זה, ולאחר מבחני נסיון רבים.

חברת "אוריס" (חברת בת ל"הלנה רובינשטיין") הודיעה בערב חגיגי על תחילת יבוא מוצרי "אלן בטריקס" הגרמנית. מוצרים של חברה ותיקה בשוק (נוסדה ב־1934) שלה סדרות מוצרים לעור רגיש, לעור שמן־בעייתי, לעור יבש ולעור מעורב. מוצרים שחלקם על בסיס טבעי וגם מוצרי קוסמטיקה. שעל כולן מעידה החברה כאיכותיים הנמכרים במחירים נוחים.

כמעט זה לא מספיק

חולון ניצחה אמש באולמה את היוונים בהפרש 17 נקודות, אך „נס חנוכה" לא התרחש ■ 3 נקודות חסרו כדי להשוות את הפיגור מאתונה בן 20 הנקודות ■ דקה וחצי לסיום הוליכה חולון 21 נקודות וקוראץ' נראה באופק, אבל הוא נשאר שם ■ בוגין התאמץ, דלזל בלט וארל קטף 20 ריבאונדים ■ עכשיו לחולון נותרו התארים בארץ, קדימה לעבודה

מאת משה כהן

גם אתונה ברח אמש מידי שחקני הפועל חולון. היוונים ברגע האמת שלהם הצליחו במשחק שאפשר ויקיל ברוב

כדורסל

למרות את שחקני פנתינאייקוס היוונית ועם להוליך במשך של 21 נקודות, אבל רק היפסון בדקות הסיום מנע מהם להשלים את הבלתי יאומן ולהתמקם בנצחון נאה 76:93 (42:45) שלא הספיק להם להעפיל לשלב הבא של משחקי גביע קוראץ'.

מלחמה זו היה אמש שם המשחק באולם הכדורסל הנאה של הפועל חולון. תביביה של איוחאן האגנן חשו כי רגע האמת הגיע. לאחר שלושה הפסדים בחופתים ניסן אלימלך, בוגין וחבריהם להוכיח, כי לחולון

ישראל אלימלך

יש עדיין מה למכור וכל ההפסדים היו מוקדמים מידי. כל אחד משחקני חולון לחם בצורה מעוררה הערכה והתלהבות חיתר פגמה לעיתים ביוק המשחק.

אין ספק, כי הפועל חולון קבוצה אכה ויש לקוות שיכולתה ב־13 דקות הסיום מהווה נקודת מפנה. אולם, חולון עדיין אינה מכבי ת"א. אני בטוח שהמכבים לא היו שומטים בדקות הסיום פער של 21 נקודות והיו ממוטטים סופית של יריבתם. כנראה שמכבי ת"א של דקות הסיום יש רק אחת.

את המשחק ניתן לחלק לשלושה חלקים: במחצית הראשונה הפתיעה המחצית השניה המשיכה חולון לאכזב. משחקה היה מפוזר ועצבני היוונים לא התקשו להגות יריב שקל. חולון ניסתה כמייטב יכולתה, בכל העצבנות הרבה לא אפשרה לשחקנים למוטט את יריבתם הבינונית.

בכל שנקע מחוגי השעון קדימה, החלו בחולון לקוות רק לנצחון אבובה. על מהפך דרמטי איש לא חפו אפילו לחלום. אולי זה טפלי, אבל דווקא אחד מהשחקנים הישראלים הבודדים שבחולון גרם למפנה. מדובר בניב בוגין שהחל מהדקה ה־27 התעורר מתרדמתו ודחף את חבריו ליתרון שהלך וגדל.

בוגין נתן במשך 10 דקות תצוגת כדורסל מרשימה והסיום לא היה לו פשוט כה ומאמנו נאלץ להוציאו. בסיום התברר כי הוצאתו היתה גורלית לגבי התוצאה הסופית. ואני לציין, כי ראנקן עשה כמה חילופים מוטעים והכנראה שהוא, בכה

הפועל חולון 93 (45)
פנתינאייקוס 76 (42)

השופטים: קירנל ולזוב
צופים: 1600
אולם: הפועל חולון

★ הפועל חולון: דלזל 19, מקדונלד 17, ויליאמס 16, פיליפס 14, בוגין 12, חסמן 2.
★ פנתינאייקוס: ג'ונס 25, סטרגקוס 18, אורייסטום 15, פרילקים 8, יאנו ופיטנס 5 כ"א.

התרגל להרכב השחקנים העומד לרשותו.

לא רק בוגין היה המייטב. ברוב דקות המחצית הראשונה החזיק יונתן דלזל את חבריו בתמונת המשחק. דלזל קלע הייטב והיה הגורם שהחזיר תקווה בקרב חבריו. ארל ויליאמס פתח את המשחק באסטנות, אבל הדבר לא מנע ממנו לקלוט 20 (!) כדורים חוזרים ולהכביד את היוונים. ישראל אלימלך שיחק בהתלהבות רבה והוא תרם את חלקו להתעוררות החולונית, בן מקדונלד הוכיח בכמות מבצעי כדורסל מבריקים כי מדובר בכוכב, אבל נראה לי שהוא טרם התאקלם בקבוצה. שמואל זיסמן אכזב וזאת האכזבה החולונית היוותה אדי פיליפס, שהרבה להחטיא ובסיום הוא היה הגורם הראשי לכך שחולון לא עלתה לשלב הבא של גביע קוראץ'. אומנם פיליפס סובל מפציעה, אבל מוזר מדוע הוא ניסה לקלוע ולקלוע ולא למסור את הכדורים לחבריו הפנויים. מוזר עוד יותר מדוע התעקש המאמן ההולנדי לשתף את פיליפס, לאחר שכבר לאחר כיסיתו התברר כי ממנו לא תפתח הפתבה. גם לגבי התנהגותו של פיליפס במגרש כדאי למנהלי הקבוצה לשים לב, שכן במחצית הראשונה הוא תקס בגסות בעודפו של פיטוש, שנאלץ לרדת מהמגרש כשהוא מכסה את עיניו. לקווה, השופטים ההולנדים לא ראו זאת, אולם הקהל הוא אין ספק כי הכוכב הזה עבר יבכה עצמו שמדבר בקרת המשמעת של איגוד הכדורסל.

פנתינאייקוס: התגלתה לנו כקבוצה שאפתנית ובינונית. שחקניה זריזים כמשעמת מאכזית מעוררת חקיבה ולזכותם ניתן לאמר, כי גם לאחר שההולנדים הצליחו לברוח בתוצאה, הם לא איבדו את העשתונות ובסיום אף הצליחו למחוק את פער 21 הנקודות. השחקן הבולט בשורותיהם היה אדגר ג'ונס, שבעבר היה מועמד לחזק את מכבי ת"א. ג'ונס לחם לעקעקה לבין סל עקי חולון והוא היה זה שהצליח להחזיק את חבריו בתמונת המשחק גם ברגעי המצוקה.

כאמור, עד הדקה ה־27 לא הצליחו החולונים לברוח, אולם בדקה זו החלה הדראמה הגדולה. חולון בעידוד אוהדיה הקנאים הסתערה על סל האורחים ללא רחמים. בדקה ה־32 הורה לוח התוצאות על 61:77 וכעבור דקה קפץ היתרון החולוני ל־18 נקודות הפרש — 61:79. ואז שוב החל פיליפס להרגיז והוא איבד את הכדור ליוונים.

התנופה החולונית נעצרה לשתי דקות. ובדקה ה־35 קם הקהל על רגליו, כשפיליפס באחד ממבצעיו הבודדים במשחק הגליח לעלות את חבריו ליתרון של 21 נקודות — 63:84, ההתרגשות אחזה בכולם. היוונים סירבו להניף דגל לבן והם הצליחו לצמק את התוצאה — 68:84, אבל אלימלך בסל מרחוק ומקדונלד קבעו במהירות — 68:89. בדקות אלו המנה שיחק תפקיד ראשי והעבירות היו מרובות.

כשנותרה דקה וחצי לסיום שוב עלתה חולון ליתרון של 21 נקודות — 72:93, אדגר ג'ונס לא איבד את עשתונותיו וקבע — 74:93. כאן עבר פיליפס למחנה היווני והחטיא כטירון. פנתינאייקוס ניצלה זאת כדי להבטיח כמעט סופית את נצחונה — 76:93.

אולם, התקווה החולונית לא נמוגה, היוונים איבדו את הכדור וכשנותרו 15 שניות לסיום יצאה חולון להתקפה האחרונה במשחק, של שלוש נקודות היה גורם להוארכה במשחק, כיוון שאז היו החולונים מנצחים בדיוק בהפרש בו הם נוצחו לפני שבוע באתונה. את הזריקה הגורלית לסל לקח על עצמו בן מקדונלד. הוא התרומם וזרק את הכדור הישר לחישוק הסל וגרם את הוצאת לחיוונים ונשיקות במתנה ליוונים.

החולונים לא ידעו בסיום אם לבכות או לצחוק. בפתיחת המשחק הם היו חותמים על נצחון בהפרש של 17 נקודות, אבל לאחר האירועים במגרש היתה להם סיבה מאוד טובה להיות לחודי התלבטה עם ראשים מורכנים.

נשות מכבי ת"א עלו לשלב הבא

קבוצת הנשים של מכבי ת"א הבטיחה אמש את עלייתה לשלב הבא של משחקי גביע אירופה למחזיקות גביע.

מכבי נוצחה באתונה ע"י קבוצת אגאוס בתוצאה 49:43, אולם נצחונה בשבוע שעבר בתוצאה 62:83 הספיק לה כדי להבטיח את עלייתה לשלב הבא.

המכביות לא נזקקו למאמן רב ויתרונן המוקדם לא הוטל בספק בכל דקות המשחק.

הרבו לקלוע למכבי: גולסקר 12, וולף 10.

הגרמני תומאס ברטהולד על הקרקע, כשמעליו ההולנדי ארווין קומאן ומשמאל הגרמני יורגן קולר במאבק על הכדור במינכן

החלוץ האנגלי ג'ון בארנס (11) במאבק על הכדור עם השוודי גלן הייס. שתי הנבחרות נפרדו אמש בתיקו 0:0 בוומבלי

לילה ללא שערים

בשני משחקי המוקד במוקדמות גביע העולם, שנערכו אמש באירופה ■ ההולנדים חזרו ממינכן עם תיקו 0:0 ובאותה תוצאה מאכזבת נפרדו בוומבלי נבחרות אנגליה ושוודיה ■ ערב טוב לרוסים שגברו על האוסטרים 0:2 משערים של הכוכב האולימפי מיכאיליצ'נקו ושחקן יובנטוס זאבארוב ■ נצחון חוץ גדול לרומנים בבולגריה 1:3

שני המשחקים המרכזיים במוקדמות גביע העולם, שנערכו אמש בכל רחבי יבשת אירופה, נסתיימו ללא הכרעה וללא שערים. נבחרות מערב־גרמניה והולנד סיימו בתיקו 0:0 ובאותה תוצאה נפרדו בוומבלי נבחרות אנגליה ושוודיה. מצבם של פראנץ בקנבאואר ובובי רובסון לא השתפר אמש.

הנה פירוט התוצאות:

בית 1

★ יוון – דנמרק 1:1

נבחרת דנמארק המתחדשת חזרה בשלום מאתונה. הדנים השוו בדקה ה־56 מרגלי פלמינג פולבסן, לאחר שער של היווני טאסוס מיטרופולוס בדקה ה־41.

המשחק נערך במסגרת בית 1 לעיני 45,000 צופים.

★ רומניה – בולגריה 1:3

רומניה החזקה רשמה נצחון חוץ חשוב בסופיה והגדילה את סיכוייה בבית 1.

דוויין מאמנץ העניק יתרון לרומנים בדקה ה־25, אולם קריסטו קולב השווה כעבור שש דקות. בעיצומן של התקפות בולגריות בשלבי הסיום הפתיעו הרומנים בשני שערים מרגלי קמבם, דוויין קאמאטרו, בדקות 79 ו־89.

	משחקים	שערים	נקודות
1. רומניה	1	1:3	2
2. דנמרק	1	1:1	1
3. יוון	1	1:1	1
4. בולגריה	1	3:1	0

בית 2

★ אנגליה – שוודיה 0:0

זה לא קרה, מי שקיווה שהנבחרת האנגלית תתאושש במשחקה הביתי בגביע העולם מול נבחרת שוודיה, התאכזב. בחניכיו של בובי רובסון לא הצליחו להבקיע את השער השוודי וסיימו בתיקו מאופס, שממשיך את שרשרת אי ההצלחות האנגליות מאז אליפות אירופה בקיץ החולף.

המשחק נערך באיצטדיון וומבלי לעיני 65,628 צופים.

★ פולין – אלבניה 0:1

הפולנים התקשו לפרוץ את המערך האלבני והכשו שתי נקודות ראשונות בבית 2 לאחר שער של קשישטוף וארצ'יצה בדקה ה־78.

30,000 צופים חזו במשחק, שנערך בווראצלב.

בית 3

★ ברה"מ – אוסטריה 0:2

נבחרת ברה"מ פתחה ברגל ימין את משחקיה בבית 3 האירופי במוקדמות גביע העולם, כשהבקיעה פעמיים בקייב את נבחרת אוסטריה.

האוסטרים התגוננו כל המשחק ושמרו על רשת נקיה עד לדקה ה־47, בה הבקיע אלכסיי מיכאיליצ'נקו, כוכבה של נבחרת הזהב האולימפית, את שערם. אלכסנדר זבארוב, שהגיע מיובנטוס האיטלקית, ביסס את הנצחון בדקה ה־69.

★ מזרח־גרמניה – איסלנד 0:2

במשחק השני בבית 3 ניצלה מזרח־גרמניה את ביתיותה והבקיעה צמד שערים ע"י אנדראס תום בדקות 34 ו־88.

רק 12,000 צופים חזו במשחק, שנערך במזרח־ברלין.

52,000 צופים חזו במשחק.

	משחקים	שערים	נקודות
1. ברה"מ	2	1:3	3
2. מז. גרמניה	1	0:2	2
3. איסלנד	3	4:2	2
4. תורכיה	1	1:1	1
5. אוסטריה	1	2:0	0

בית 4

★ מערב־גרמניה – הולנד 0:0

הפעם לא הובקעו שערים בקרב הגדול בין שני ענקי הכדורגל האירופיים. הולנד, ללא רוד חוליט, יכולה להיות שבעת רצון מהתיקו במשחק החוץ הקשה. בהעדרו של הקייזר פראנץ בקנבאואר יותר מאוכזבים, אך הכל עדיין פתוח בבית מס. 4.

המשחק נערך באיצטדיון האולימפי במינכן לעיני 73,000 צופים.

★ וולס – פינלנד 2:2

ארבעת השערים הובקעו כבר במחצית הראשונה הסוערת. האורחים הוליכו במפתיע 0:1 כבר בדקה ה־8 משערו של קארי אוקונן. וולס השוותה מפנדל של דין סאנדרס בדקה ה־24. בדקה ה־40 הבקיע הפיני אקי לאוסינגה שער עצמי, אך חברו מיקה פאהטליינן דאג להשוות עם השריקה למחצית. 2:2.

5000 צופים חזו במשחק שנערך בסוונסי.

בית 5

★ סקוטלנד – יוגוסלביה 1:1

המחצית הראשונה היתה המעניינת יותר והיא גם שהביאה את שני השערים. הסקוטים הוליכו 0:1 משערו של מוריס ג'ונסטון בדקה ה־17, אולם האורחים השוו בדקה ה־36 מרגלי סרסקו קטאנאק.

המשחק נערך בגלאזגו לעיני 42,771.

	משחקים	שערים	נקודות
1. סקוטלנד	2	2:3	3
2. צרפת	1	0:1	2
3. יוגוסלביה	1	1:1	1
4. נורווגיה	2	3:1	0
5. קפריסין	–	–	–

בית 6

★ הונגריה – צפון אירלנד 0:1

שער שהבקיע ההונגרי אישטוואן ויניטס 6 דקות מהסיום, העניק לנבחרתו נצחון ביתי דחוק על האירים 0:1. המשחק נערך במסגרת בית 6.

18,000 צופים חזו במשחק שהתקיים בבודפשט.

	משחקים	שערים	נקודות
1. צ. אירלנד	3	1:3	3
2. הונגריה	1	0:1	2
3. אירלנד	1	0:0	1
4. מלטה	1	3:0	0
5. ספרד	–	–	–

שחייני הזהב של ישראל „דגו" בסיאול שלוש מדליות נוספות

למרות הצלחותיהם עד כה ממשיכים השחיינים הנכים של ישראל להיות „רעבים לזהב". אתמול, ביום מוצלח במיוחד

נכים

באולימפיאדת הנכים בסיאול, הם הוסיפו שלוש מדליות זהב לאמתחתם.

רון בולוטין ניצח בבית לקטועים במשחה 100 מ' פרפר בזמן של 1:05.8 דקה ושלמה פינטו שחה 50 מ' פרפר ב־36.46 שניות בבית למשותקים. הזהב השלישי הוענק לסמדר צור, שניצחה לאחר מאבק קשה במשחה 100 מ' פרפר בהישג של 1:38.08 דקה. בעז אבהך זורג שלישי ב־100 מ' גב בבית לפגועי מוחין.

באתלטיקה מדורג נחמן וולף במקום השני בתחרויות קרב 5 לאחר שסיים עד כה שלושה מקצועות.

במשחקי הכדור־שער לעוורים ניצחה ישראל את הולנד 0:2 ותתמודד במשחק הבא נגד גרמניה. נבחרת הכדור־שער של איראן הודחה מהמשחקים לאחר ששחקניה קיללו את הישראלים וסרבו להתמודד עמם.

בתחרויות הקבוצתיות היה אתמול „יום הולנדי". נוסף לכדור־שער התמודדו גם שתי נבחרות הכדורסל שלנו נגד ההולנדים.

נבחרת הגברים העפילה לרבע הגמר, שבו תתמודד נגד ארה"ב, לאחר שהפסידה להולנדים 52:33. נבחרת הנשים הפסידה להולנד בהפרש של שתי נקודות 33:31, לאחר 24:19 במחצית. הפסד זה חיסל את סיכויי הנשים לזכות במדליה.

נבחרת הכדורעף, בכיכובו של חגי זמיר, גברה על בריטניה 0:3.

אתמול הגיעו לסיאול שחקני הטניס, שנטלו חלק באליפות הפתוחה של ארה"ב בלוס אנג'לס. באליפות זו, שהיא, למעשה, אליפות העולם, דורגה אלופת ישראל תיקי אבישי במקום החמישי.

מאזן המדליות של ישראל הוא 6 זהב, 4 מכסף ו־8 מארד.

אתמול ביקר את המשלחת שגריר ישראל ביפאן, נחום אשכול. סגן ראש הממשלה ושר החינוך, יצחק נבון, שיגר אתמול מברק ברכה לחברי המשלחת על הישגיהם. מנהל רשות הספורט, ידיד אורן, הבטיח בשיחה עם כתבנו אברהם תשובה לבדוק עם מנכ"ל רשות השידור מדוע לא שודרו המשחקים בטלוויזיה הישראלית.

מאמן־על הונגרי בנבחרות הטנ"ש

מאת ברוך דגן

המאמן הלאומי של הונגריה בטניס־שולחן, זולטן וולפר, יגיע בשבוע הבא לארץ כדי להדריך את הנבחרות הישראליות לקראת אליפות העולם.

ט. שולחן

וולפר בן ה־53, ששימש מאמנה של הנבחרת ההונגרית באולימפיאדת סיאול, יהיה מאמן־על בטניס־השולחן הישראלי במשך שש חודשים, עד לאליפות העולם בדורטמונד, גרמניה. לצדו יפעלו ארבעת המאמנים הלאומיים: זאב קראוס – בוגרים, למכבי פרוגודריאני – נשים, אלכסנדר דודליס – נוער ועדי רוזנבאום – קדטים. וולפר יתווה את תכניות האימונים של הנבחרות ויפקח עליהן. כן ידריך את המאמנים בארץ.

ההחלטה להביא מאמן־על מחו"ל נועדה להעלות את רמת הנבחרות הישראליות עם שובן למעגל אליפות העולם לאחר היעדרות מאונס מהאליפות הקודמת בהודו בגלל אי־קבלת אשרות כניסה.

השחקנים הישראלים יזכו למנה גדושה של אימונים ותחרויות בין־לאומיות. בסוף נובמבר הם ישתתפו באליפות הפתוחה של צרפת, בסוף ינואר הם יטלו חלק באליפויות שוודיה ופינלנד ובסוף פברואר הם יקיימו מחנה אימונים מרוכז בארץ ביחד עם שחקנים מגרמניה ושוודיה.

נבחרת הנוער תארח כבה נבחרות אירופיות ב„טורניר האביב", סיפה באפריל. נבחרות אנגליה וגרמניה כבר נענו להזמנה הישראלית ומצפים לתשובות חיוביות גם מנבחרות מזרח־אירופיות.

שבתאי לוי ממתין לשחרור לשמשון

מאת שמואל קליגר

שבתאי לוי יושב על הגדר של הפועל ת"א. החלוץ של אלופת ישראל כבר אינו רואה את עצמו שייך למסגרת הקבוצתית, אף כי עד אתמול לא הגיע השחרור המיוחל. לוי חפץ לשחק בשמשון ת"א וטובים הסיכויים, כי ההעברה תבוצע בקרוב.

בינתיים פרץ סכסוך חדש עם השוער יום טוב טליאס, הטוען כי לא מכבדים את הסיכומים עמו. טליאס החרים אתמול את האימונים ובשבת יעמוד שוער המשנה ניב עדן בשער במשחק המרכזי בבלומפילד נגד מכבי נתניה.

גם החוזים עם רמי ארמה וגיל לנדאו טרם נסגרו, והבוקר צפויה פגישת סיכום בעניינם.

השחקן הוותיק יעקב אקהויז עדיין פצוע ונראה, כי לא ישותף במשחק בשבת.

מאמן הונגריה בשחיה לישראל

המאמן הלאומי של שחייני הונגריה, תמאש פצ'י, יגיע בתחילת נובמבר לארץ כדי להדריך את המאמנים הישראלים.

פצ'י, מאמנם של האלופים האולימפיים דארני וסאבו, יסתייע בשני מאמנים מהסגל הלאומי ההונגרי.

הבאת המאמנים ההונגרים נועדה להעלות את רמת האימון בארץ עם פתיחת אימוני החורף.

היום בחצי גמר אליפות ישראל בטניס:

בלום נגד מרנשטיין ופרקיס מול עמית

טניס

תוצאות רבע הגמר באליפות הלאומית של ישראל בטניס: ברעו מרנשטיין – רביב ויינדנפלד 3:6, 6:4, 3:6. שחר פרקיס – אורן מוטבסל 6:7 (שובר שוויון) ו־4:6.

גלעד בלום – יורם בראון 2:6, 3:6. עמית נאור – חיים ציון 1:6, 1:6. בחצי הגמר יתמודדו היום החל בשעה 2 גלעד בלום – ברעו מרנשטיין. שחר פרקיס – עמית נאור.

במשחקי זוגות לגברים ניצחו יובל הירש וגיל קבלסקי את מנשה צור ואהוד ויינברג 6:3, 4:6, 6:7.

אורן מוטבסל וחיים ציון ניצחו את משה סלטין ויורן עושי 3:6, 3:6. יורם בראון ועמית נאור ניצחו את יובל קרוני ורוני בידאון 2:6, 1:6.

נשים: אילנה ברגר – פזי דרויש 3:6, 6:7. יעל שביט – ענת ואחין 3:6, 2:6. חגית אוחיון – יעל סגל 5:7, 2:6. דליה קדיאס – שירה גמבי 6:4, 3:6, 1:6. בחצי הגמר יתמודדו אילנה ברגר נגד יעל שביט. חגית אוחיון נגד דליה קדיאס.

זוגות נשים: אילנה ברגר וחגית אוחיון – יפעת עתיאל ודניאלה קבלסקי 1:6, 0:6. דניאלה בלגרה ולימור זלץ – דנה ברמי ויעל שביט 6:7, 1:6. 500 צופים חזו במשחקים בירושלים.

מכבי ראשון(ה) בתום משחקי המחזור השלישי

מאת שמואל קליגר

כדוריד

מכבי ראשל"צ ממשיכה להוליך את הטבלה הלאומית בכדוריד גם אחרי המחזור השלישי. עד כה צברה הקבוצה את מקסימום הנקודות והיא מקדימה בנקודה את האלופה הפועל רחובות 18:20. בשער הרחובותים משחק הותיק אהוד סלע והתנצחות ניכרת על רקע התיקו המכובד שחילצה הקבוצה הרחובותית רק לפני שבוע מול האלופה הפועל ראשל"צ (19:19).

באותה תוצאה 18:20 ניצחה גם הפועל נוקיים את א.ס. נס־ציונה העולה החדשה לליגה הלאומית.

ראשל"צ אמש לא התקשתה מכבי ראשל"צ לנצח את מכבי רחובות בהפרש גדול 16:33. האלופה הפועל ראשל"צ ניצחה את מכבי קרית שרת חולון 23:27.

אך התוצאה המעניינת ביותר נרשמה בנצחון הפועל פ"ת על מכבי נתניה 17:20 (7:8). בקרב המנצחים בלטו אמר ותנוסה שהבקיעו את רוב השערים.

שערים להפועל פ"ת: אמר 6, תנוסה 6, אריאלי 3, אנטוקוביץ' 2, אלדיגר 2, רונן גוז 1.

שערים למכבי נתניה: דוידאי 5, פפירוביץ' 3, זמיר 2, סלומון 2, פינקלשטיין 2, שמיר 1, כהארון 1, בכרי 1.

הפועל ר"ג גברה על מכבי פ"ת 17:23.

אליצור הרצליה הפתיעה את

האחים מוזס יחבטו בפולין

האחים אמיר, ראובן וגדי מוזס ישתתפו בסוף נובמבר בתחרות בין־לאומית בבדמינטון, שתיערך בוורשה.

תתלווה אליהם שחקנית אחת, שתיקבע בתום תחרות מבחן. בתחרות בפולין ישתתפו עשר מדינות.

תהיה זו היציאה הראשונה של הנבחרת הישראלית לחו"ל מאז הצטרף הבדמינטון למסגרת ההתאחדות לספורט לפני כשנה.

הזמנה נוספת לתחרות בהונגריה נדחתה בגלל תאריך לא מתאים.

מכת פציעות בחולון ות"א

מאת מנחם בלום

הפועל חולון ומכבי ת"א, שיתמודדו מחר בחולון, סובלות ממכת פציעות והעדרויות.

בחולון פצועים ליאון סנסו ואבי פרחן בעוד אבי סט רחוק למקום שרותו. לעומת זאת יחזור רונן הלל לאחר עונש הרחקה.

במכבי ת"א לא ישתתף אלון נתן במשחק עקב פציעה. השוער מרכוס ובני סבק אינם בקו הבריאות. יצחק זוהר משרת בצבא, אך מוטי איוניר אמור לחזור להרכב.

המשחק של מכבי ת"א במחזור הבא נגד מכבי חיפה יהיה בהרצליה ולא בר"ג כפי שהיה מתוכנן. נמסר, כי אין שחר לשמועות על העברתו של בני סבק וכי הוא ישחק אך ורק במכבי ת"א עד סוף העונה.

נודע שבשעריים חולון מעוניינת בשחר בראל, שחקן מכבי ת"א, ובקרוב ייכנסו למו"מ בנושא.

הלוח הכללי

דירות למכירה

עסקים

מכוניות

מבני תעשיה

הצעות עבודה

הלוואה

ריפוי והרדיה

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

זיפות גגות

פוליש וניקיון

נרשמו לנישואין

הכרויות

שרותים

ריפוי והרדיה

ירושלים

ריפוי והרדיה

חיפה

ריפוי והרדיה

חניה

ריפוי והרדיה

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

קולנוע

סרט גועני.

"קוברה ורדה"

ישבתי ב"קוברה ורדה" (נחת ידוק), סרטו האחרון של הבימאי הגרמני ורנר הרצוג, ומצאתי את עצמי רוב הזמן עוסק בכעס בשאלות שוליות: מצב בריאותו הנפשית של הבימאי, וסוד יכולתו הפלאית לחזור ולגייס הון למעשי שטות מגלומניים. תפקידו של הבבקר, בין השאר, הוא לנסות ולבאר לקוראיו קולנוע סתום, אבל נדמה לי הפעם שכל נסיון פרשנות של השטות המעיקמת הזאת יוסיף לה רק רצינות שאינה ראויה לה. הדיאלוג במקומותיו הברורים הוא ברמת כתיבה של ילדים ובמקומותיו הנימלצים וההגיגיים כביכול הוא ברמת שפת היות בתום לאחר בקבוק ויסקי במקום מים.

על מה הסרט? קוברה ורדה, שודד אגדי (קלאוס קינסקי) מועל באמון אדונו העריץ ונישלח כעונש לאפריקה לייבא משם מטעני עבדים. לאורון הצריך אין ספק שגזר בכך את סופו של קינסקי ומה שהתחיל כמערבון אישלקי דובר אנגלית איומה (וללא כל קשר לתנועות השפתיים) מתפתח לסרט קולונאלי מהסוג שאהב לפני שלושים שנה לסיים את העלילה בסצינות טבח של הזולו. הכל נראה בבו דיפדוף באלבום תמונות אפריקאי. עין הצלם, כך נראה, חונבה על ברכי האסתטיקה הארית, ועם כי פה ושם ממלמל קינסקי דברים סתומים בגנות העבדות מצולם הכל כמו נוף אפריקאי בעין אמן של הרייך השלישי. הקומפוזיציות גדושות באלפי דמויות מתפתלות, הערום מבזה את הנשים, השחורים מתנהגים כמו גמלי אדם והכל מבזה את הרמות האנושית. "קוברה ורדה" נראה לי כמו עילה להצגת אנשים כחרקים, להקטנת דמות האדם ולהגדלת דמותו של הרצוג בעיני מעריציו.

יגאל משית

[redacted]

מה קורא

אוהבי הקולנוע ציפו זה זמן רב לביוגראפיות של שני גדולי הקולנוע בימינו פליני וברגמן. הוצאת זב"מ הזדרזה לרכוש את הזכויות של שתיהן. "פליני" מאת הוליס אלפרט ראה אור בימים אלה בתרגומה של בלהה קיפמן ("רביד"). "פנס הקסם" האוטוביוגראפיה של אינגמר ברגמן תראה אור בעוד מספר חודשים.

העיתונאי האמריקאי הוליס אלפרט סוקר את חייו של פליני מימי ילדותו ברימיני, חינוכו בגן שנוהל בידי נזירות ואחר כך בבית ספר כנסייתי בפאנו. כבר באותם ימים מוקדמים מצטיירת דמות של כופר־להכעיס וקונדס. חיבוקו של הנזירות בגן הילדים עורר בו את התחושות המיניות הראשונות, מודה פליני. שיגאתו אל מימסדים רתיים התגבשה במוסד לנערים שניהלו כמרים. פליני זוכר את הסטירות שספג מידי הכמרים, קודם שהספיק להתוודות על חטאיו. כשהחל למנות את חטאיו הנוראיים - הוא בדה עלילות על הצתת ביתו, רצח כומר בקרדום וחיסול מאות אנשים - נשמט ראשו של הכומר בתנומה מתוקה.

בנעוריו הצטרף לתנועת הנוער הפאשיסטית, אך כבר בשלב מוקדם הפר את חברותו בה למהתלה. הוא לא היה תלמיד מבריק אף שהצטיין בכתיבת חיבורים ובלט בשעורי ההיסטוריה של האמנות. לדבריו פיתח בימים אלה את חוש ההומור והשנינה שלו ו"את היכולת להתבונן בבני אדם באירוניה ובחמלה" - חמלה בגלל המורים שצרחו עלינו, עיניהם בודקות מאחורי משקפיהם: "מקומך בבית הסוהר ולא בבית הספר". הוריו של פליני רצו שיהיה עורך דין או רופא. הוא איכזב אותם כשפנה לעיתונאות. הוא כתב פיליטונים לרדיו, מערכונים לעתון "מרקס אורליוס" וראיונות עם כוכבי בידור לעיתון "סינמגזינו". כך פגש, בין השאר, את אנה מניאני.

מפגש עם הבמאי רוברטו רוסליני פתח בפניו את הדרך לקריירה קלנועית. הוא שימש כתסריטאי ואחר כך כאחד מעוזרי הבמאי לצידו של רוסליני (בין השאר היה אחד מעוזרי הבמאי של רוסליני ב"רומא עיר פרוזה", סרט הדגל של הניאוריאליזם). בין 1939 ל־1952 תרם והשתתף בכתיבת עשרות תסריטים. ב־1950 ביים לראשונה עם אלברטו לאטוארדה את "אורות הוואריטה" ושנתיים לאחר מכן את "השייח הלבן" (בשיתוף עם פינלי ולאיאנו על פי רעיון של אנטוניוני). אולם הביקורת קטלה את הסרט ואת בימויו של פליני במיוחד. הצלחתו הראשונה היתה בסרט "הבטלנים" והיא שאיפשרה לו להשלים את "לה סטראדה" הנפלא שהפכה אותו ואת רעייתו ג'ולייטה מסינה לכוכבים בינלאומיים.

אלפרט מתעכב במיוחד על נסיבות הפקת הסרטים ועל מהלך חייו של פליני. אין בספרו תובנה מיוחדת לאישיותו המרתקת של פליני. פליני עצמו כמעט שלא שיתף פעולה עמו בכתיבת הספר והדבר ניכר היטב. הוא נעתר להשיב על שאלות ספציפיות אך הפנה את המחבר לראיונות שערכו עמו אחרים. מי שמבקשים את מהלך הסיפור הכרונולוגי, ימצאו בספר כמה פרטים משלימים מעבר למה שקראו בעיתונים. אך מי שיבקש הארה על האישיות המיוחדת, ימצא אותה, לפי שעה, בסרטיו של פליני יותר מאשר בביוגראפיה השטחית למדי של אלפרט.

שונה לחלוטין היא האוטוביוגראפיה של ברגמן מאת ברגמן "פנס הקסם" שהופיעה כבר בתרגום האנגלי והצרפתי. ברגמן עורך בה חשבון נוקב עם עצמו ועם בני משפחתו. הספר מרגש בכנותו. ברגמן אינו מהסס לחשוף את חרדתו מפני הזיקנה, הדפיון היצירתי שאוחז בו ואת הניכור הנורא שלו כלפי אמו, אחיו ובמיוחד אביו. הוא מתעכב על החינוך הנוקשה שקיבל בבית הוריו ומספר על עצביו הרופפים ודגישותו המופלגת המתבטאים בחולי פיסי המלווה אותו כמעט כל ימיו. ברגמן כמעט שאינו מתעכב על יחסים עם נשותיו המפורסמות. וידודיו של ברגמן זורים אור על סרטיו ומשלימים אותם. אך מי שיבקש בהם את המגע הגאוני שבהם מצטיינים סרטיו, עלול להתאכזב. כתיבתו של ברגמן פשוטה, בהירה. היא חסרה את האירוניה והשנינה שציינה כמה מן המאמרים הנפלאים שכתב (חלקם בשם בדוי) על עצמו ונגד עצמו.

מירי פז

הוצאת זב"מ רכשה את הזכויות לפרסום ספר מאמרים ומסות של א.ב. יהושע. חלקם התפרסמו כבר בעתונות אך יהושע אבור לכתוב כמה מסות חדשות במיוחד לספר...

ב"הסדה" ראתה אור מהדורה מחודשת לספרו של אהרון אמיר "ולא תהי למות ממשלה". האירוע צויין במסיבה ספרותית שהתקיימה השבוע בבית הסופר. אהרון אמיר יצא אתמול לפאריס שם יתארח במשך חודשיים ב"סיטה"...

הוצאת זב"מ לא תחכה לביקורו של אנאטולי ריבקוב כדי לפרסם את "ילדי ארבאט" בעברית. התוכנית המוקדמת של ההוצאה לכרוך את הביקור בפירסום הספר בעברית בוטלה בפאת היהיותיו החוזרות ונשנות של ריבקוב לבקר בישראל. נכון לעכשיו נקבע מועד ביקורו לחודש מרץ 1989. הספר יראה אור כבר בינואר.

מירי פז

חדש על המסך

לסניור באהבה, מרדף חצות, קיץ אצל סבא, הפרטיזנים מוילנא. מסוף השבוע בבתי הקולנוע

"לאדוני באהבה" נוסח ספרד דאמריקה. אפילו השם העברי דומה: *לסניור באהבה*. הסרט מבוסס על סיפורו האמיתי של חיימה אסקלנטה, יליד בוליביה ותושב לוס אנג'לס העוזב את מקום עבודתו במפעל לאלקטרוניקה ומחליט ללמד את תלמידי בית הספר גארפילד במזרח העיר מתמטיקה. הבמאי, *ראמון מננדז*, קרא את סיפורו של אסקלנטה בעתון וביקש את רשותו להסריט. *אדוארד ג'יימס אולמוס* ("מיאמי - מחלק מוסר") העלה כמה קילוגרמים, חבש פיאה נוכרית דלילה ומשקפיים כדי להידמות לאסקלנטה האמיתי, שהצליח להעביר

את התלמידים שאינם מאמינים בכוחם, את הבחינות המקנות להן כניסה לאוניברסיטה ויציאה ממעגל הקסמים של עבודות צווארון כחול, עוני, פשע וחזור חלילה. זה לא פשוט, וגם משרד החינוך, שאינו מאמין בתוצאות, עורך בדיקה ובוחן את התלמידים שוב. אבל הסוף טוב.

"מרדף חצות" מפגיש את *רוברט דה נירו* ו*צ'רלס גרודין*, הרודף והנרדף בדרך החוצה את ארה"ב מניו־יורק ללוס אנג'לס. דה נירו הוא שוטר לשעבר העוסק בתפיסת משתמטים מתשלום ערבות. גרודין הוא רואה חשבון שמעל בכספי המאפיה והעביר את חלקם לצדקה. דה נירו מוצא אותו בקלות יחסית, בתחילת הסרט שעיקרו דרכם של

השניים ללוס אנג'לס. דרך הנראית בתחילה קלה ביותר: עלייה למטוס, טיסה של כמה שעות וזהו. אך גרודין טוען שהוא פוחד לטוס. ומכאן השימוש ברכבות, משאיות, מכוניות, אמצעי תחבורה המאפשרים לאנשי האף.בי.איי, המאפיה ומתחריו של נירו על סכום הפרס לעקוב אחר צעדיהם. ומהווים בסיס למצבים מסוכנים ומשעשעים כאחד אליהם נקלעים השניים.

"קיץ אצל סבא", סרט טיוואני שביים *הו השיאו השיין* (סרטו "בת העילוסי" הוקרן בפסטיבל הסרטים הירושלמי השנה). הסרט מבוסס על ספר של צו טיאן ון והצילומים נערכו בבית סבתה של הסופרת. הסופרת וגם הבמאי מגדירים את סרטם כמטפורה להתפתחותה של טיוואן. הסיפור: שני ילדים, טונג־טונג בן ה־12 ואחותו הקטנה

טינג־טינג נשלחים לבלות חופשת קיץ בבית סבם בכפר. אמם עומדת בפני ניתוח, אביהם נשאר לצידה, ונשלח ללוותם בדרך דודם הצעיר. הילדים העירוניים נפגשים עם אלו של הכפר ומשתובבים אתם במשחקי ילדות, תמימים וגם מרושעים. תוך כדי כך אנו מתוודעים לחיי המקום. לנערה המטורפת אך טובת הלב, לצייד הציפורים, לפושעים, ליחסים בין המבוגרים לילדים, למסורת ולמודרניזם המגיע גם לשם.

"הפרטיזנים מוילנא" הוא סרט תיעודי המבקש לבחון את התפתחות המחתרת היהודית שקמה בגטו וילנא בדצמבר 1941. גיבורו הוא המשורר *אבא קובנר* שגם שימש יועץ למפיקי הסרט. *חייקה גרוסמן*

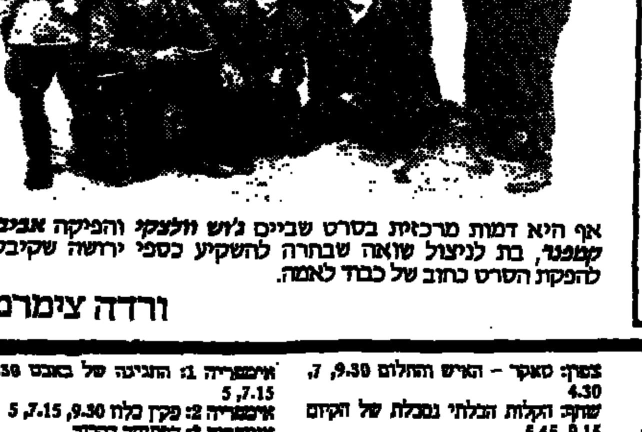

אף היא דמות מרכזית בסרט שביים *ג'וש וולצקי* והפיקה *אביבה קמפנר*, בת לניצול שואה שבחרה להשקיע כספי ירושה שקיבלה להפקת הסרט כחוב של כבוד לאמה.

ורדה צימרמן

קונצרט

מוסיקה טובה חינם

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, אולם הנרי קראון, 18.10.88

"אולפן פתוח" הוא קונצרט־מנוחה חודשי שהכניסה אליו חופשית, בלי תשלום. אפילו לא סמלי. הקונצרטים מוקלטים ומשודרים במועד מאוחר יותר ב"קול המוסיקה". אין פלא שכנרית מפורסמת כמו אידית הגיל, שהיתה הסולנית, משכה המונים. האולם היה מלא עד אפס מקום בקהל מכל הגילים. הבחנתי גם בתיירים רבים. אנשים עמדו, או ישבו על המדרגות ואחרים נשארו בחוץ. גם בקונצרט הקודם, במסגרת זו, היה האולם מלא מפה לפה. התזמורת הירושלמית היא, כפי שידוע לי, היחידה בארץ המגישה מוסיקה טובה בחינם. הנהלת התזמורת האמינה, כנראה, בקונצרטים אלה, שירות לקהל עם "השקעה לטווח ארוך". אישית, נבצר ממני להבין, את התבונה המעשית שבמהווה נדיב מעין זה, במצב הנוכחי של התזמורת. קונצרטים חינם הם תופעה חיובית כשלעצמה המבשרת, אולי,ימי "אחרית הימים" בחיי המוסיקה. התנאי, כמובן, שהמתנה לקהל לא תשתקף, בסופו של דבר, בגרעון רציני בתקציב ובמשברים כלכליים העלולים לגרום לשיבושי עבודה בלתי רצויים. אגב, בתזמורות רבות בעולם מקובל שתורמים נדיבים מממנים הצגות של קונצרטים מיוחדים. אבל גם הכניסה לקונצרטים כאלה היא, בדרך כלל, תמורת תשלום.

הקונצרט עצמו עבר בהצלחה. אידה הגדל ניגנה, ללא גילויים מפתיעים בטכניקה ובפרשנות, שתי יצירות קצרות ומבריקות, אהובות ומוכרות, בעמרות־מפתח ברפרטואר הכנרים הוירטואוזים: מבוא ורונדו קפריצ'יוזו של סן־סאנס ו"ציגאן" של ראוול. למרות גדולתה, גם כיום, דומני ש"תור הזהב" שלה, ככנרית צמרת, שייך בעיקר לעבר. התיאום עם התזמורת סבל מאי־ריציבות. המנצח האמריקאי הצעיר דייויד רוברטסון, המוכר לקהל הישראלי מתקופת כהונתו כמנצח־הבית של התזמורת (בשנים ל־1985) גילה את סגולותיו המוסיקליות הטבעיות, כמדריך תזמורתי, בביצוע הסימפוניה מס' 3 ה"ליטורגית" של ארתור הונגר. מחמאות מגיעות לבחירה המוצלחת. יצירה חשובה ומקורית זו כבשה בזמנו את מבקרי הקונצרטים של הפילהרמונית כאשר ניצח עליה, לראשונה בארץ, (באביב 1947) המנצח הצרפתי הגדול שארל מינש שהמלחין הקדישה לו. בסימפוניה, הבנויה משלושה פרקים כתפילות: יום הדין, לזכר המתים ושלום עלי אדמות. מורגשים הנסיונות המזעזעים שעברו על הנגר בזמן מלחמת העולם השניה. היצירה הדרמטית מסתיימת בצלילים חרישיים המביעים אמונה ותקווה. הביצוע בכללותו היה טוב ובאחידות מגובשת. האיזון התזמורתי בקטעים בהרכב מלא סבל מטשטוש. בפרשנות לא הושג מיצוי מעמיק של התוכן הרגשי הרוחני והרגשת הניגודים שבין הפרק השני שבמלחמה, בפרקים הראשונים, להתעלות הזוהרת שבתפילה הזכה לשלום. הצטיינו בנגינת הסולו שלהם - החליל והפיקולו הכעינר הראשון. ראוי היה לשבץ יצירה כה גדולה ומרשימה גם בקונצרטים למנויים.

ישראל דלית

[redacted]

"אל עצמי" במרכז תוכנית חינוכית

הסרט הישראלי "אל עצמי" ישמש בסיס לתוכנית המנה חינוכית שתדון בנושא הילד החריג בחברת מבוגרים ובחברת ילדים כאחד. תוכנית זאת, המיועדת לתלמידים, מתוכננת להפעלה בלמעלה מ־50 ערים. בעיקרון היא מורכבת מכמה חלקים: צפיה בסרט, בבית קולנוע מקומי או בהקרנות ניידות בקיבוצים ומועצות איזוריות, עבודת הפעלה בכתה באמצעות חוברת הנחייה למורים שהכינה חברת "אבא" ובה חמישה פרקים בנושאים שונים כמו העברה מספר לסרט, סטריאוטיפים ודעות קדומות, הבית והמשפחה וכד'. בנוסף מתוכננות פגישות תלמידים עם הסופרת גלילה רון־פדר, שעל־פי ספרה נוצר הסרט, עם הבמאי תמיר פאול ועם השחקן רוברטו פולק. בינתיים, אומרים בחברת "אבא" ההיענות גדולה: שבועיים לאחר תחילת ההפעלה המעשית כבר השתתפו 18 אלף תלמידים בתוכנית.

הסרט, שגרף, כזכור, את הפרס הראשון בפסטיבל לסרטי ילדים בפרנקפורט הוזמן עתה להשתתף גם בפסטיבלים לסרטי ילדים ונוער שייערכו בסוף חודש זה בשוודיה, בחודש הבא בפינלנד ובלאון, צרפת. בצרפת ובשוודיה המסגרת היא תחרותית. הסרט גם נמכר לתחנת טלוויזיה בדנמרק. הושג הסכם עקרוני עם הטלוויזיה הפולנית ונשא ומתן מתקיים עם תחנות טלוויזיה בארצות אחרות בדרום אמריקה, אירופה והמזרח הרחוק.

ה.צ.

ב־5 בנובמבר יפתח ברמת גן משכן לאמנות המזרח הרחוק הכולל יצירות שתרם לעיר יהואל נהרי ז"ל. באוסף פסלונים, כלי חרסינה ושנהב, פריטי ריהוט והדפסי משי מסין, יפאן, קוריאה, סיאם וטייוואן. אלה יוצגו במוזיאון כתצוגת קבע.

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 יחידות: קשת תעוך – משם מענן (כ).
08.40 בלי סודות: בקיים 3.
09.00 אנגלית (ה).
09.15 סיפור נהמה, "שמעים באמאוס" (כ).
10.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, עיר קטנה גדולה (כ).
11.00 אנגלית (ה).
11.20 ערבית מדוברת: בארב קריבכ – כיף תאלכו
11.35 אנגלית (ה).
12.00 מדעי הטבע (על־יסודי) זיהום המטענים במעגל החשמלי.
12.25 אנגלית (ט).
13.00 תולדות ישראל: קהילות יהודיות ביום הבינים.
13.30 מוסיקה: צורות מוסיקליות, חקנון.
14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מושגי יסוד ביהדות: חשב תשיבם, - על מספר עקרונות הלכתיים כדי ללמד מושגים בנושא השבת אבידה (כ).
14.30 קשר משפחתי (ש.ת. מיום ב' ה־17.10.88) (כ).
15.10 רחוב סומסום: ברחוב סומסום מעט מסורת: פרשת נח והמבול. אנשי הרחוב מארחים את סבתרה למשון שורה על נח.
15.40 שעת כושר.
16.00 אהראה – שידור חוזר.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 ריץ' רץ' – משא והתכנית "סהר".
18.00 מוסיקי "ביתי הפסחאי". מוסיקי ואדור מבלים את חופשת החג אצל אחותו של אדור בכפר (דיבוב עברי).
18.25 תגיע זמן לשון – רק לא בית הס".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 מבזק לאמנות 1. לוי מנגס, פסטורליות בין המשבלת בגניבתה מוסיקה מזרחית ומערבית. 2. מרכז מורשת יהדות בבל – מוסיאון יהודי מסוגו בארץ (בעולם) בו כמות אבנים, הבזם הנגמת המוטמששות באמצעים אמנותיים וטכנולוגיים חדישים. 3. בבלריות. 4. בקולנוע. 5. מבזק ידיעות (תרגום עברי).
19.00 מפגש – דיון שבועי בענייני השעה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 הגיע זמן לשון – פינת הלשון השבועית "חופשי חופשי בבוקר במקור".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השדרים שירות.
21.35 שידורי המפלגות ערב הבחירות לכנסת ה־12.
22.15 בלוז לבחולי הבדיש (שם המרק) "האיש הלבן האחרון בשכונה". הרוחות בתוכנה מתלהטות, כאשר זקן מרובו יורה בהיספני צעיר ומתבצר בביתו. שוטר במסווה מתרגם בידי אחד מפוגלי ההכונפיה. פוריסל ואנשיו יוצאים לחפש כמות גדולה של נשק שנגנבה (עברי־ערבי).
23.00 פרשת של רצוצה – סרט תעודה על עבודת המעבדה המשפטית של הסקוטלנד יארד. כיום מסוגלת המעבדה לחקור פשעים שונים מכיסות קטנות של מידע כדי לכוות ולמצוא רמזים בקשר לאשמים (עברי־ערבי).
23.50 הילד משאוול (פרק רביעי). (עברי־ערבי).
00.15 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "מה נשדר הערב".
18.35 "הסוד הנוראי" – דרמה טלוויזית. בובי בת ה־16 עובדת בהפצת פרחים אותם היא מגדלת בחממה, שם זלעפות מקשה על הראיית, ובדרכה פוגעת בובי במכוניות המרכב על אופניה. היא מחפשה את המקצוע לבית החולים ומלכמה מבלי לחוקר. הנערה אחרות רואי אשם בבין תאנות ה"פגע וברח". בעקבות המקרה נקרים יחסיה של בובי עם הסובב אותה – חבריה לעבודה, לספסל הלימודים ולמשחק הטניס. פט הוא חברה של בובי למשחק הטניס. גם הוא אחרו רגשות אשם לאחר שרימה במשחקי גבחרת הטניס של בית הספר. בובי ופט מוצאים זה בזו שותף לסוד. הם מתוודים ומחליטים לגלות את האמת למשפחותיהם ולחבריהם. מככבים: לינה גרוננוך ומייקל בוך. במאי: לארי אליקן.
19.21 "בקצב מרזרי" – אורח התוכנית השבוע הוא סמיר שוקרי – זמר ומוסיקאי, בוגר הקונסרבטוריון למוסיקה בארה"ב וכנר מקצועי. שוקרי, ערבי מעכו, שר בערבית ובעברית. בתוכנית הערב, מיטב להיטיו.
19.45 "בקרוב בערוץ 2". סקירת התוכניות שישודרו בשבוע.
20.00 "האדמה רועדת במרכז אמריקה" – "רגש חזק" – התוכנית מוקדשת הפעם לחילופי השלטון במרכז אמריקה. התוכנית מציגה תמונה כוללת של המשבצות במרכז אמריקה. חילופי השלטון והמהפכות הפוליטיות והצבאיות הן פועל יוצא של ההיסטוריה רצופת התלאות אותן ידעו מדינות כמו גואטמלה, הונדורס, אל סלווודור, ניקרגואה וקוסטה ריקה. בתצלומים אותנטיים מתועדים הייזום של האריזים בכפרים, בעיירות ובערים המודרניות. הבמאי, חוליו קיסר קסור מראיין אישים שונים מהזמרת הפוליטית, מפוזרי מבלנות האחדים מן השורה. בתוכנית ראיונות עם ראש ממשלת גואטמלה, אוסקר מאיה ויקטורס, תומס בורגי – מנהיג התזכה בניקרגואה, והארבגבישוף של מנגוה מגואל אובנדו ועם לואיס מונגה, נשיא קוסטה ריקה. במאי: חוליו קיסר קסור (ענב קשיים הקנביבים התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית, עם הנוסחים הסליונה).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נעימה – ביזה, המערות מאהלר, 2 סולטנות; דיוסינה; מבוא משא חורסקאנוז; מנדלסון: מלזוינה היפה" – פתיחה; מנדלסון: "חלום ליל קיץ".
09.00 צלילי צ'כוסלובקיה – מוסיקה מאת סמטנה, סוק, נובאק, דבוז'אק.
10.00 קונצרט בוקר, ליסט: הקולות המשמעים בהרים; דה פאיה: "לילות בגני ספרד"; מיאסקובסקי: סימפוניה אופוס 32/2; מאהלר: 5 שירי ריקרט; צ'ייקובסקי: "הסערה", אופוס 18; קורסקוב: קטע קונצרטי אופוס 156; דילאוס: הבנעות ההרמות.
12.57 פינת השיר – משירי הגרון הפורח. – אנתולוגיה של שירה ברומנס מתורגמת בתרגומו של שמעון אדבנבק.
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן הערקים – ארגומר גלבריזה חמש בשורות לפסנתר; שוברט: "הטולות היפה" – מס. 11 ב־1.
15.00 מבנשים – שיחות, ראיונות, דיונים.
16.00 אומנתאת ... מארח את אריה חגי, פסנתר – מנסרט: סונטה בלה מזור, ק. 310; ר. שטרוס: מסקארדה 1984 שידור בכורה; שוברט: 4 אמפרומפטי, אופוס 142.
17.30 יום "הולדת – צ'ארלס אייבז (נולד: 20.10.1874).
18.00 אנתולוגיה – בני באך.
19.00 רסיטל – עם החליל: זאן פייר רמפל, באך: סונטה בלה מינור לחליל יחיד; מוצרט: רביעיה בלה מזור לחליל ולכלי קשת ק. 298; שוברט: מבוא וריאציות על נושא מתוך "הטוחנת היפה" לחליל ופסנתר; קיגין: שלישיה לכנרן מס' 3 בסול מזור לחליל כנור וצ'לו.
20.05 פריגמן מגמים עברי.
20.30 באולמי הקונצרטים בעולם – קונצרט יום הזאות. מז. שויץ המערבית, אדמיני: דאורק, שוסטקוביץ: סימפוניה מס' 5 ברה־מינור אופוס 47, ראוכל: קונצרטו בסול לפסנתר ותז. (מרוזה אררואיץ'); סטרווינסקי: "ציפור האש" (סוויטה 1919).
22.00 צלילי הזמן – ילולדס של (תוכנית ראשונה).

23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. רביעיית בודאפשט בשנות ה־30, מנדלסון: רביעייה במי־במול מזור, אופוס 12; רביעיה מס' 3, בסי במול מזור, אופוס 67.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה – "שיחות לסכסוכים בינלאומיים" והפעם: "ממלחמה לשלום" – הראשונויות שבהסכם השלום המצרי־הישראלי.
16.05 ארץ לא נודעת.
22.05 יש לי חלום, והפעם: עם הפסיכולוגית גליה רבינוביץ' והכל דביר.

רשת ב'

18.06 שירים עבריים.
20.05 משרשים – עניין, פולקלור ועדות.
22.05 בז העד.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 קול־בו שבועון מס.
20.05 צליל מכוון.
21.05 מופע רוק.
23.05 חלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 ועד משודר – ענייני צבא ובטחון (ש.ח).
19.50 פינה חמה ללבי"
19.57 הודעות לחיילים.
20.05 שירי משוררים.
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת – סגנונות בפרשנות המקרא ביהדות – המעבר לימי הביניים. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין.

צה"ל 2

19.05 ימונוה מוסיקה.
20.05 צג 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 המסקנות עשר.
23.05 קול חביו הזה.

ירדנית

17.35 (ער' 1): סרטים מצוירים.
18.00 (ער' 1): סידרה באנגלית לילדים.
19.00 (ער' 1): חדשות בצרפתית.
19.50 חדשות בעברית.
20.30 (ער' 1): הנצחת של ביל קוסבי.
21.10 היפה והחיה (סידרה אמריקאית).
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

15.30 סרטים מצוירים. שידור באנגלית לילדים. אונגרים (סידרה דוקומנטרית). 19.00 חדשות בצרפתית. 19.50 חדשות בעברית.

המזרח תיכונית

12.30 היום אחרים (סידרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התמנלות; 14.00 תאסר הלולייני (סידרה); 14.30 תבית המסמר (סידרה); 15.00 שובבי הסלנים (תכנית לילדים); 15.30 סרט "שירה

20.55 "מה נשדר מחר". 21.00 "תכלית: מיוחדת עם הוצגת באוטרבקסטר". 21.35 "לכות מגחוק" (פרק שביעי). "אבא בליף" איווי אנקוויווה האחיות בולי מתבאים עצמם בבית השעשני באשמת הטיפת ילד... הכל הוזייל כאשר מצאו השניים ילד מעשי בתנום ומתוק מגרף אליו בא הלסוף "אבאל השניתו על אריק" אשוב לקולו בוקרם והאפיטרי".

תשופתי עם ברט לנקסטר; 17.30 גנרה־ארס (סידרה קומית); 18.00 חדשות ערביות; 18.30 חדשות אנגלית; 19.00 שקרקרך הברון קינג (גלפ); 20.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 21.00 "קציר הרשע" (סידרה ערבית); 22.00 מועדון 700; 22.30 היום אחרים (סידרה).

שינה חמה ללבי

הקרן למען בטחון ישראל

צה"ל בטחונך
תן ללב"י את ליבך

תרומתך לקרן לב"י
היא תרומה לצה"ל.

כל כספי התרומות מופנים ישירות לחיילי צה"ל ל... וחקר אמצעי לחימה

★ חינוך והקנית השכלה לחיילים שלא זכו לכך בעוד מועד.
★ מחקר, פיתוח וייצור בארץ של אמצעי לחימה מתוחכמים.
★ רכישת ציוד הצלה ומתקנים רפואיים לטיפול בחיילים.

הקרן למען בטחון ישראל (לב"י) רח' ארניא 17, הקריה, תל אביב 64734

טל. 03-205183, 03-268206

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י רח' ד' ארניא 17, הקריה, תל־אביב 64734

הסוכנות היהודית לא"י
מכרז מכירות מס' 71/116/88
מכוניות משומשות

1) הסוכנות היהודית לא"י מודיעה על הצעה לקבל הצעות קניה לרכב משומש הנוגע
1. 1 מכונית סובר 184 שנת ייצור 1983
2. 4 מכוניות סובר 385 שנת ייצור 1982
3. 2 מכוניות סובר 504 שנת ייצור 1983
4. 1 מכונית פיאט 1500 שנת ייצור 1983
5. 1 מכונית סובר 1600 שנת ייצור 1984
6. 12 מכוניות סובר 1300 שנת ייצור 1981–1983
7. 1 מכונית סובר 1300 פורטון שנת ייצור 1984
8. 3 מכוניות סובר פרטיות 100 שנת ייצור 1983–1985
2) את הרכב ניתן לראות במוסכי הסוכנות מיום 30.10.88 עד יום 31.10.88 בין השעות 8.00–13.00, פרט לימי שישי.
על המעוניינים לפנות במשרדי המוסך.
3) את טופסי ההצעה ניתן לקבל במוסך ... רחוב קפלן 17, תל אביב, חדר 409.
4) יש לצרף לטופסי ערבות בנקאית או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה לפקודת הסוכנות היהודית ... 2.11.88.
5) ההצעות יוגשו לתיבת המכרזים בסוכנות היהודית, רח' קפלן 17, ת"א חדר 409, לא יאוחר מתאריך 31.10.88 שעה 14.00 בצהריים.
6) אין הסוכנות היהודית מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא ושומרת לעצמה את הזכות בין קביעת שנויים ולפעול לפי שיקול דעתה הבלעדי.

קולנוע

בתל־אביב

אלנבי: ניקו 9.50, 7.00, 4.30
בורלה: אנשים מבוישים 9.30, 7.00, 4.30
בית ליסין: טובי 11.15
בן־יהודה: פרנטיק 9.30, 7.15, 5
גורדון: התגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
גת: בוקר טוב וייטנאם 9.45, 7.00, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5, 3, 11, 1
דיזנגוף 2: פקה כלוח 9.50, 7.30, 5, 3, 11, 1
דיזנגוף 3: כפר קטן שלי 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דקל: ביג 9.30, 7.15
דרייב־אין: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30, 24 סקס
הוד: פולטרגייסט 3 9.30, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי 9.30 לילי מרלן
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) 9.30, 7.30 להה
23.45 העולם לפי גארפ
4.30 בות הסוכן
חן 1: מת לחיות 9.50, 7.25, 5, 2.30
חן 2: פרנטיק 9.50, 7.30, 5
חן 3: ללא מעצורים 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: פרחים בעליית הגג 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 2.00
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 22, 20, 17, 14
לב 2: בגלל המלחמה ההיא 22, 20, 18, 16, 14
לב 3: אהבנו כל כך 19.25, סוגה הדה 9.50, 17.00, מלאכים בשמי ברלין 14.00
לב 4: המסיבה הקסומה 22.00, 20.00, 17.00, 14.00
לימור: צבעים 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: סגור
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7, דודה בגלל המלחמה ההיא 9, 7
מקסים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30
סינ (לשעבר אלנבי): המעקלים 9.30, 7.15
פאר 1: מעריצה צמודה 9.40, 7.15, 5
פאר 2: צבעים 9.30, 7.00, 4.30
פאר 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
פאר: צל המוות 9.30, 7.30, 5
פריז: לילדי אייב 12, 2, 4, 7.15, 9.30
צפון הדרכים 11.30

צפון: סאקר – האיש והחלום 9.30, 7, 4.30
שחף: הקולות הבלתי נסבלות של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: סוכת ידה 9.40, 7.30
קסיקה כחולה 24.00
תכלת: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: מגלה את אמריקה 9.30, 7, 5

ירושלים

אדיסון: מת לחיות 9, 6.45, 4.30
אורגיל: פרנטיק 9.15, 7.00, 4.30
אור 1: מצלמה בלי בושה 9, 7, 4.30
אור 2: ללא מעצורים 9.30, 7.30, 4.30
אור 3: המסיבה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אור 4: גבר ללא רחמים 9.30, 7.30, 4.30
אור 5: מרד הנעורים 9.30, 7.30, 4.30
בית אגרון: 5.00 העוקה לחופש
7.45 פישוטה
22.00 החבר'ים של אלכם
24.0 דונה פלור בשואה לשניים
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 7, 4.30

אימפריה 1: התגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
אימפריה 2: פקן כלון 9.30, 7.15, 5
אימפריה 3: הפתיחה בקרב
אימפריה 4: הפתיחה בקרב
גבעה: פרסידיו 9.00, 7.00, 4.30
מיטשל: מעריצה צמודה 9.00, 7.00
ממרה: הקולות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 6.30
סנמר 1: תתוך מבוקש 9, 7, 4.30
סנמר 2: מעריצה צמודה 9, 7, 4.30
סנמר 3: משודרים חדשות 9.00, 6.45, 4.30
סנמר 4: פגישה עם המוות 9, 7, 4.30
עדן: צבעים 9.00, 6.45, 4.30
רון: ביג 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדד 7.00, 9.30
סאקר איש החלום 7.00, 9.30

חיפה

אורה: 7.15 לול, 9.15 אהבנו כל כך
אורה: קפה בגדד 9.15, 7, 4.30
אורלי: כפר קטן שלי 9.15, 7
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור

קריות חיפה

ספרה: ביג 9.15, 7
מבזה: ניקו 9.15, 7
אורה: הקולות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 7
בית העם: החבר של החבורה שלי 9.15, 5
הזבל: מצלמה ללא בושה 9.15, 7
צ'ן: מצפים להחם 9.15, 7

חן: ביג 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: מעריצה צמודה 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: פרסידיו 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 4.30
פאר: ביג 9.15, 7, 4.30
קריית־אור: התגיגה של באבט 9.15, 7, 4.30, 23.30 מנעי פיטון
רב אור 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.20
רב אור 2: שם המשחק 9.15, 6.45, 4.30
רב אור 3: העולם לפי גארפ 9.15, 6.45
רון: ביג 9, 7, 4.30
רב גת 1: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: בעל בהשאלה 9.15, 7, 4.30

אשדוד

צמרת: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15
אשדורה: פרנטיק 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: בנעים להחם 9.30, 7.30
מאנדי: ניקו 9.30, 7.00
רחל: זו כומר עלי 9.50, 7.30

באר־שבע

קרן: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15
היכל התרבות:
7.15, 9.30 צוללת צמובה

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: תתוך מבוקש 9.30, 7.15
כוכב: אהבנו כל כך 9.30, 7.00
4.45 בילבי – הרפתקה מתוללת
כוכב: 4.45 בילבי – הרפתקה מתוללת
רמה 5 – 7.15 הקיסר האחרון 9.15
רימון: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15
הרצליה: פרנטיק 9.30, 7.15

חולון ■ בת־ים

ארמון: התגיגה של באבט 9.30, 7.30
קונסטנט: תתוך מבוקש 9.30, 7.15, 5
מגדל: ניקו 9.30, 7.30
רינה: משודרים חדשות 9.30, 7.00
סביון: תתוך מבוקש 9.30, 7.15, 5
אורבאם: הקרן של אביה 9.30, 7.15

חדרה

אורות: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
חן: משודרים חדשות 9.30, 7
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורין: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30, 5
בת ים: מצלמה בלי בושה 9.15, 7.15

נהריה ■ עכו

היכל: שונר עלי 9, 7

היכל התרבות: שם המשחק 9.15, 7.00
ארמיזוידס: סגור

נתניה

אמנה: פרסידיו 9.30, 7.15, 5
מגדל המגדלים: בוקר טוב וייטנאם 9.30, 7.15, 5
שמר לכל: מצורים 9.15, 7
מגדלה בלי בושה 5
רחל: ... 9.30, 7.15, 5

עפולה

תאורה: הסיכה הקסומה

פתח־תקוה

היכל 1: פרנטיק 9.40, 7.15, 5
היכל 2: מגלה את אמריקה 9.00, 7.15, 5.00
היכל 3: הנשה בכפר 9.40, 7.15, 5
שלום: מצפים להחם 9.30, 7.15

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: מצלמה בלי בושה 9.00, 7.00
חודה: משודרים חדשות 9.30, 7
חן: ... 9.15, 7.15
רון 1: ביג 9.30, 7.15, 5

ב.ב. רון 1: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
ב.ב. רון 2: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15, 5
נוגה: ללא מעצורים 9.30, 7.15
ראשון: מגשה בכפר 9.30, 7.00

קרית אונו

פרביה: 9.15, 7.00 משודרים חדשות

קרית גת

מתנ"ס: גושה בכפר 9.00

קרית שמונה

שגיה: מצלמה בלי בושה 9, 7

רמת־גן ■ גבעתיים

אוגוסט: ניקו 9.45, 7.30, 5
אורדון: סגור
לילי: סגור הגבורה 9.30, 7.15
הדר: פרסידיו 9.30, 7.15, 5
רמ גן 1: בוקר טוב וייטנאם 9.30, 7.00
רמ גן 2: פרנטיק 9.30, 7.30, 5
רמ גן 3: קולמים יקרים 9.30, 7.30
רמ גן 4: הנוצבה הקסומה 9.30, 7.30, 5
שבתוב: ... 9.30, 7